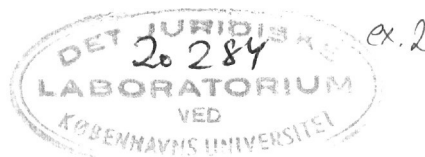

BETÆNKNING
VEDRØRENDE
REVISION AF STEMPEL-
OG TINGLYSNINGSAFGIFTS
LOVGIVNINGEN

Afgivet af det af finansministeren den 30. juni 1952
nedsatte udvalg

BETÆNKNING NR. 265

1960

Indholdsfortegnelse

	Side
Almindelige bemærkninger:	
Forholdet mellem stempelafgift og tinglysningsafgift	5
Stempelafgift	10
Tinglysningsafgift	15
Forslag til lov om stempelafgift	18
Bemærkninger til de enkelte paragraffer i forslaget til lov om stempelafgift	35
Forslag til lov om afgift for tinglysning	66
Bemærkninger til de enkelte paragraffer i forslaget til lov om afgift for tinglysning	68
Bilag A. Afskrift af den af forvaltningskommissionen af 1946 afgivne 1. betænkning, afsnit V. Vedrørende stempelpapirforhandlingen m. m.	72
Bilag B. Fortegnelse over bestemmelser om begunstigelser med hensyn til stempel- og tinglysningsafgift i lovgivningen uden for stempeloven og tinglysningsafgiftsloven	75

Under 30. juni 1952 nedsatte finansministeren et udvalg med den opgave at foretage en undersøgelse af de gældende regler inden for stempel- og tinglysningsafgiftens område samt at udarbejde forslag til en ny stempellov og ny tinglysningsafgiftslov.

Det nedsatte udvalg bestod af følgende:

daværende afdelingschef i skattedepartementet *Victor Nielsen*, formand,
amtsforvalter *H. P. Bonde*,
kontorchef i skattedepartementet *Troels Bruun*,
stiftamtmand *Egede Larsen*,
nuværende underdirektør i Den Danske Landmandsbank A/S *Tb. Jensen*,
nuværende amtsforvalter *E. P. C. Kløcker*,
nuværende landsdommer *Otto Lund-Andersen*,
landsretssagfører dr. jur. *Axel H. Pedersen*,
nuværende byretsdommer *Ole Thaaning Steffensen*,
afdelingschef i handelsministeriet *P. Villadsen*.

Under 9. februar 1955 er landsretssagfører *Carl Torkild-Hansen* indtrådt i udvalget i stedet for landsretssagfører *Axel H. Pedersen*, der samtidig udtrådte, og under 26. oktober 1956 er kontorchef i forvaltningsnævnets sekretariat *E. Albrechtsen* indtrådt i stedet for amtsforvalter *Kløcker*, der samtidig udtrådte.

Nuværende kontorchef i skattedepartementet *Henning Jensen* har fungeret som udvalgets sekretær fra udvalgets oprettelse og indtil den 11. oktober 1954. Siden da har fuldmægtig i skattedepartementet *Per H. Glahder* fungeret som udvalgets sekretær.

Ifølge kommissoriet skal udvalgets gennemgang af stempel- og tinglysningsafgiftslovgivningen ikke tage stilling til spørgsmålet om afgiftsprovenuets størrelse, men alene gå ud på en forenkling, rationalisering og modernisering af de gældende regler.

Udvalget har afholdt 95 møder. Derudover er der afholdt et større antal underudvalgsmøder.

Udvalgets arbejde har resulteret i nedenstående almindelige bemærkninger og ligeledes nedenstående forslag til lov om stempelafgift og forslag til lov om afgift for tinglysning med bemærkninger til de enkelte paragraffer.

København, den 31. maj 1960.

E. ALBRECHTSEN	H. P. BONDE	TROELS BRUUN	TH. JENSEN
EGEDE LARSEN	O. LUND-ANDERSEN	VICTOR NIELSEN formand	
OLE STEFFENSEN	C. TORKILD-HANSEN	P. VILLADSEN	

PER H. GLAHDER

Almindelige bemærkninger

Forholdet mellem stempelafgift og tinglysningsafgift

Stempelafgiften og tinglysningsafgiften er begge knyttet til dokumenter, ofte skal der af samme dokument svares både stempelafgift og tinglysningsafgift, og ofte er i så fald det afgiftspligtige beløb for dokumentet det samme ved begge afgifter. Ikke desmindre er de to afgifter væsensforskellige. Stempelafgiften er af skattemæssig karakter. Den er en skat på dokumenter, hovedsagelig dokumenter, der udstedes i forbindelse med omsætningen. Tinglysningsafgiften derimod er — ligesom andre afgifter for retshandlinger — af dækningsmæssig karakter, idet den er motiveret med den betragtning, at de, der gør brug af tinglysningsvæsenet, også bør yde et sådant vederlag herfor, at statens indtægt herved kan antages i alt fald i det væsentlige at ville dække statens udgift til tinglysningsvæsenet, jfr. forhandlingerne i folketinget angående forslaget til lov nr. 112 af 12. april 1957 om forhøjelse af retsafgifter m. m. (folketingstidende for 1956/57, spalte 2033—43).

De former for berigtigelse af afgiften, som hjemles i stempeloven, og som dér går under navn af stempling, kendes også fra andre afgiftsområder. Lignende fremgangsmåder anvendes f. eks. ved berigtigelse af afgiften for postforsendelser, hvor frimærkerne har nogenlunde samme funktion, som stempelmærkerne har ved berigtigelse af stempelafgift.

Begrundelsen for at anvende stempling eller stemplingslignende fremgangsmåder ved afgiftsberigtigelse, hvor dette efter forholdene er muligt, kan være forskellig ved de forskellige afgifter. Ved stempelafgiften er begrundelsen ikke blot den, at det da vil fremgå af selve det afgiftspligtige dokument, om den pligtige afgift er betalt, hvad der i almindelighed er forudsætningen for, at der kan føres kontrol med afgiftens betaling, men også den, at der må være adgang for de afgiftspligtige til — på eget ansvar — at beregne og berigtige afgiften uden medvirken af nogen afgiftsmyndighed, man tænke f. eks. blot på vekslestemplet. For at

dette skal være muligt, må de afgiftspligtige kunne købe stempelmærker, som påklæbes det afgiftspligtige dokument.

Ved tinglysningsafgiften er der ikke samme trang til anvendelse af afgiftsmærker, for så vidt som tinglysningsafgiften altid beregnes og opkræves af vedkommende tinglysningsmyndighed. I den gældende tinglysningsafgiftslov er der heller ikke foreskrevet anvendelse af afgiftsmærker. Når udvalget foreslår den nye ordning, at tinglysningsmyndigheden ved afgiftens betaling skal forsyne det pågældende dokument med afgiftsmærker til tilsvarende beløb, skyldes dette da også andre grunde end dem, der gør sig gældende ved stempelafgiften, nemlig dels at det derved vil blive muligt at fritage tinglysningsmyndighederne for den regnskabsførelse over de enkelte afgifter, som ellers er påkrævet, dels at kontrollen med de indgåede afgiftsbeløb derved vil blive væsentligt lettet. Tinglysningsmyndigheden skal til enhver tid svare til det samlede beløb af de den tilstillede afgiftsmærker, således at den del af beløbet, der ikke foreligger i mærker, skal foreligge i penge.

I denne forbindelse skal bemærkes, at det for udvalget er oplyst, at spørgsmålet om anvendelse af afgiftsmærker også har været genstand for overvejelse i det nedsatte udvalg til undersøgelse af spørgsmålet om en forenkling af de for retsafgifter m. v. gældende regler («gebyrforenklingssudvalget»), og at dette udvalg for sit vedkommende agter at holde spørgsmålet om afgiftsmærkerne åbent derved, at man i det udkast til en ny sportellov, som udvalget har fået til opgave at udarbejde, blot vil optage en bestemmelse om, at finansministeren bemyndiges til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte, om og i hvilket omfang afgifterne skal berigtiges under anvendelse af mærker. At gebyrforenklingssudvalget har indtaget dette standpunkt, hænger efter det oplyste sammen med, at det for anvendelse af afgiftsmærker må være en forudsætning, at mærkerne kan

påsættes et dokument, som tilbageleveres (udleveres) til den afgiftspligtige, således at mærkerne kan tjene denne til kvittering for, at afgiften er betalt, men at det med hensyn til de afgifter, som nævnte udvalg beskæftiger sig med, har vist sig i stort omfang at være forbundet med betydelige, måske uovervindelige, vanskeligheder at finde frem til en ordning, hvorefter hensynet til mærkernes funktion som kvittering på tilfredsstillende måde vil kunne tilgodeses.

På den således givne foranledning skal nærværende udvalg udtale, at man også har været inde på, om spørgsmålet om indførelse af systemet med afgiftsmærker ved tinglysningsafgiften ikke kunne overlades til finansministerens afgørelse, men at man er kommet til et resultat, at det for tinglysningsafgiftens vedkommende vil være urigtigt at hensyde dette vigtige spørgsmål til administrativ afgørelse, idet de vanskeligheder, som åbenbart gør sig gældende for en stor del af de af gebyrforenklingsudvalget behandlede afgifter, og som muligt vil kunne begrunde, at afgørelsen bliver forskellig ved de forskellige afgifter, ikke foreligger ved tinglysningsafgiften, hvor det "ornødne fundament for mærkerne altid vil være til stede. Da derhos tinglysningsafgiften inden for retsafgifterne udgør et betydningsfuldt, velafgrænset område, kendetegnet ved afgiftens nære tilknytning til stempeafgiften, finder udvalget ikke, at afgørelsen af spørgsmålet om berigtigelsesmåden for de andre retsafgifter behøver at få konsekvenser for tinglysningsafgiften.

Et mindretal (Lund-Andersen og Steffensen) finder, at spørgsmålet om, hvorvidt afgiftsmærker til berigtigelse af tinglysningsafgiften skal træde i stedet for den nuværende ordning, bør stå åbent, således at det på samme måde som foreslået af gebyrforenklingsudvalget overlades til finansministeren efter forhandling med justitsministeren at træffe bestemmelse herom. Mindretallet bemærker herved, at den nuværende regnskabsføring lettes ved, at dokumenterne ved afgiftsberegningens foretagelse er indført i dagbogen, der tillige fungerer som afgiftsbog, og at der kan være vanskeligheder ved at indpasse afgiftsmærkeordningen i tinglysningsprocessen, der jo består af flere led. Encelig bør der efter mindretallets formening heller ikke bortses fra den mulighed, at de betænkeligheder, der nu er til stede for at berigtige stempelafgift og tinglysningsafgift med samme mærke (jfr. nedenfor), vil kunne overvindes, når den

af udvalget foreslåede henlæggelse af en stempelpapirforhandling til hvert tinglysningskontor (jfr. forslaget til lov om stempelafgift § 19 og bemærkningerne hertil) har været i kraft i nogen tid.

Udvalgsflertallet skal hertil bemærke, at den omstændighed, at der efter mindretallets mening kan rejses tvivl om ønskeligheden af at indføre mærkesystemet ved tinglysningsafgiften, ikke kan begrunde, at lovgivningsmagten henviser spørgsmålet herom til finansministerens afgørelse, og hvad angår henvisningen til udvalgets forslag om henlæggelse af stempelpapirforhandlinger ved alle tinglysningskontorer ses det ikke, hvorledes hensynet hertil skal kunne begrunde en udskydelse af det nævnte spørgsmål, eftersom et stort antal tinglysningsdommere i mange år har haft stempelpapirforhandling.

Et andet mindretal (Bonde) ønsker her at anføre følgende:

Når dette mindretal har kunnet tiltræde den i § 19 i forslag til lov om stempelafgift foreslåede bestemmelse om, at der til hvert tinglysningskontor henlægges en stempelpapirforhandling med vedkommende dommer som bestyrer, er det ud fra den betragtning, at en sådan ordning må være en naturlig konsekvens af udvalgets forslag om, at tinglysningsafgiften berigtiges ved særlige afgiftsmærker, således at publikum, der indleverer dokumenter til tinglysning, herved får adgang til at berigtige stempelafgiften ved køb af stempelmærker på tinglysningskontoret samtidig med, at afgiftsmærkerne af vedkommende tinglysningsmyndighed påsættes dokumenterne.

Skulle den nugældende form for berigtigelse af tinglysningsafgiften blive opretholdt, finder mindretallet det ikke tilstrækkeligt begrundet, at den bestående ordning for stempelsalget ændres som foreslået, hvorved amtsforvalternes forhandlervederlag, der jo i realiteten er et lov sikret tillæg til lønnen, må forventes at ville blive formindsket, evt. helt falde bort, jfr. bemærkningerne til ovennævnte § 19 og mindretallets udtalelse i bemærkningerne til denne paragrafs stk. 2 og stk. 3, 1. punktum.

Det spørgsmål er blevet rejst, om stempelafgiften og tinglysningsafgiften, som trods deres væsensforskellighed har så meget tilfælles, ikke kunne slås sammen enten således, at man kon-

verterede stempelafgiften til tinglysningsafgift og ophævede stempeloven, eller omvendt således, at man konverterede tinglysningsafgiften til stempelafgift og ophævede tinglysningsafgiftsloven.

Til fordel for en konvertering af stempelafgiften til tinglysningsafgift kunne navnlig anføres, at man derved ville opnå en virkelig effektiv forenkling, især fordi man helt ville kvittere den vidtløftige administration, der er knyttet til stempelafgiften, og som er en nødvendig følge af, at afgiften skal kunne berigtiges af de afgiftspligtige uden medvirken fra afgiftsmyndighedernes side. Det drejer sig om stempel-papirforhandlerinstitutionen, om amternes og skattedepartementets virksomhed som stempel-myndigheder og om de offentlige myndigheders anholdelsespligt. Alt dette ville tillige med de særlige regler om straffen for stempelovertrædelser falde bort sammen med stempeloven. For tinglysningsmyndighederne, der ville komme til at beregne og opkræve den samlede tinglysningsafgift, inklusive den konverterede stempelafgift, ville ordningen vel nok medføre nogen arbejdsforøgelse, dog næppe af større omfang, idet disse myndigheder også nu som følge af deres anholdelsespligt og til brug ved deres beregning af tinglysningsafgift må tage stilling til de tinglyste dokumenters stempelpligt. Af de afgifter i stempeloven, der ville blive opretholdt i form af forhøjelse af tinglysningsafgift, må først og fremmest nævnes afgiften af dokumenter om overdragelse af fast ejendom, der svares efter højeste afgiftssats. De andre stempelafgifter, der på samme måde ville blive bevaret, er hovedsagelig afgifterne for underpantebreve, for leje- og forpagtningskontrakter og for servitutdokumenter. Det ville dog altid være en forudsætning for afgiftspligten, at tinglysning finder sted. Ikke alle dokumenter om overdragelse af fast ejendom bliver tinglyst, og det er de færreste lejekontrakter, der tinglyses.

Stempelafgiften for dokumenter om overdragelse af og stiftelse af panteret i skibe, hvilke dokumenter ikke tinglyses, men registreres i skibsregistret, måtte konsekvent konverteres til registreringsafgift.

Det provenutab, der ville blive en følge af ophævelsen af stempeloven, ville i en ikke uvæsentlig grad blive formindsket, såfremt lotteristemplet og aktiestemplet, der indbringer forholdsvis betydelige beløb, blev omdannet til særlige afgifter, der ville blive meget lette at

beregne, og som kunne berigtiges ved indbetaling af samlede beløb, for aktieafgiftens vedkommende gennem aktieselskabsregisteret og forsikringsregisteret. Hvis derhos de i særlovgivningen hjemlede fritagelser for stempel- og tinglysningsafgift, som foreslået i det følgende afsnit, for størstepartens vedkommende bliver ophævet, er det sandsynligt, at mindreindtægten ved konverteringsordningen ikke ville overstige nogle få mill. kr. Set i forhold til, hvad afgiftsprovenuet vil blive, når stempeloven bevares og afgiftsbegunstigelserne i særlovgivningen for størstedelen bortfalder, vil mindreindtægten ved konverteringsordningen naturligvis andrage et betydeligt større beløb.

En svaghed ved en konverteringsordning som den omhandlede ligger i, at de til tinglysningsafgift konverterede stempelafgifter i realiteten stadig ville være en skat på de pågældende dokumenter, idet disse afgifter jo ikke som den egentlige tinglysningsafgift ville kunne begrundes som dækningsafgift. Som følge heraf ville der fremkomme skattemæssig forskelsbehandling af ensartede tilfælde. Således ville f. eks. lejekontrakter, der ikke tinglyses, blive skattefri, medens der af lejekontrakter, der tinglyses, skulle svares både dækningsafgift og skat. Og medens der ved normalt forløbende ejendoms-handler ligeledes ville blive krævet både dækningsafgift og skat, ville der ved ejendoms-handler, hvor ejendommen, inden lysning finder sted, går gennem flere hænder, evt. med fortjeneste for alle sælgere, intet skulle svares for de »mellemliggende« overdragelser.

Dertil kommer, at det vel kan siges at ville være så sin sag at afskaffe en beskatningslov som stempeloven, som har bestået i mangfoldige år, og som borgerne har vænnet sig til.

Om man dog af hensyn til besværet ved praktiseringen af stempeloven skulle foretrække en konvertering af stempelafgift til tinglysnings- og registreringsafgift plus ophævelse af stempeloven fremfor en revideret stempelov, er et spørgsmål, som det ligger uden for udvalgets opgave at tage stilling til, og som naturligvis først vil kunne besvares, når man har gjort sig bekendt med, hvor langt udvalget i sit forslag til en ny stempelov har kunnet nå i retning af forenkling. I øvrigt ville indarbejdelsen i tinglysningsafgiftsloven og skibsregistreringsafgiftsloven af de regler, der ville være påkrævet i disse love, hvis konverteringen skulle gennemføres og stempeloven ophæves, næppe udkræve noget særligt stort arbejde, idet de fleste

af disse regler ville kunne tages fra udvalgets forslag til ny stempellov.

Den anden mulighed for en sammensmeltning af stempelafgift og tinglysningsafgift, nemlig en konvertering af tinglysningsafgiften til stempelafgift med deraf følgende ophævelse af tinglysningsafgiftsloven, har for så vidt mindre interesse, som besværet ved administrationen af stempeloven jo ikke derved vil blive lettet.

Fordelene ved en sådan konverteingsordning består i, at tinglysningsmyndighederne vil blive fritaget for at beregne og opkræve tinglysningsafgifter og derved for at føre afgiftsregnskab. Derimod vil ordningen naturligvis ikke berøre tinglysningsmyndighedernes pligt til at føre kontrol med beregningen af stempelafgiften af de til tinglysning indkomne dokumenter.

Når tinglysningsafgiften bortfalder, bliver der heller ikke brug for særlige afgift »mærker ved siden af de almindelige stempelmærker, medens i modsat fald de to slags marker er nødvendige, såvel af hensyn til de afgiftspligtige, som må kunne se, hvad det er, de betaler for, som af hensyn til det offentlige, der må have mulighed for til enhver tid at kunne konstatere, hvad de forskellige afgifter indbringer, jfr. bemærkningerne til § 10 i udvalgets forslag til ny tinglysningsafgiftslov.

Konverteringen kunne tænkes gennemført på den måde, at der til overdragelsesdokumenter, pantebreve m. v. blev foreskrevet dels sædvanligt stempel, dels et tillægsstempel, at erlægge, når dokumentet blev tinglyst, og principielt svarende til, hvad der skulle have været betalt som tinglysningsafgift.

En på denne måde gennemført konvertering kunne frembyde sig som særlig nærliggende efter den ordning med hensyn til stemplingen af dokumenter, der bliver tinglyst, som udvalget går ind for i sit forslag til en ny stempellov, og som indebærer, at der realiter inger stemplingsfrist skal gælde for disse dokumenter, jfr. bemærkningerne til § 33, stk. 4, i dette lovforslag. Herefter, og når der — som foreslået af udvalget — henlægges stempelpapirforhandlinger til samtlige tinglysningskontorer, vi stempling og gebyrering af tinglysningsdokumenter som regel kunne ske samtidig, og det vil da rent umiddelbart kunne virke kunstigt at der skal erlægges to afgifter og anvendes to slags mærker ved afgiftsberigtigelsen.

Ved den nærmere fastsættelse af konverte-

ringsbeløbene (tillægsstempelen) måtte de i den gældende tinglysningsafgiftslov foreskrevne afgifter, der i hovedsagen skal beregnes af samme beløb som stempelafgiften, lægges til grund. Det af udvalget knæsatte princip (jfr. nedenfor under afsnittet »Tinglysningsafgift« punkt 5), hvorefter afgiften for tinglysning bør rette sig efter, hvorledes lysningen faktisk finder sted, hvad der navnlig vil kunne få betydning for overdragelsesdokumenter og pantstiftende dokumenter, kunne således ikke komme i betragtning; det ville nemlig være principielt ubegrundet, at stempelafgiften som en omsætningsafgift skulle være afhængig af, hvorledes tinglysning faktisk finder sted, ligesom stemplingsreglerne ville blive for komplicerede. Af sidstnævnte grund måtte der i øvrigt også bortses fra de i den gældende lov fastsatte sær-afgifter.

Den i den gældende lov foreskrevne afgift for aflysning kunne ikke uden videre konverteres til et tillægsstempel, der skulle erlægges, når aflysning, helt eller delvis, af det tinglyste dokument fandt sted, det ville være en urimelig ordning. Her måtte man gå ud fra den af udvalget foreslåede ordning (jfr. nedenfor under afsnittet »Tinglysningsafgift« punkt 3), hvorefter aflysning gøres afgiftsfri mod forhøjelse af afgiften for tinglysning af pantstiftende dokumenter og leje- og forpagtningskontrakter, d. v. s. at aflysningsafgiftens størstebeløb måtte indgå i det tillægsstempel, der skulle erlægges ved disse dokumenters tinglysning.

En enklere konverteringsordning ville man få, hvis man i stedet for at operere med et hovedstempel og et tillægsstempel, der først skulle erlægges ved tinglysning, direkte forhøjede stempelafgiften for dokumenter, der normalt bliver tinglyst, nemlig dokumenter om overdragelse af fast ejendom, om stiftelse af underpant i fast ejendom eller løsøre og om stiftelse af servitutter samt ægtepagter. Dokumenter om stiftelse af brugsret over fast ejendom ville gå fri for afgiftsforhøjelse, selv om de bliver tinglyst, idet hovedmassen af disse dokumenter overhovedet ikke kan tinglyses, hvorhos det i brugskontrakter, der efter deres indhold kan tinglyses, hyppigt er bestemt, at de ikke må lyses. Omvendt ville dokumenter om overdragelse af fast ejendom få afgiftsforhøjelse i de dog ikke helt få tilfælde, hvor de ikke bliver tinglyst.

Uanset på hvilken måde konverteringen fandt sted, ville ophævelsen af tinglysningsafgiftslo-

ven medføre, at en række afgifter, der skal erlægges efter denne lov, ville falde bort, fordi der efter sagens natur ikke kan blive spørgsmål om stempelafgift (omsætningsafgift). Dette gælder således afgiften for tinglysning (og aflysning) af udlæg, af domme og hævd og i det hele afgifterne for de i tinglysningslovens § 12 nævnte tinglysninger. Skulle disse afgifter bevares, måtte der derfor skaffes hjemmel for dem andetsteds. Særlige foranstaltninger måtte derhos træffes med hensyn til bekræftelsesvederlaget efter tinglysningsafgiftslovens § 14, stk. 2, og med hensyn til sikringen af indgivelse af salgsindberetninger til brug for vurderingsmyndighederne, jfr. nu lovens § 23. Den i lovens § 25 hjemlede ret for tinglysningsmyndighederne til at gøre tinglysning betinget af forudbetaling af afgift ville falde bort.

Der er ingen grund til at antage, at ordningen skulle medføre unødigt forøgelse af tinglysningsmyndighedernes arbejde, eftersom tinglysning ifølge tinglysningsloven ikke må foretages, når lysning ikke er påkrævet til sikring af den pågældende rettighed. Det provenutab, der måske ville blive følgen af konverteringen, ville blive opvejet af den merindtægt, som den foreslåede ophævelse af afgiftsbegunstigelserne i særlovgivningen vil medføre.

Forudsætningen for foretagelse af konvertering af tinglysningsafgift til stempelafgift er det naturligvis, at man vil frigøre sig for den betragtning af tinglysningsafgiften som en dækningsafgift, der så stærkt kom til orde under forhandlingerne i folketinget om forslaget til loven om forhøjelse af retsafgifter m. m., jfr. ovenfor, idet man accepterer de til stempelafgift konverterede tinglysningsafgifter som en skat på de pågældende dokumenter. Spørgsmålet, om denne konvertering vil være at foretrække for en revideret tinglysningsafgiftslov, er derfor i væsentlig grad af politisk karakter, og det kan naturligvis ikke besvares, før man har gjort sig bekendt med udvalgets forslag til en ny tinglysningsafgiftslov. Efter indholdet af dette forslag og af udvalgets forslag til en ny stempellov kan det siges, at sammenlignet med den ordning, der vil fremkomme efter disse to forslag, vil den væsentligste fordel ved en konvertering af tinglysningsafgift til stempelafgift i praksis blive den, at der ikke bliver brug for særlige afgiftsmærker ved siden af de almindelige stempelmærker.

For fuldstændighedens skyld skal nævnes, at skulle en sådan konvertering gennemføres, måt-

te konsekvent registreringsafgiften for dokumenter om overdragelse af og stiftelse af panteret i skibe på tilsvarende måde konverteres til stempelafgift.

Et mindretal (Bonde) ønsker til den af udvalget skitserede enklere konverteringsordning i form af direkte forhøjelse af stempelafgiften for dokumenter, der normalt vil blive indleveret til tinglysning, at bemærke følgende:

Såfremt en sådan ordning måtte blive indført, finder mindretallet det ikke påkrævet, at der som foreslået i § 19, stk. 2, i forslag til lov om stempelafgift til hvert tinglysningskontor henlægges en stempelpapirforhandling. At stempelpligtige dokumenter, der indleveres til tinglysning, ifølge § 33, stk. 4, i stempelovsforlaget skal kunne stempelberigtiges, selv om stemplingsfristen er oversiddet, kan efter mindretallets opfattelse ikke tilstrækkeligt begrunde en ændring af de gældende regler for stempelafgift. Ophæves tinglysningsafgiften, og der som følge heraf som foran nævnt alene bliver spørgsmål om forhøjelse af stempelafgiften for visse dokumenter, må det forekomme mindre naturligt til tinglysningskontorerne at henlægge salget af stempelpapir, der er en ren administrativ opgave, jfr. også herved 1. betænkning fra forvaltningskommissionen ad amtstuernes forhold, afsnit V, stempelpapirforhandlingen m. m. (bilag A side 73 sp. 2).

Endnu bemærkes, at udvalget også har overvejet muligheden for en ordning, hvorefter man for visse dokumenter, som tinglyses eller registreres, konverterede stempelafgiften til tinglysningsafgift eller registreringsafgift, medens man ved siden heraf opretholdt stempelpligt for visse andre dokumenter, hvis stempeling erfaringsmæssigt ikke volder vanskelighed, så som vekslers, aktiers, forsikringsdokumenter, lotterisedler og testamenter. Udvalget har dog ikke ment at kunne foreslå en sådan ordning, der, selv om den ville medføre en del lettelser for administrationen, dog ville kræve opretholdelse af hele det administrative apparat med anholdelsespligtige myndigheder, stempelmyndigheder og forhandlerinstitution.

Stempelafgiften og tinglysningsafgiften har i finansåret 1958/59 indbragt henholdsvis ca. 60 mill. kr. og ca. 12 mill. kr. Fra den 1. april 1958 indgår imidlertid i stempelafgiften gebyrer for syn m. v. af motorkøretøjer og fra den 15. maj 1958 gebyrer for førerbeviser, idet disse gebyrer i medfør af justitsministeriets bekendtgørelser nr. 42 af 26. februar 1958 og nr. 58 af 18.

marts 1958 berigtiges ved stempelmærker. Beløbet for disse gebyrer anslås skønsmæssigt til 5 mill. kroner. Desuden indgår i stempel if giften også gebyrer for udskrifter og attester m. m., der meddeles af rets- og politikontorer og skibsregistreringskontorer, idet også disse gebyrer berigtiges ved stempelmærker, jfr. lov nr. 288 af 3. juli 1942. Størrelsen af disse sidstnævnte gebyrer kan kun anslås skønsmæssigt. Mere end 2 mill. kroner kan det dog ikke dreje sig om.

Bemærkningerne i de efterstående afsnit »Stempelafgift« og »Tinglysningsafgi:te« har til forudsætning, at stempelafgiften og tinglysningsafgiften bevares som selvstændige afgifter.

Stempelafgift

Den gældende stempellov er lov nr. 113 af 1. april 1922 om stempelafgift. Denne lov afløste lov nr. 108 af 13. maj 1911 om stempelafgift, som afløste lov af 19. februar 1861 om brugen af stemplet papir. Den gældende lov er med ændringer optrykt ved lovebekendtgørelse nr. 99 af 23. april 1929. Siden da er fremkommet følgende ændringslove :

Lov nr. 127 af 15. marts 1930 vecrørende §§ 3 og 41.

Lov nr. 75 af 31. marts 1931 vecrørende §§ 91 og 134.

Lov nr. 82 af 23. marts 1932 vecrørende §§ 119, 120, 122, 129, 153 og 155.

Lov nr. 94 af 15. marts 1947 vedrørende §§ 40, 107 og 108.

Lov nr. 115 af 22. marts 1951 vedrørende § 107.

1) Efter den gældende ordning er itempelpligten meget omfattende. Det hedder i lovens § 1 :

»Alle dokumenter, som lyder på penge eller penges værdi, og ved hvilke der indgås eller overtages en forpligtelse, eller hvorved der erhverves eller overdrages en adkomst, ordning eller rettighed, er, for så vidt de ikke ved denne lov udtrykkelig undtages, underkastet stempelafgift efter deres indhold og værdi. Dokumenter, som ikke udtrykkelig er nævnt i loven, men som opfylder ovenstående betingelser, stemples efter reglerne for de dokumenter, der er nævnt, og som de efter deres økonomiske betydning nærmest må sammenstilles med.«

Nævnes må også lovens § 90, stk. 3, 2. led, hvori det bestemmes, at dokumenter, der be-

grunder en rettighed eller forpligtelse af pengeværdi, og som ikke kan henføres til nogen af de arter af dokumenter, for hvilke der i loven er foreskrevet et højere eller lavere stempel, skal stemples efter 3. klasses takst.

Sådanne vide og ubestemte regler bør ikke opretholdes. Det foreslås derfor, at lovens § 90, stk. 3, 2. led, udgår, og at lovens § 1 ændres derhen, at stempelafgift kun skal svares af de som stempelpligtige udtrykkeligt nævnte dokumenter. Naturligvis må det stadig fastholdes, at det kommer an på beskaffenheden af det i dokumentet omhandlede retsforhold, og at dokumentets betegnelse og form for så vidt er ligegyldig.

2) Blandt de dokumenter, der i loven udtrykkelig er nævnt som afgiftspligtige, findes der en stor del, som ved en rationalisering af loven bør udgå af denne. Det drejer sig navnlig om afgiftsbestemmelser, som enten er forældede, er uden eller af ringe praktisk betydning, volder uforholdsmæssigt besvær eller uforholdsmæssige fortolkningsvanskeligheder, har karakter af uønskelige særbestemmelser, eller ikke naturligt hører hjemme i stempeloven. Omtalen af disse bestemmelser vil for en dels vedkommende have sin naturlige plads i bemærkningerne til de enkelte paragraffer i udvalgets lovforslag. På nærværende sted skal nævnes følgende afgiftsbestemmelser i den gældende lov, som foreslås ophævet :

§ 60 (arveforskuds- og arveafkaldsbeviser),

§ 63, stk. 2 (arvefæstekontrakter og arvefæstebreve med ret til at sælge og pantsætte),

§ 65 (dokumenter om overgang af len, stamhuse og fideikomiser til ny besidder),

§ 73 (mægler-slutsedler),

§ 74 (oplagsbeviser),

§ 76 (arvefæstekontrakter uden ret til at sælge og pantsætte, andre fæstekontrakter m. v.),

§ § 79 og 80 (certepartier, lejekontrakter om skibe og løsøre),

§ 81, stk. 1 (engagementskontrakter),

§ 82 (fuldmagter),

§ 83 (forvaringskontrakter),

§ 88 (særskilte beviser for andele i ansvarlige interessentskaber),

§ 109, stk. 1 (erklæringer og afkald),

§ § 119 og 120 (næringsbeviser),

§ 121 (ansøgninger),

§ § 122—124 (øvrighedsbevillinger og attester, målebrev m. v.),

§ 125—131 (dokumenter vedrørende retsplejen),

§ 132 (protokoller og bøger).

Særligt med hensyn til mæglerslutsedler bemærkes, at det må forekomme irrationelt at tage stempelafgift af disse, eftersom slutsedlerne, når de oprettes af parterne selv, i de fleste tilfælde vil være stempelfri, jfr. lovens § 69, 3. punktum. I øvrigt har afgiften af mæglerslutsedler kun ringe fiskal betydning.

Hvad angår certepartier bemærkes, at der næppe er tilstrækkelig grund til at undergive tidsbefragtning en afgiftsmæssig strengere behandling end anden befragtning, således som loven gør det, men at det efter udvalgets opfattelse vil være rettest helt at holde dokumenter om befragtning uden for stempelafgiften i befragtning af, at certepartier i vid udstrækning er stempelfri i udlandet.

Med hensyn til engagementskontrakter bemærkes, at disse næppe spiller nogen større rolle i nutiden, idet de i vidt omfang er afløst af kollektive overenskomster.

For næringsbevisernes vedkommende skal anføres, at det må virke som en vilkårlighed, at en næringsdrivende, der skal have næringsbrev (f. eks. en ejendomsmægler), skal svare stempelafgift, medens en næringsdrivende, der skal have beskikkelse af handelsministeriet (f. eks. en skibsmægler), ikke skal svare stempelafgift. Ganske vist skal der for udfærdigelsen af beskikkelsen erlægges et gebyr til statskassen, men der skal også erlægges gebyr for udfærdigelsen af næringsbrev (jfr. lovene nr. 122 og 123 af 28. marts 1951), og at dette gebyr ikke går i statskassen, men i vedkommende kommunes kasse, må være den næringsdrivende ligegyldigt.

Angående attester og dokumenter, der vedrører retsplejen, bemærkes, at det må være naturligt, at stempelafgiften her udgår som selvstændig afgift og indgår i gebyret for udfærdigelsen af disse dokumenter.

Endelig skal det med hensyn til protokoller og bøger anføres, at bestemmelserne om afgift af disse for en stor del har mistet deres praktiske betydning, og at disse afgiftsbestemmelser i øvrigt ikke naturligt hører hjemme i stempel-loven, men bør behandles som gebyrbestemmelser.

3) Lovens § 142. Bestemmelserne i denne paragraf om stempelfrihed med hensyn til bankhæftelsesobligationer foreslås ophævet. Der er

næppe trang til vedblivende at opretholde disse bestemmelser.

4) Lovens § 143, stk. 1, 2. punktum, og stk. 2.

a) Efter paragraffens stk. 1, 2. punktum, kan der gives vekselere, banker, sparekasser og deslige pengeinstitutioner nedsættelse af stempelafgiften for dokumenter, hvorved der gives dem håndfast pant for lån og kreditter, til et fast stempel af 50 øre for hver pantsætning.

Med hensyn til denne stempelbegunstigelse vil følgende historiske redegørelse formentlig være hensigtsmæssig:

Forinden stempeloven af 19. februar 1861 havde en række banker og sparekasser opnået forskellige stempelbegunstigelser. I den nævnte lov bestemtes det, at disse begunstigelser indtil videre skulle blive i kraft, men inden en vis frist skulle de under begunstigelsens fortabelse anmeldes, og det skulle da ved lov afgøres, hvorvidt de anmeldte begunstigelser fortsat skulle være gældende. I henhold hertil fremkom lov af 11. februar 1863 angående begunstigelser i henseende til brugen af stemplet papir, hvorved bl. a. de i anhanget til loven nævnte bankers og sparekassers ret til at benytte ustempelt papir til deres debitors forskrivninger for lån mod håndfået pant blev stadfæstet. I udkastet til denne lov var det foreslået, at forskrivninger for lån mod håndfået pant skulle kunne skrives på stemplet papir svarende til det, som anvendtes til simple gældsbreve. I udvalgsbetænkningen blev det anført, at denne art af lån indtager en meget betydelig plads i bankernes og sparekassernes virksomhed og dermed i den almindelige omsætning, og at lovudkastet derfor ej heller havde foreslået fuldstændig ophævelse af den hidtil nyde stempelfrihed. Da en stempelpligt imidlertid antoges at kunne virke hæmmende for de private bankers forretninger, idet låntagerne fortrinsvis ville ty til Nationalbanken, foreslog udvalget, at den hidtidige stempelfrihed opretholdtes, og dette blev resultatet. I forslaget til stempeloven af 13. maj 1911 var stempelfriheden foreslået bevaret. Under 2. behandling i landstinget foreslog imidlertid et udvalgsflertal, at man indførte fuld stempelpligt for disse dokumenter, idet man fandt det tvivlsomt, om det var rigtigt på denne måde at begunstige enkelte institutioner ved at give dem denne særlige stempelfrihed, medens man krævede stempel af andre. Finansministeren erklærede sig enig med ud-

valget i, at bankerne og sparekasserne ikke længere skulle have denne afgiftsfritagelse, men han anså det for rigtigt at indføre en moderat fast afgift i stedet for almindelig afgift, som for ganske korte låns vedkommende sikkert ville føre **til**, at man ville undgå den stempelpligtige form og få disse transaktioner udført, uden at staten ville få nogen indtægt deraf. Resultatet blev, at der i 1911-loven blev givet finansministeren bemyndigelse til at give vekselere, banker, sparekasser og deslige pengeinstitutter nedsættelse af stempelafgiften for dokumenter, hvorved der gives dem håndfået pant for lån og kreditter, til et fast stempel af 50 øre. I denne form er bestemmelsen gået over i den nugældende stempellov.

Det er nærværende udvalgs opfattelse, at selv med en væsentlig forhøjelse af afgiftsbeløbet 50 øre bør denne afgiftsbegunstigelse ikke opretholdes, fordi den savner real begrundelse. Det er ubegrundeligt, hvorfor begunstigelsen skal sætte ind, når sikkerheden består i håndpant, men ikke, når sikkerheden f. eks. består i kaution eller kautionforsikring, eller i håndpant plus kaution, eller hvis der slet ingen sikkerhed stilles. Det er også ubegrundeligt, hvorfor vekselere, banker, sparekasser og deslige pengeinstitutter skal kunne få afgiftsbegunstigelsen, når f. eks. forsikringsselskaber, der yder policelån, ikke kan få den. Forholdet er rimeligvis det, at lovgiverne (jfr. den ovenfor citerede udtalelse af den daværende finansminister) særlig har tænkt på sådanne tilfælde, hvor det kun drejer sig om et kortfristet skyldforhold, og hvor den pågældende nødig vil eller kun med tab kan realisere de værdier, som han kan stille som sikkerhed. Men bestemmelsen er ikke begrænset til sådanne tilfælde, den gælder således også kassekreditter. For øvrigt ville det næppe heller være muligt at udforme praktiske regler for begrænsning i de nævnte henseender.

Udvalget foreslår altså, at den omhandlede bestemmelse om afgiftsbegunstigelse udgår af loven. Samtidig bør den stempelfrihed for håndpantningsdokumenter, som legalt tilkommer Nationalbanken, bortfalde.

Imidlertid anvendes reglen i lovens § 143, stk. 1, 2. punktum, ikke blot på dokumenter vedrørende privates bank- og sparekasselån, men også i vidt omfang af banker, sparekasser og vekselere, som dels genbelåner de hos dem håndpantatte effekter, dels belåner deres egne obligationsbeholdninger. Det er udvalgets opfattelse, at denne omfattende lånevirkning,

som hidtil enten har været stempelfri i medfør af Nationalbanklovens § 22, stk. 2, eller har været begunstiget af 50 øres reglen, ikke nu kan belastes med en betydelig afgift, og der er derfor i lovforslagets § 65, stk. 2, optaget en bestemmelse om stempelfrihed for denne indbyrdes lånevirkning.

Endnu bemærkes, at ifølge lovforslagets § 62, stk. 2, vil håndpantningsdokumenter, der ikke lyder på et større beløb end 2.000 kr., altid være stempelfri.

Et mindretal (Th. Jensen) kan ikke tiltræde det af udvalgets flertal stillede forslag **til** ophævelse af lovens § 143, 1. stk., 2. punktum, og udtaler herom følgende:

De synspunkter, der oprindeligt førte til fuldstændig fritagelse for stempelafgift ved de nævnte institutters debitorers forskrivninger mod håndpant, og som ved 1911-loven ændredes til en moderat fast afgift, har stadig gyldighed.

De lån, der af banker og sparekasser ydes mod håndpant, indtager fremdeles en meget betydelig plads i de nævnte institutters virksomhed og dermed i den almindelige pengeomsætning. Lånene har heller ikke skiftet karakter i de forløbne år, idet det typisk drejer sig om kortere lån, for hvilke beregningen af normal stempelafgift **vil** betyde en urimelig belastning for pantsætterne.

Mindretallet deler den opfattelse, der fremsættes af finansministeren under behandlingen af 1911-loven, at indførelse af normal stempelafgift for disse lån vil føre **til**, at man undgår stempelpligtig form. Således vil f. eks. ejerpandebrevet, som hidtil har været det af banker og sparekasser mest benyttede instrument ved kortere lån i fast ejendom og skib, utvivlsomt blive erstattet af skadesløsbreve.

Mindretallet erindrer om, at stempelbegunstigelsen til banker m. v. i sin virkning er et privilegium for borgerne, som uden tyngende stempelafgift kan belåne de effekter, i hvilke ledig kapital sædvanligvis anlægges. Mindretallet er af den opfattelse, at der altid må anføres meget vægtige grunde for at ophæve et privilegium, der har bestået lige så længe, som der har været lovgivning på det pågældende område og kan ikke se, at sådan begrundelse er anført.

Mindretallet har været ganske enig med det øvrige udvalg i afskaffelse af alle småstempler, og det vil derfor blive et brud på et ledende princip i arbejdet med forenkling af stempel -

loven, om man opretholdt 50 øres stemplet i de her omhandlede forhold, og mindretallet ser derfor gerne, at også dette stempel helt bortfalder.

b) Den meget upraktiske bestemmelse i den gældende lovs § 143, stk. 2, om stempelfrihed for kautionsslån på ikke over 500 kr. kan udgå som følge af den under a) nævnte bestemmelse i lovforslagets § 62, stk. 2, idet den der nævnte stempelfrihed også gælder for kautionsslån.

5) Lovens §§ 144 og 147. Disse bestemmelser bør udgå. Efter nutidens forhold og lovforslagets bestemmelser i øvrigt har § 144, stk. 1, 2 og 3 og § 147 ingen praktisk betydning og har kun i yderst ringe omfang været anvendt. Med hensyn til § 144, stk. 4, (bevillingsmæssig stempelfrihed for almenyttige boligselskaber m. v.) bemærkes, at denne bestemmelse må dele skæbne med afgiftsbegunstigelserne i særlovgivningen, jfr. nedenfor under punkt 8).

6) Lovens §§ 13 og 72. Disse to paragraffer er nøje forbundne.

I § 13 gives den almindelige regel, at når et dokumentes stempelpligt skal bestemmes efter et pengevederlag, skal det i dokumentet angive vederlagsbeløb lægges til grund for stempelberegningen, medmindre det oplyses, at det angivne vederlag ikke står i noget passende forhold til modydelsens sande værdi, i hvilket fald stemplet skal beregnes efter denne værdi. Bestemmelsen er i praksis kun blevet anvendt på overdragelsesdokumenter, ikke f. eks. på lejekontrakter, jfr. herved lovens § 75, stk. 8. Selv om bestemmelsen, som rimeligt er, forstås således, at der som regel uden nærmere undersøgelse vil kunne gås ud fra, at vederlaget er passende, er det dog ved bestemmelsen gjort til pligt for stempelmyndighederne og de anholdelsespligtige myndigheder at have opmærksomheden henvendt på forholdet og at gribe ind, hvis der skønnes at være et væsentligt misforhold mellem vederlaget og modydelsens værdi. Kan der da ikke opnås enighed med parterne efter dokumentet om den værdi, modydelsen skal sættes til, ansættes værdien af underøvrigheden, i København magistraten, hvis ansættelse lægges til grund, medmindre parterne lader den omstridte værdi fastsætte ved lovlig taksationsforretning, jfr. lovens § 17, stk. 2.

Lovens §§ 13 og 72 tager kun sigte på dokumenter, hvor stemplingsgrundlaget er vederlaget eller værdien, og kommer således navnlig

ikke til anvendelse, hvor stemplingsgrundlaget er pålydendet. Derfor skal f. eks. transporter på private gældsbreve stemples efter gældsbreveets pålydende uden hensyn til, om transporten er givet vederlagsfrit eller mod nedsat vederlag (som ren eller delvis gave).

Inden for det område, der omfattes af §§ 13 og 72, er det overdragelse af fast ejendom, der betyder noget; men med hensyn hertil vil statskassens interesser være tilstrækkeligt varetaget ved reglen om, at stempelafgiften altid mindst skal beregnes af den senest ansatte ejendomsværdi (jfr. herved lovens § 61 og lovforslagets § 44). For øvrigt spiller §§ 13 og 72 kun en ringe rolle, dels fordi der, hvor det ikke drejer sig om fast ejendom, kun sjældent oprettes gavedokumenter, dels fordi stempelafgiften i så fald som regel vil være lille (3. klasses takst). Nævnes må det i denne forbindelse også, at gaver, når det drejer sig om beløb af nogen betydning, praktisk taget altid belægges med anden afgift til det offentlige, normalt gaveafgift, undtagelsesvis arveafgift eller indkomstskat.

Udvalget foreslår derfor, at §§ 13 og 72 udgår af loven.

7) Ifølge den gældende lovs § 32 er det under et særligt bødeansvar forbudt at udstede stempelpligtige dokumenter til ihændeoveren eller med navn in blanco uden i de tilfælde, hvor dette særligt er tilladt i loven.

Sådan særlig tilladelse er i loven givet for aktier og interimsbeviser, veksellendossementer og vekseltransport, livsforsikringspolicer, præmieobligationer, lotterisedler og kreditforeningsobligationer. For hypotekforeningsobligationer kan tilladelse gives administrativt (jfr. lovens § 146). Det samme gælder for partialobligationer, i hvilket fald stemplet (til hovedobligationen) forhøjes til det femdobbelte, jfr. lovens § 91.

Med hensyn til gældsbreve blev der i sin tid i forbindelse med fremsættelse af forslag til lov om gældsbreve af finansministeren fremsat forslag til ændring af stempelovens §§ 90 og 91 gående ud på, at gældsbreve skulle kunne udstedes til ihændeoveren eller med navn in blanco, uden at særlig tilladelse hertil var nødvendig, mod forhøjelse af stempelafgiften til det femdobbelte og således, at transporter herefter ikke skulle stemples (jfr. Rigsdagstidende 1937/38, Tillæg A, spalte 2993—96 og Folketingstidende 1937/38, spalte 1395—

97). Det fremgår af bemærkningerne til nævnte lovforslag, at dette blev fremsat efter anmodning fra den til udarbejdelse af forslag til lov om gældsbreve nedsatte kommission for på heromhandlede område at skabe retsenhed med de andre nordiske lande. Under behandlingen i folketinget trak finansministeren imidlertid sit lovforslag tilbage. I betænkningen fra folketingsudvalget vedrørende forslaget: til lov om gældsbreve — til hvilket udvalg finansministerens forslag vedrørende ændring i stempeloven var henvist — siges herom: »Under behandlingen af spørgsmålet om udstedelse af masse-gældsbreve har der været usikkerhed angående eventuelle virkninger af retten til uden ministeriets godkendelse at udstede masse-gældsbreve med pantesikkerhed i beboelsesejendomme. Efter at finansministeren imidlertid er enedes med udvalget om at henlægge de i forslag til lov om ændring i lov om stempelafgift. . . foreslåede ændringer indtil videre, anser udvalget nævnte usikkerhedsmoment for fjernet.«

Efter nærværende udvalgs opfattelse bør finansministerens ovennævnte forslag nu gennemføres således, at stempeloven kommer i overensstemmelse med gældsbrevsloven (lov nr. 148 af 13. april 1938), der udtrykkeligt forudsætter, at gældsbreve kan udstedes til ihænde-haveren. Når stempelafgiften for gældsbreve, der udstedes til ihænde-haveren eller med navn in blanco, forhøjes til det femdobbelte til erstatning for bortfaldet af transportstempel, vil der ikke af stempel-mæssige hensyn kunne indvendes noget imod, at gældsbreve udstedes på den nævnte måde og uden særlig tilladelse fra stempeladministrationen i noget tilfælde.

Efter foranstående, og da forbudet i stempel-lovens § 32 praktisk taget kun har betydning for gældsbreve, vil den nævnte paragraf kunne udgå af loven. Bestemmelsen om forhøjelsen af stempelafgiften til det femdobbelte findes i lovforslagets § 63, stk. 1.

8) I særlovgivningen, hvorved her skal forstås lovgivningen uden for stempeloven og tinglysningssafgiftsloven, findes der en stor mængde bestemmelser om fritagelse for stempelafgift og tinglysningssafgift. Udvalget har ikke været i stand til selv at finde frem til alle de lovbestemmelser, det drejer sig om, og udvalget har derfor under 26. april 1956 anmodet samtlige ministerier om hver for sit område at stille udvalget fortegnelser over de pågældende ikraftværende lovbestemmelser. De fra ministe-

rierne modtagne oplysninger vil fremgå af bilag B) til betænkningen.

Rent bortset fra, at den rationelle ordning må være den, at oplysning om de gældende afgiftsbegunstigelser altid skal kunne fås fra selve de pågældende afgiftslove, er det forståeligt, at alle disse særbegunstigelser, der tilmed ikke sjældent giver anledning til tvivl og derfor forårsager mange forespørgsler, er til meget besvær for de pågældende myndigheder og lægger et uforholdsmæssigt beslag på deres tid. Dette gælder ikke mindst tinglysningssmyndighederne, der for ethvert dokument, der indleveres til tinglysning under angivelse af, at dokumentet er afgiftsfrit, må forvise sig om rigtigheden af denne angivelse. Ganske vist vil en ikke ringe del af de omhandlede afgiftsbegunstigelser i særlovgivningen, for så vidt de ikke positivt opretholdes, blive overflødige, fordi de vil indgå under de foreslåede afgiftsfritagelser i udvalgets lovforslag, men den tungestvejende del af afgiftsbegunstigelserne i særlovgivningen vil ikke blive berørt heraf.

Udvalget foreslår derfor, at afgiftsbegunstigelserne i særlovgivningen ophæves, for så vidt de ikke udtrykkeligt bliver opretholdt ved bestemmelser i udvalgets lovforslag.

For at udelukke muligheden for krænkelse af berettigede forventninger foreslås det yderligere, at bortfaldet af begunstigelserne udskydes til 1 år efter den nye stempelovs og den nye tinglysningssafgiftslovs ikrafttræden.

Der er grund til at fremhæve, at lov nr. 256 af 27. december 1958 om boligbyggeri i modsætning til den tidligere boliglovgivning ikke indeholder afgiftsbegunstigelser.

9) Den gældende stempelov opererer med tre takstklasser for værdiavgift, nemlig (jfr. lovens § 11):

1. classes takst, der andrager $\frac{1}{2}$ procent,
2. classes takst, der andrager 2 promille,
3. classes takst, der andrager $\frac{1}{5}$ promille.

Der findes dog også i loven afgiftsbestemmelser, som har egne afgiftssatser for værdiavgift, hvorhos der findes afgifter med fast beløb.

I udvalgets lovforslag er systemet med de tre takstklasser forladt, her er i hver afgiftsbestemmelse afgiften altid direkte angivet.

Med hensyn til den nuværende 3. classes takst, der navnlig kommer til anvendelse ved stempling af kontrakter om salg og levering af løsøre, kontrakter om salg af patentrettigheder

og lignende samt entreprisekontrakter, skal det bemærkes, at det ved den art kontrakter må forekomme irrationelt at anvende en så lav afgiftssats (20 øre af hver 1.000 kr.), der indebærer, at man skal helt op på en vederlags-sum på 50.000 kr. for at nå til en afgift af 10 kr. På den anden side må det fremhæves, at vil man i det hele taget have en dokumentafgift som den i stempeloven, kan man ikke godt holde disse kontrakter, der ofte angår store værdier, uden for afgiften. Vel findes små afgiftsbeløb også ved andre stempelpligtige dokumenter, nemlig ved veksler, forsikringsdokumenter og lotterisedler, men de er der begrundet ved det store antal dokumenter. For øvrigt lettes afgiftsberigtigelsen ved forsikringsdokumenter og lotterisedler derved, at afgiften i praksis indbetales i samlede beløb.

Ikke alene i sig selv, men også set i forhold til afgiftssatserne $\frac{1}{2}$ procent ved dokumenter om overdragelse af fast ejendom og 2 promille ved dokumenter om overdragelse af skibe, gælds- og pantebreve og lignende må afgiftssatsen $\frac{1}{5}$ promille forekomme meget lav. Dette gælder ikke mindst ved kontrakter om salg og levering af løsøre, for så vidt som løsøre også omfatter maskiner.

Udvalget foreslår, at afgiftssatsen $\frac{1}{5}$ promille forhøjes til 1 promille, og at man samtidig fritager dokumenter om salg og levering af løsøre m. v. for stempelafgift, såfremt vederlaget ikke overstiger 10.000 kr. Det vil sige, at dokumentet bliver stempelfrit, såfremt stempelsreglen ikke fører til en højere stempelafgift end 10 kr. At den således foreslåede afgift, hvor den skal erlægges, i noget tilfælde med rette skulle kunne føles som en overdreven belastning af pågældende handel eller foretagende, kan ikke antages.

Undtagelse må dog gøres med hensyn til kontrakter om bygning, forandring eller reparation af skibe. Den hårde konkurrence fra udlandet på dette område kunne muligvis motivere, at man helt fritog disse kontrakter for stempelafgift. Man har dog anset det for rettest at foreslå den nugældende afgiftssats på $\frac{1}{5}$ promille bevaret. En afgift af denne størrelse kan i hvert fald ikke virke generende for erhvervet, medens den dog som følge af de store værdier, det her ofte drejer sig om, vil indbringe ikke ubetydelige afgiftsbeløb.

Med hensyn til leverancer til udlandet bemærkes, at kontrakter herom som følge af § 2 i lovforslaget vil falde uden for det stempel-

pligtige område, når blot kontrakten underskrives uden for riget.

10) Til slut skal bemærkes, at såvel udvalgets forslag til en ny stempellov som dets forslag til en ny tinglysningsafgiftslov indeholder bestemmelser, der berører tjenestemænds (amtsforvalteres og tinglysningsdommeres) tjenesteindtægt. De pågældende forhold er imidlertid af en sådan karakter, at det næppe vil være praktisk at gøre dem til genstand for samlet omtale her. Der henvises til bemærkningerne til § 19 og § 22, stk. 2, i forslaget til lov om stempelafgift og til bemærkningerne til § § 17 og 18 i forslaget til lov om afgift for tinglysning.

Tinglysningsafgift

Den gældende tinglysningsafgiftslov er lov nr. 112 af 1. april 1922 om afgift ved tinglysning m. m. Denne lov afløste lov nr. 109 af 13. maj 1911 om afgift ved tinglæsning m. m., som afløste 3. afdeling af det almindelige sportelreglement af 22. marts 1814. Den gældende lov er med ændringer blevet optrykt ved lovbekendtgørelse nr. 100 af 23. april 1929. Ved lov nr. 112 af 12. april 1957 om forhøjelse af retsafgifter m. m. er de i lovbekendtgørelsens §§ 1, 6, 11, 12, 13 og 14, stk. 1, 21 og 24, ommeldte faste afgifter blevet forhøjet til det dobbelte, og det i lovbekendtgørelsens § 14, stk. 2, ommeldte beløb 2 kr. er blevet forøget til 3 kr.

1) Når opgaven består i forenkling og rationalisering af tinglysningsafgiftsloven, vil det være rimeligt at foretage en begrænsning af de mange forskellige afgifter, der nu findes i loven.

Man må for det første afskaffe de afgifter, der nu skal svares ved siden af den egentlige tinglysningsafgift, således at der for hver afgiftspligtig lysning kun bliver een afgift at erlægge. Herved bortfalder afgiften for opbevaring i akterne af dokumenter eller genparter af dokumenter og vederlaget for bekræftelse af genparter, jfr. lovens § 14, stk. 1 og 2. Opbevaringsafgiften, der i sin helhed tilfalder statskassen, udgør 4 kr., i visse tilfælde 1 kr. pr. dokument eller genpart. Bekræftelsesvederlaget, der fordeles mellem den bekræftende myndighed og statskassen, udgør for tiden 3 kr. ved tinglysning og 1 kr. 50 øre ved aflysning.

Afgifterne vil ikke kunne lægges oven på de egentlige lysningsafgifter, der som regel svares

efter promillesats, og da de — bortset fra hel afløsning, hvor der ikke erlægges opbevaringsafgift — skal erlægges ved enhver lysning, vil deres bortfald medføre, at ikke ubetydelige afgiftsbeløb unddrages staten. Dertil kommer, at staten må overtage ydelsen til de bekræftende myndigheder, når denne ydelse bortfalder som afgift (jfr. forslaget til lov om afgift for tinglysning § 18 og bemærkningerne hertil). Om indtægtsnedgangen plus udgiftsførgelsen for statskassen helt vil kunne opvejes af den indtægtsførgelse, der vil blive følgen af andre af de foreslåede ændringer i tinglysningsafgiftsloven, er vanskeligt at bedømme.

Et mindretal (Lund-Andersen og Steffensen) kan ikke tiltræde, at bekræftelsesvederlaget efter lovens § 14, stk. 2, falder bort. Mindretallet udtaler i sa henseende:

Der er her tale om en hævdvunden afgift, der ikke betyder noget for den enkelte anmelder. Beløbets fordeling mellem den bekræftende myndighed og statskassen er godkendt så sent som i 1957. Hvis afgiften ophæves, påføres der staten en uforholdende udgift, og betalingen til de bekræftende myndigheder vil blive fastsat efter andre retningslinier end de nu vedtagne. Mindretallet finder derfor, at et forslag til en ny tinglysningsafgiftslov må bevare bestemmelsen i den nugældende lovs § 14, stk. 2.

2) Afgift for afvisning fra dagbog eller tingbog, jfr. lovens § 21, stk. 3, foreslås ophævet, da der efter udvalgets opfattelse kun bør svares afgift, når tinglysning finder sted.

3) Udvalget foreslår derhos, at den i lovens § 16 foreskrevne afgift for afløsning (normalt lig halv tinglysningsafgift) ophæves, mod at der til gengæld foretages en forhøjelse af afgiften for tinglysning af de dokumenter, ved hvilke afløsning normalt forekommer, nemlig pantstiftende dokumenter og leje- og forpagtningskontrakter.

Tinglysningsafgifterne er andet og mere end blotte ekspeditionsgebyrer, de må for størstedelen anses som et vederlag for den beskyttelse af erhvervede rettigheder, som staten yder gennem tinglysningen. Det må være mere rationelt, at dette vederlag i sin helhed erlægges ved tinglysningen, da retsbeskyttelsen begæres, end at en væsentlig del af vederlaget først erlægges ved afløsningen, da retsbeskyttelsen kvitteres.

Denne teoretiske betragtning er ikke uden praktisk relevans: Når et tinglyst pantebrev eller andet behæftelsesdokument er blevet ind-

friet og afløsning af dokumentet ikke i øjeblikket er påkrævet, er det ikke ualmindeligt, at indgivelse af begæring om afløsning af dokumentet bliver udskudt. Følgen heraf kan blive, at afløsning, når denne senere bliver en nødvendighed, ikke kan foretages, fordi dokumentet ikke kan findes, og en tidskrævende og kostelig mortifikations sag bliver nødvendig. Selv om det naturligvis ikke tør siges, at dette forhold afgørende vil ændre sig, når afløsningen bliver afgiftsfri, er der dog grund til at tro, at denne omstændighed vil kunne få en gunstig virkning i så henseende.

Nok så vigtigt i den foreliggende forbindelse er det dog, at når såvel afløsningsafgiften som de foran under punkt 1 nævnte afgifter bortfalder, vil der overhovedet ingen afgift være at opkræve ved afløsninger, hvilket må betyde en mærkbar lettelse i tinglysningsmyndighedernes arbejde.

Et mindretal (Th. Jensen og Lund-Andersen) kan ikke tiltræde foranstående forslag — se herom nærmere nedenfor under punkt 7.

4) Som afgiftsbestemmelser i loven, der bør udgå, fordi de er forældede eller af ringe betydning, skal nævnes:

§ 1, stk. 1, 2. punktum (om arvefæstekontrakter og arvefæstebreve med ret til at sælge og pantsætte),

§ 2 (om dokumenter vedrørende overgang af len, stamhuse og fideikommissar til fri eje), § 9, stk. 1, (for så vidt angår arvefæstekontrakter uden ret til at sælge og pantsætte og visse fæstebreve).

§ 11 (om visse fæstekontrakter og fæstebreve m. v.).

5) Fremdeles må her omtales en række afgiftsbestemmelser i loven, der ikke er medtaget i lovforslaget, dels fordi de ligefrem vil være overflødige efter dette, dels fordi der ikke findes at være tilstrækkelig grund til at bibeholde de særavgifter, der er foreskrevet for lysningen af nogle af de pågældende dokumenter. Det drejer sig om lovens §§ 3, 4, 5, 6, 7, stk. 3, 8 og 10, som giver regler om lysningsafgiften for interessentskabskontrakter, dokumenter om opløsning af sameje, separations- og skilsmisse-dokumenter, dokumenter om hensiddens i uskiftet bo og om udlæg på skifte, ægtepagter og andre retshandler mellem ægtefæller, pantstiftende dokumenter på 3.000 kr. og derunder, skifteekstrakter og transporter.

Når de pågældende bestemmelser bliver overflødige, skyldes dette for den væsentligste del, at lovforslagets § 2, der afløser lovens § 1, bygger på et andet princip end sidstnævnte paragraf.

Lovens § 1 bestemmer, at der for tinglysning af »dokumenter, hvorved fast ejendom overdrages til eje, eller hvorved ret erhverves til at få fast ejendom overdraget til eje«, skal svares afgift med 2 promille af det beløb, hvoraf stempelafgift efter 1. classes takst (V_2 procent) skal beregnes i henhold til stempeloven, og ifølge paragraffens stk. 4 skal denne afgift erlægges, selv om dokumentet kun ønskes lyst i anden egenskab end dets hovedegenskab, f. eks. alene som pantstiftende. Efter lovforslagets § 2 skal afgiften beregnes på samme måde som efter lovens § 1; men i lovforslaget knyttes afgiften til »dokumenter, der tinglyses som adkomst på fast ejendom«, hvad enten dokumentet er et skøde i snævrere forstand eller et andet dokument, f. eks. en interessentskabskontrakt, og lovforslaget medtager ikke reglen i lovens § 1, stk. 4. I det her eksempelvis nævnte tilfælde skal der derfor efter lovforslaget kun svares tinglysningsafgift som for lysning af pantebrev. Udvalgets betragtning er den, at den tinglysningsafgift, der skal erlægges, bør rette sig efter den tinglysning, der faktisk finder sted.

Lovforslagets system for beregning af tinglysningsafgift kan herefter kort udtrykkes således:

- a) Når dokumentet lyses som adkomst, svares tinglysningsafgift efter lovforslagets
- b) Når dokumentet lyses som pantstiftende, svares tinglysningsafgift efter lovforslagets § 3.
- c) Når dokumentet lyses som stiftende brugsret, svares tinglysningsafgift efter lovforslagets § 4.
- d) Hvis ingen af reglerne under a—c kan finde anvendelse, svares tinglysningsafgift efter lovforslagets § 6, (med 10 kr.).

Det vil ses, at efter dette system bliver der ikke brug for f. eks. lovens § 3, der bestemmer, at der for interessentskabskontrakter, der »lyses som adkomst på« fast ejendom, skal svares afgift beregnet på samme måde som nævnt i lovens § 1 (lovforslagets § 2).

- 6) Endnu bemærkes, at bestemmelserne i lovens § 24 om afgift for genparter af ejendomsbladet og akten m. v. ikke er medtaget i lovforslaget, idet disse afgiftsbestemmelser naturligt

hører hjemme i den almindelige gebyrlovgivning.

- 7) Som nævnt ovenfor er afgiftssatsen ved tinglysning af dokumenter om overdragelse af fast ejendom (normalt) 2 promille, medens afgiftssatsen ved tinglysning af pantstiftende dokumenter og leje- og forpagtningskontrakter nu (normalt) er 1 promille. Denne sidstnævnte afgiftssats foreslås forhøjet til 2 promille.

Den således foreslåede afgiftsforhøjelse må ses i sammenhæng med de ovenfor under punkt 1 og punkt 3 foreslåede bortfald af afgifter. På den ene side forhøjes afgiften for tinglysning af pantstiftende dokumenter og leje- og forpagtningskontrakter. På den anden side bortfalder afgifterne efter lovens § 14 og aflyningsafgiften efter lovens § 16.

Nogen grund til af hensyn til de afgiftspligtige at nære betænkelighed ved denne ordning ses der ikke at kunne være. Ved omprioriteringer vil det samlede afgiftsbeløb efter den foreslåede nye ordning antagelig som regel blive noget mindre end efter den nugældende ordning. Ved nyprioritering i forbindelse med køb af grund og opførelse af bygning vil nyordningen, for så vidt angår mindre ejendomme såsom enfamiliehuse, vel normalt medføre en udgiftsforøgelse, men som regel kun af meget beskedent omfang. For de større byggeforetagender vil merudgiften naturligvis andrage et betydeligt større beløb, nemlig ca. 1.000 kr. pr. 1.000.000 kr. prioritetssum (bortset fra den foreløbige prioritering, hvor bortfaldet af aflyningsafgiften spiller ind); men når man tager i betragtning, hvilke udgifter der i øvrigt løber på ved sådanne foretagender, kan der ikke tillægges den heromhandlede udgiftsforøgelse nogen afgørende betydning. Med hensyn til udlæg, udpantning og arrest vil nyordningen kunne blive til fordel for den afgiftspligtige og for debitor, idet tinglysningsafgiften for disse forretninger efter udvalgets forslag altid kun skal være 10 kr. For leje- og forpagtningskontrakter, hvor tinglysningsafgiften beregnes af den årlige leje (forpagtningsafgift), vil nyordningen som regel ikke kunne få nævneværdig udgiftsmæssig betydning.

Efter foranstående og udvalgets forslag i øvrigt vil tinglysningsmyndighederne kun få to afgiftssatser at operere med, nemlig 2 promille og 10 kr.

Et mindretal (Th. Jensen og Lund-Andersen) kan ikke tiltræde, at afgiften for ting-

lysning af pantstiftende dokumenter fordobles, mod at aflysninger til gengæld gøres afgiftsfri, og nogle småafgifter bortfalder. Mindretallet udtaler videre: Den nuværende afgift er indarbejdet gennem en lang årrække, og en fordobling lader sig vanskeligt begrunde med forenklingshensyn. Forhøjelsen vil ofte kunne mærkes som en ikke ubetydelig forøgelse af udgifterne ved en pantsætning. Mindretallet foreslår

derfor, at tinglysningsafgiften for pantstiftende dokumenter som hidtil skal være 1 promille, og at den nuværende afgift for aflysninger bibeholdes.

8) Med hensyn til de i særlovgivningen hjemlede fritagelser for tinglysningsafgift henvises til bemærkningerne herom under afsnittet »Stempelafgift« pkt. 8.

Forslag til lov om stempelafgift

AFSNIT I

Almindelige bestemmelser.

Stk. 1. Stempelafgift efter nærværende lov svares af de i lovens afsnit II som stempelpligtige angivne dokumenter.

Stk. 2. Et dokumentes stempelpligt beror på beskaffenheden af det i dokumentet omhandlede retsforhold, og dokumentets betegnelse og form er for så vidt ligegyldig.

Stk. 3. En påtegning på et tidligere oprettet dokument betragtes som et dokument.

Stk. 4. Hvor ikke andet fremgår af loven, indtræder stempelpligten ved dokumentets oprettelse. Er dokumentet underskrevet af flere parter på forskellige dage, anses dokumentet for oprettet ved den første underskrift.

Hvor ikke andet er bestemt i nærværende lov, er et dokument kun stempelpligtigt, når

- a) parterne er hjemmehørende her i riget, eller
- b) nogen af parterne, men ikke alle disse, er hjemmehørende her i riget, og dokumentet er underskrevet her af en af parterne.

Følgende dokumenter, som ikke er stempelpligtige efter § 2, er under de nedenangivne betingelser stempelpligtige, uanset at de er oprettet uden for riget:

1) dokumenter om overdragelse af faste ejendomme her i riget og her hjemmehørende skibe samt dokumenter, hvorved der stiftes eller overdrages rettigheder over sådanne ejendomme eller skibe, når en af parterne er hjemmehørende her i riget,

2) forsikringsdokumenter, der angår ejendomme eller andre formuegenstande her i riget eller her hjemmehørende personer, medmindre det af policen fremgår, at ingen del af præmien er betalbar her i riget,

3) aktier, obligationer og andre til almindelig omsætning bestemte pengeeffekter, der udstedes af her i riget hjemmehørende selskaber, foreninger, korporationer eller lignende,

4) accepterede vekslers, når acceptanten er hjemmehørende her i riget.

§ 4.

Et dokument, der ikke er stempelpligtigt efter §§2 eller 3, skal dog forsynes med stempel efter reglerne i nærværende lov, når det tinglyses her i riget, eller når der på grundlag af dokumentet foretages indførelse i et offentligt register her i riget.

Til kongeriget Danmark henregnes i denne lov ikke Grønland og Færøerne.

§ 6.

Indgås en stempelpligtig retshandel til en protokol, kan stempelpligten berigtiges enten ved stempeling af protokoltilførslen eller ved stempeling af en udskrift af protokollen. Stempelfristen løber i begge tilfælde fra tilførselens dato.

Stk. 1. Blotte tilbud er ikke stempelpligtige. Accepteres et tilbud skriftligt, bliver den derved indgåede aftale stempelpligtig, hvad enten tilbuddet er afgivet skriftligt eller ej.

Stk. 2. Såfremt en mundtlig aftale skriftligt bekræftes af en af parterne, behandles bekræftelsen stempelpligtig som et dokument om aftale.

Stk. 3. Tilkendegivelser ad telegrafisk vej eller pr. fjernskriver betragtes ikke som skriftlige.

o.

Det er uden betydning for en retshandels stempelpligt, at der er tilføjet betingelser. Stempelpligten for en retshandel bortfalder ikke, fordi retshandelen ophæves, eller dens opfyldelse undlades, jfr. dog herved § 28.

§ 9.

Indeholder et dokument flere selvstændige hver for sig stempelpligtige retshandler, beregnes stempelafgift for hver af de pågældende retshandler.

§ 10.

Stk. 1. Oprettelse af et dokument i flere enslydende eksemplarer, er kun et af disse stempelpligtigt.

Stk. 2. Hvis der angående samme retshandel oprettes et foreløbigt og et endeligt dokument, der begge betinger samme stempel, skal kun et af dokumenterne stemples. Når endeligt dokument er oprettet og behørigt stemplet, bortfalder stempelpligten for det foreløbige dokument, selv om stemplingsfristen for dette måtte være oversiddet.

Stk. 3. Hvis der i øvrigt angående samme retsforhold oprettes flere dokumenter ved udfærdigelse af nye selvstændige dokumenter eller ved påtegning på hoveddokumentet, kræver disse yderligere udfærdigelser ikke særskilt stempel, såfremt de i dem indeholdte bestemmelser kunne have været optaget i hoveddokumentet, uden at stempelafgiften for dette derved ville være blevet forøget; i modsat fald skal de yderligere udfærdigelser stemples til en takst svarende til forskellen mellem det stempel, der skulle have været anvendt til hoveddokumentet, hvis bestemmelserne i de yderligere udfærdigelser havde været optaget i dette, og det til hoveddokumentet anvendte stempel. Overførsel af lån i kreditforeninger, kredittkasser, hypotekforeninger eller andre realkreditinstitutter fra en serie eller afdeling til en anden er stempelfri.

Stk. 4. Stempelpligten for vekslers dækkes ikke ved stemplingen af andre dokumenter, lige så lidt som det til vekslerne anvendte stempel kan tages i betragtning ved stemplingen af andre dokumenter. Fornyelse af en veksels betragtes som udstedelse af en ny veksels.

Stk. 5. Stempelpligten for gældsbreve m. v. (§62, stk. 1) dækkes ikke af det stempel, som

måtte være anvendt til et dokument vedrørende det underliggende forhold, lige så lidt som stemplet til et gældsbreve m. v. dækker stempelpligten for et sådant dokument. Dette gælder dog ikke, hvis dokumentet angående det underliggende forhold er stempelpligtigt efter § 62.

§ 11.

Når der ved udregningen af stempelafgiften fremkommer et øreløb, bortkastes dette. Dette gælder dog ikke ved stempling af vekslers, forsikringsdokumenter og lodsedler.

§ 12.

Er det beløb, hvorefter et dokument skal stemples, angivet i en udenlandsk pengesort, benyttes ved beregningen af stempelafgiften den køberkurs, der gælder for vedkommende pengesort ved stempelpligtens indtræden; for de pengesorter, der noteres på Københavns børs, regnes der med den senest noterede køberkurs.

§ 13.

Når den rettighed eller forpligtelse, der stiftes ved et dokument, angår flere alternativer, skal det af disse, der efter lovens regler medfører den højeste stempelafgift, lægges til grund for afgiftsberegningen.

§ 14.

Stk. 1. Skal stemplet beregnes af det for en ydelse betingede eller tilsagte vederlag, medregnes ikke blot, hvad der skal tiisvares medkontrahenten, men også hvad der skal tiisvares trediemand.

Stk. 2. Ved opgørelsen af vederlaget ses der bort fra:

- a) skatter og andre afgifter, som det ifølge lovgivningen påhviler erhververen at udrede til det offentlige,
- b) bankhæftelse,
- c) stedsevarende byrder, som erhververen overtager, herunder dog ikke forpligtelsen til at svare jordrente til det offentlige,
- d) servitutter af enhver art, som erhververen skal respektere,
- e) brugsrettigheder med hensyn til det overdragne eller en del heraf, som erhververen skal respektere, hvad enten brugsretten er led i en aftægt eller ej,
- f) naturalydelser, som erhververen skal udrede, når ydelserne er led i en aftægt,
- g) anlægsbidrag til vej-, kloak-, gas-, vand-,

- elektricitet-, fjernvarme-, dige- og pumpeanlæg og lignende,
- h) medlemsforpligtelser, som erhververen overtager over for andelsslageri, andelsmejeri, grundejerforening, parcellforening og lignende sammenslutning,
- i) omkostninger ved selve handelen.

Stk. 3. Såfremt de i stk. 2 d), e) og f) nævnte servitutter, brugsrettigheder og naturalydelse af en af parterne kan forlanges afløst af en pengeydelse, skal dog denne pengeydelse, eventuelt dens kapitaliserede værdi, medregnes til vederlaget.

Stk. 4. Overtager erhververen restancer af skatter og afgifter eller af andre ydelser, medregnes de overtagne restancer til vederlaget.

§ 15.

Stk. 1. Lyder et dokument ikke på et bestemt pengebeløb, skal parterne efter bedste skøn angive værdien af de ydelser, på grundlag af hvilke stempelafgiften skal beregnes.

Stk. 2. For naturalydelse regnes med værdien (salgsværdien) ved dokumentets oprettelse. Naturalydelse, for hvilke der fastsættes kapitalstakst, omregnes efter den senest før dokumentets oprettelse satte kapitalstakst for det sted, hvor den ejendom, som dokumentet angår, er beliggende.

Stk. 3. I alle tilfælde skal værdien angives i dokumentet.

Stk. 4. Har parterne forsømt den foreskrevne værdiangivelse, er parterne ikke enige om værdiangivelsen, eller er parternes angivelse af værdien efter stempelmyndighedens skøn for lav, skal værdien om fornødent fastsættes af mænd udmeldt af retten. Har parterne været enige om værdiangivelsen, skal omkostningerne ved skønsforretningen bæres af parterne, såfremt skønsmændenes værdiansættelse ligger mere end 10 procent over parternes; i modsat fald bæres omkostningerne af statskassen. Har parterne forsømt værdiangivelsen eller har de ikke været enige om denne, bæres omkostningerne af parterne. Når parterne skal bære omkostningerne ved skønsforretningen, hæfter de solidarisk for beløbet.

§ 16.

Stk. 1. Stempelafgiften af periodiske ydelser skal, hvor ikke andet er foreskrevet i denne lov, beregnes af den kapitaliserede værdi af et års ydelse efter følgende regler :

1) er ydelserne tilsagt for bestandig, for flere end de på dokumentets udstedelsestid levende personers levetid eller for et bestemt tidsrum ikke kortere end 25 år, kapitaliseres med 25,

2) er ydelserne tilsagt for et bestemt tidsrum kortere end 25 år, kapitaliseres med det pågældende antal år,

3) er ydelserne tilsagt for flere på dokumentets udstedelsestid levende personers levetid, kapitaliseres med 15,

4) er ydelserne tilsagt for en persons levetid, kapitaliseres med 10,

5) i alle andre tilfælde kapitaliseres med 10.

Stk. 2. Er ydelsen ikke lige stor hvert år, skal, bortset fra de i § 15, stk. 2, nævnte tilfælde, gennemsnittet tages som enhed.

Stk. 3. Når ydelsen er tilsagt for bestemt tid eller for en eller flere på dokumentets udstedelsestid levende personers levetid, er parterne i stedet for at anvende den faste kapitalisationsfaktor berettiget til at beregne stempelafgiften af den kapitaliserede værdi fastsat efter de regler, som benyttes af statsanstalten for livsforsikring ved udregning af værdien af tilsvarende ydelser, dog således at det beløb, der beregnes for administration og erhvervelsesomkostninger, ikke medregnes. Hvor ydelsen er tilsagt for bestemt tid, beregnes den kapitaliserede værdi på grundlag af en rente på 4 procent årlig. For de tilfælde, hvor værdien således ønskes beregnet efter statsanstaltens regler, kan finansministeren bestemme, at tabeller udarbejdet af statsanstalten skal anvendes ved fastsættelsen af værdien. For tilfælde, der ikke omfattes af sådanne tabeller, leverer statsanstalten på begæring de fornødne udregninger uden betaling.

Stk. 4. Den beregnede kapitaliserede værdi skal i alle tilfælde fremgå af dokumentet. Når den kapitaliserede værdi er beregnet på liv efter stk. 3, skal desuden pågældendes alder opgives i dokumentet.

§ 17.

Et dokument kan stemples enten uden medvirken af stempelmyndighederne eller i henhold til resolution af en stempelmyndighed.

§ 18.

Stk. 1. Stempling uden medvirken af stempelmyndighederne sker ved benyttelse af stempel-papir og stempelmærker. Finansministeren kan

dog bestemme, at stemplingen også kan foretages på anden måde i det omfang, hvori dette måtte findes hensigtsmæssigt og forsvarligt.

Stk. 2. Finansministeren fastsætter, til hvilke takster der skal udfærdiges stempelpapir og stempelmærker, og træffer de nærmere bestemmelser om papirets og mærkernes form og udstyr.

§ 19.

Stk. 1. Stempelpapir og stempelmærker fas til købs i stempelpapirforhandlingerne.

Stk. 2. På hvert tinglysningskontor og på skibsregistreringskontoret skal der være en stempelpapirforhandling, som bestyres henholdsvis af vedkommende tinglysningsdommer — i København dog justitssekretæren ved byretten — og af chefen for skibsregistret som stempelpapirforhandler.

Stk. 3. Finansministeren bestemmer, på hvilke andre steder der skal være stempelpapirforhandling. Såfremt der henlægges en forhandling til en amtstue, er vedkommende amtsforvalter stempelpapirforhandler. I øvrigt udnævnes og afskediges stempelpapirforhandlerne ved de her nævnte forhandlinger i København, Frederiksberg og Gentofte kommuner af finansministeren, uden for disse kommuner af amtsforvalterne efter de af finansministeren givne direktiver. Uansøgt afskedigelse af de af amtsforvalterne udnævnte stempelpapirforhandlere kan kun ske med finansministerens godkendelse.

Stk. 4. Finansministeren fastsætter vederlaget til stempelpapirforhandlerne, for de i stk. 2 nævnte forhandlere og for amtsforvalternes vedkommende efter forhandling med lønningsrådet. Finansministeren giver derhos de nærmere regler for forvaltningen af stempelpapir og stempelmærker og for stempelpapirforhandleres virksomhed.

§ 20.

Stk. 1. Stemplingen kan foretages af parterne selv eller af andre på deres vegne.

Stk. 2. Stempelpapirforhandlerne er på begæring pligtige at foretage stemplingen. Denne sker under angivelse af datoen for dokumentets indlevering til stempling. Forhandlerne har intet ansvar for beregningen af stemplet.

Stk. 3. Stemplingsfristen er 4 uger eller, hvis dokumentet er oprettet uden for kongeriget, 8 uger fra dokumentets oprettelse at regne. Fristen udløber med udgangen af 4 ugers-dagen henholdsvis 8 ugers-dagen for dokumentets un-

derskrift eller, hvis flere parter har underskrevet på forskellige dage, den første underskrift. Indtræder dokumentets stempelpligt først på et senere tidspunkt end dokumentets oprettelse, regnes stemplingsfristen fra dette senere tidspunkt. Stemplingsfristen for et dokument kan forlænges af vedkommende stempelmyndighed, når omstændighederne taler derfor.

Stk. 4. Det berører ikke gyldigheden af en stempling, at den først er foretaget efter udløbet af stemplingsfristen, men parternes oversiddelse af stemplingsfristen vil med de i § 35, stk. 4, nævnte undtagelser kunne bevirke, at der bliver gjort strafansvar gældende efter § 35 og eventuelt § 36. Stempelpapirforhandlerne må ikke nægte at foretage stemplingen, selv om stemplingsfristen er udløbet.

Stk. 5. De nærmere regler for fremgangsmåden ved stemplingen fastsættes af finansministeren. Den omstændighed, at stemplingen er foretaget i strid med de herved givne forskrifter, bevirker ikke, at stemplingen er ugyldig, men kan, når stemplingen ikke er sket ved en stempelpapirforhandler eller en offentlig myndighed, eventuelt medføre straf efter de i stk. 4 nævnte paragraffer.

Stk. 6. Er det anvendte stempel for lavt, hæfter parterne for det manglende stempelbeløb, hvorhos de kan ifalde straf efter de i stk. 4 nævnte paragraffer.

§ 21.

Ønsker parterne ikke at have noget ansvar for stemplingen, må dokumentet eller en bekræftet genpart af dette indleveres til stempelmyndigheden til stempelresolution. En part, der hverken er i besiddelse af dokumentet eller af en bekræftet genpart af dette, kan frigøre sig for ansvaret ved blot at anmelde dokumentet for stempelmyndigheden. Indleveringen af dokumentet (genparten) respektive anmeldelsen af dokumentet må for at være rettidig ske inden udløbet af stemplingsfristen. Er denne oversiddet, vil dette på samme måde som i de i § 20, stk. 4, nævnte tilfælde kunne medføre strafansvar.

§ 22.

Stk. 1. Stempelmyndighederne er i København overpræsidiert, uden for København vedkommende amt. De afgiver stempelresolution med hensyn til de dokumenter, der forelægges dem af parterne eller af de anholdelsespligtige myndigheder, samt med hensyn til ikke behø-

rigt stemplede dokumenter, som de på anden måde kommer i besiddelse af, hvorhos de i sager, hvor der kan blive spørgsmål om at gøre strafansvar gældende, tager stilling til dette spørgsmål og eventuelt foretager de i så henseende fornødne skridt. Bortset fra tilfælde, hvor parterne eller disses repræsentant har afgivet urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger, kan en stempelresolution kun ændres i skærpene retning, såfremt afgørelsen påklages til finansministeriet, eller når dettes afgørelse indbringes for domstolene.

Stk. 2. De nærmere regler for fremgangsmåden ved stemplingen fastsættes af finansministeren.

Stk. 3. Et dokument, der ved stempelresolution er antaget til stempling eller yderligere stempling, kan ikke kræves udleveret af parterne eller af andre, medmindre den resolverede stempelafgift betales.

§ 23.

Stk. 1. Stempelmyndighederne er berettiget til at afkræve parterne alle sådanne oplysninger, som er fornødne for beregningen af stempelafgiften, ligesom de, når et dokumentes stempelpligt helt eller delvis beror på indholdet af et andet dokument eller på det til dette anvendte stempel, er berettiget til at forlange sig dette andet dokument forelagt.

Stk. 2. Når et duplikat eller en bekræftet genpart (jfr. § 32, stk. 2) af et stempelpligtigt dokument er kommet en stempelmyndighed i hænde, og duplikatet (genparten) enten ikke er forsynet med påtegning om det til hoveddokumentet anvendte stempel eller bærer påtegning om et anvendt stempel, der er for lavt, er den, der besidder det pågældende hoveddokument, pligtig til at forelægge dette for stempelmyndigheden. Hvor anmeldelse i henhold til § 21 har fundet sted, er vedkommende stempelmyndighed ligeledes berettiget til at forlange sig det pågældende dokument forelagt.

Stk. 3. Når en stempelmyndighed samtidig eller efterhånden har fået forelagt flere ensartede af samme person udstedte, ikke behørigt stemplede dokumenter, og der er grund til at antage, at den pågældende hyppigt udfærdiger sådanne dokumenter, er stempelmyndigheden berettiget til at afkræve ham en erklæring om, hvorvidt han har udstedt flere dokumenter af denne art end de stempelmyndigheden forelagte, og i bekræftende fald hvorledes der er

forholdt med deres stempling. Stempelmyndigheden kan derhos eventuelt forlange de pågældende dokumenter indsendt til stempelberigtigelse.

Stk. 4. Vægrer nogen sig ved at forelægge et i hans besiddelse værende dokument for vedkommende stempelmyndighed, når han efter foranstående er pligtig hertil, eller ved at afgive erklæring over for stempelmyndigheden om forhold, som denne ifølge foranstående kan fordre oplyst, kan stempelmyndigheden fremtvinge dokumentets indsendelse eller erklæringens afgivelse ved pålæg af dagbøder. Pålægget kan påklages til finansministeriet inden for en frist af 4 uger regnet fra datoen for meddelelsen om pålægget. Finansministeriets afgørelse kan inden 4 uger efter datoen for ministeriets resolution begæres indbragt for domstolene ved ministeriets foranstaltning. Fremsættes begæring ikke inden fristens udløb, er vedkommende bundet ved ministeriets afgørelse.

§ 24.

Stk. 1. Stempelmyndighedens afgørelse med hensyn til stempelafgiften kan påklages til finansministeriet. Klagefristen er 4 uger regnet fra datoen for stempelmyndighedens resolution. Sker påklage ikke inden fristens udløb, er parterne bundet ved stempelmyndighedens afgørelse, medmindre finansministeriet efter omstændighederne finder anledning til at bortse fra, at klagefristen er oversiddet.

Stk. 2. Den af finansministeriet truffne afgørelse kan inden 4 uger efter datoen for ministeriets resolution indbringes for domstolene eller begæres indbragt for domstolene ved finansministeriets foranstaltning. Oversiddes fristen, er parterne bundet ved ministeriets afgørelse.

§ 25.

Stk. 1. Finansministeren kan tillade andre former for stempelafgiftens berigtigelse end de i det foregående omhandlede, når det skønnes foreneligt med hensynet til den fornødne kontrol med stempelafgiftens beregning. Således kan finansministeren, hvor der udstedes en flerhed af ensartede dokumenter, også uden for de i § 73 nævnte tilfælde tillade, at stempelafgiften for dokumenterne berigtiges ved indbetaling af et samlet afgiftsbeløb uden stempling af de enkelte dokumenter.

Stk. 2. Blanketter til dokumenter skal kunne fås stemplet ved finansministeriets foranstalt-

ning på de vilkår, der fastsættes af finansministeren.

§ 26.

Stk. 1. Stempelpapir og stempelmærker, som er anvendt til ikke underskrevne dokumenter, samt ubenyttet stempelpapir og ubenyttede stempelmærker kan efter nærmere af finansministeren fastsatte regler i enhver stempelpapirforhandling fås ombyttet med andet stempelpapir eller andre stempelmærker til samme samlede pålydende.

Stk. 2. I de ovennævnte tilfælde kan der også ved henvendelse til en amtstue forlanges godtgørelse af den for papiret og mærkerne erlagte betaling. Det er dog en betingelse, at det samlede stempelbeløb udgør mindst 10 kr.

§ 27.

Parterne har krav på hel eller delvis godtgørelse af det til et underskrevet dokument anvendte stempel, når dokumentet er stempelfrit eller er stemplet for højt. Beløb pr. dokument på under 10 kr. godtgøres ikke.

§ 28.

Stk. 1. Hel eller delvis godtgørelse af det til underskrevne dokumenter anvendte stempel kan tilstås, for så vidt det i dokumentet omhandlede retsforhold ikke kommer til eksistens, eller retshandelen annulleres med eller uden erstatning.

Stk. 2. Når en overdragelse er gået tilbage, kan også stemplet til det om tilbagegangen oprettede dokument godtgøres.

Stk. 3. Beløb pr. dokument på under 10 kr. godtgøres ikke.

Stk. 4. I de i stk. 1 og stk. 2 nævnte tilfælde kan det ligeledes tillades, at et ustemplet dokument forbliver ustemplet.

§ 29.

Sager om godtgørelse m. v. efter §§ 27 og 28 afgøres af vedkommende stempelmyndighed. Stempelmyndighedens afgørelse kan inden 4 uger efter resolutionens dato påklages til finansministeriet. I de i § 27 nævnte tilfælde kan finansministeriets resolution inden 4 uger efter dennes dato indbringes for retten.

§ 30.

Stk. 1. Når et stempelpligtigt dokument ved stemplingsfristens udløb ikke er behørigt stemplet, hæfter enhver, der er part i det i dokumen-

tet omhandlede retsforhold, for den skyldige stempelafgift. Hvis en part, der ikke har fast ophold her i riget, ved dokumentets oprettelse har været repræsenteret af en herboende person, hæfter tillige denne for stempelafgiften.

Stk. 2. Den, der ved transport — herunder transport til sikkerhed — eller på anden måde er indtrådt som berettiget efter eller har erhvervet panteret i et dokument, der ikke er behørigt stemplet, eller som er forsynet med en eller flere ikke behørigt stemplede påtegninger, er pligtig til inden 4 uger efter modtagelsen af dokumentet at indsende dette eller en bekræftet genpart heraf til vedkommende stempelmyndighed til stempelresolution, medmindre dokumentet inden for samme tidsrum er blevet indleveret til en anholdelsespligtig myndighed. Forsømmer han den pligtige indsendelse til stempelmyndigheden, bliver han medansvarlig for betalingen af den skyldige stempelafgift.

Stk. 3. Er flere ansvarlige for en stempelafgift, hæfter de solidarisk for afgiftens fulde beløb.

§ 31.

Stempelafgiften kan inddrives ved udpantning. Det samme gælder omkostninger, som det måtte påhvile nogen at udrede efter reglerne i § 15.

§ 32.

Stk. 1. Når et dokument på grund af, at det slutter sig til et andet stemplet dokument, kan udfærdiges uden stempel eller med stempel til lavere takst, end der ellers skulle benyttes, skal der i dokumentet eller i en påtegning derpå gives oplysning om det til det andet dokument anvendte stempel. Gives sådan oplysning ikke, og det heller ikke for vedkommende stempelmyndighed godtgøres, at stempelpligten er opfyldt, skal dokumentet stemples efter lovens almindelige regler.

Stk. 2. Hvad der i stk. 1 er bestemt med hensyn til dokumenter, der slutter sig til et andet dokument, gælder på tilsvarende måde for duplikater og bekræftede genparter, således at disse eventuelt stemples i hovedeksemplarets eller det originale dokumentets sted. Selv om en genpart ikke er skriftlig bekræftet, skal den dog betragtes som bekræftet, når den er fremlagt for en ret eller er bilagt en ansøgning til en offentlig myndighed under sådanne omstændigheder, at der deri ligger en godkendelse af dens overensstemmelse med det originale dokument.

§ 33.

Stk. 1. Følgende myndigheder er anholdelsespligtige:

ministerierne,

justitssekretærene ved højesteret, landsretterne og sø- og handelsretten med hensyn til de for retten fremlagte dokumenter, dommerne ved underretterne og overnotaren i København,

eksekutorer,

politi- og anklagemyndighederne,

landsskatteretten og statens ligningsdirektorat,

chefen for skibsregistret samt cheferne for distriktskontorerne for så vidt angår dokumenter, der ikke skal indsendes til skibsregistret, overregistrator ved aktieselskabs-registeret som chef for dette register og som tilforordnet ved forsikrings-registeret,

direktøren for patent- og varemærkevæsenet.

Stk. 2. Finansministeren kan bestemme, at også andre myndigheder end de i stk. 1 nævnte skal være anholdelsespligtige.

Stk. 3. De anholdelsespligtige myndigheder skal anholde stempelpligtige dokumenter, som er kommet dem i hænde, når dokumentet er ustemplet, når det anvendte stempel formenes at være for lavt, når stemplingen først er sket efter udløbet af stemplingsfristen, samt når den ved stemplingen anvendte fremgangsmåde er i strid med de af finansministeren i medfør af § 20, stk. 5, givne forskrifter. Endvidere skal duplikater og bekræftede genparten (jfr. § 32, stk. 2) af stempelpligtige dokumenter anholdes, når duplikatet (genparten) enten ikke er forsynet med påtegning om det til hoveddokumentet anvendte stempel eller bærer påtegning om et anvendt stempel, der formenes at være for lavt.

Stk. 4. Et stempelpligtigt dokument, der er indleveret til tinglysning eller til registrering i skibsregistret, skal ikke anholdes, fordi stemplingsfristen er oversiddet, hvis dokumentet i øvrigt er behørigt stemplet eller bliver det efter indleveringen. Dette gælder, selv om dokumentet bliver afvist, medmindre grunden til afvisningen er den, at dokumentet efter sin natur ikke kan tinglyses (registreres). Den omstændighed, at det indleverede dokument endnu ikke måtte være behørigt stemplet, udelukker ikke, at dokumentet udlånes til anmelderen til afhjælpning af en mangel ved dokumentet, der

er til hinder for dettes tinglysning (registrering).

Stk. 5. De anholdelsespligtige myndigheder er berettiget til at undlade anholdelse af et stemplet dokument, selv om stemplingsfristen er oversiddet, eller stemplingen ikke er foretaget på foreskreven måde, når det anvendte stempel er tilstrækkeligt, og den eller de begåede fejl er af en sådan mindre alvorlig karakter, at der efter den anholdelsespligtige myndigheds skøn ikke vil blive gjort strafansvar gældende.

Stk. 6. Et dokument, der alene indleveres til stempling, må ikke anholdes.

Stk. 7. Det anholdte dokument tilstilles vedkommende stempelmyndighed, når den sag, hvorunder dokumentet er anholdt, er endelig afsluttet hos den myndighed, der har anholdt dokumentet.

Stk. 8. Er et stempelpligtigt dokument, der ikke er stemplet tilstrækkeligt eller på foreskreven måde, blevet indleveret til en anholdelsespligtig myndighed inden udløbet af stemplingsfristen, skal dokumentet ikke anholdes, men dokumentet må ikke udleveres, forinden stemplingen er blevet bragt i orden, eller der er blevet indleveret en genpart af dokumentet, hvilken genpart da tilstilles stempelmyndigheden.

Stk. 9. Testamenter må ikke i testators levende live anholdes eller tilbageholdes efter stk. 8. Efter testators død kan stemplingen foruden af en stempelpapirforhandler foretages af vedkommende skifteret eller eksekutor.

§ 34.

Stk. 1. Er et dokument, der er stemplet inden udløbet af stemplingsfristen, blevet anholdt som for lavt stemplet, og formener den anholdelsespligtige myndighed, at dokumentet kun er yderligere stempelpligtigt til et beløb, der ikke overstiger 20 kr., kan dokumentet, såfremt den, for hvem dokumentet er anholdt, ønsker det, i stedet for at tilstilles stempelmyndigheden til stempelresolution stemples yderligere af den anholdelsespligtige myndighed selv. Skulle den anholdelsespligtige myndighed have beregnet stemplet for lavt, hæfter parterne vedblivende for det herefter manglende stempel.

Stk. 2. Er det anholdte dokument en veksel, kan yderligere stempling efter stk. 1 kun foretages, mod at vekselen tillige forsynes med et tillægsstempel til beløb 10 gange det manglende stempel.

Stk. 3. Var stemplingen af det anholdte dokument ikke foretaget på foreskreven måde, kan yderligere stempeling efter stk. 1 ikke foretages, medmindre den begåede fejl er af en sådan mindre alvorlig karakter som omhandlet i § 33, stk. 5.

§ 35.

Stk. 1. Med bøde straffes den, der

- a) oversidder stemplingsfristen for et dokument,
- b) anvender et for lavt stempel til et stempelpligtigt dokument eller
- c) ved stemplingen følger en fremgangsmåde, der er stridende mod de af finansministeren i henhold til § 20, stk. 5, givne forskrifter.

Stk. 2. Straffen kan dog bortfalde, for så vidt der skønnes at foreligge en undskyldelig fejltagelse eller forglemmelse.

Stk. 3. Såfremt en funktionær i en virksomhed har pådraget sig bødeansvar med hensyn til et dokument, i hvilket virksomheden er part, hæfter virksomhedens indehaver solidarisk med funktionæren for betalingen af bødeløbet, der kan inddrives ved udpantning hos virksomheden.

Stk. 4. Strafansvar for de i stk. 1 nævnte forhold kan ikke gøres gældende med hensyn til 1) dokumenter, der inden stemplingsfristens udløb har været indleveret til en anholdelsespligtig myndighed, 2) dokumenter, der har været indleveret til tinglysning eller til registrering i skibsregistret, hvad enten dokumentet er blevet tinglyst (registreret), eller det er blevet afvist, medmindre afvisning er sket, fordi dokumentet efter sin natur ikke kan tinglyses (registreres), samt 3) dokumenter, der er blevet stemplet yderligere af en anholdelsespligtig myndighed i medfør af § 34. Strafansvar for det i stk. 1 c nævnte forhold kan ikke gøres gældende, hvis stemplingen er foretaget af en stempelpapirforhandler eller af en offentlig myndighed.

Stk. 5. Sager angående de i denne paragraf omhandlede forseelser skal, for så vidt de ikke afgøres i mindelighed ved betaling af en af vedkommende stempelmyndighed fastsat bøde, behandles som politisager.

§ 36.

Stk. 1. Med bøde eller hæfte straffes

- a) den, der til brug ved stempelafgiftens beregning meddeler urigtige oplysninger eller

erklæringer angående de forhold, hvorpå stempelafgiftens beregning beror, eller som for at unddrage sig eller andre et pådraget stempelansvar fragår besiddelsen af et stempelpligtigt dokument,

- b) den, som i et dokument eller i en påtegning på et dokument, hvis stempelpligt er afhængig af stemplingen af et andet dokument, mod bedre vidende eller uden fornøden undersøgelse giver urigtig oplysning om det til det sidstnævnte dokument anvendte stempel, eller som under tilsvarende omstændigheder forsyner et duplikat eller en bekræftet genpart med urigtig oplysning om det til hoveddokumentet anvendte stempel,
- c) den, som forsyner et stempelpligtigt dokument med urigtig datering eller foretager stemplingen under angivelse af urigtig dato for at skjule en begået stempelovertrædelse.

Stk. 2. Sager angående de i denne paragraf omhandlede forhold skal, for så vidt de ikke afgøres i mindelighed ved betaling af en af stempelmyndigheden fastsat bøde, behandles som politisager.

§ 37.

Bestemmelserne i borgerlig straffelovs §§ 162 og 163 finder ikke anvendelse på de i nærværende lovs §§ 35 og 36 nævnte forhold.

AFSNIT II

De enkelte stempelpligtige dokumenter.

§ 38.

Stk. 1. Ægtepagter er stempelfri, når de kun går ud på at bestemme, hvorledes formueforholdet mellem ægtefællerne skal være, eller når ægtepagten alene går ud på at overføre et formuegode fra en ægtefælles særeje eller bodel til samme ægtefælles bodel eller særeje, og dette fremgår af dokumentet eller af en påtegning på dette.

Stk. 2. I øvrigt skal ægtepagter og andre dokumenter om retshandler mellem ægtefæller stemples efter de almindelige regler uden hensyn til formueforholdet mellem ægtefællerne.

Stk. 3. Indeholder en ægtepagt testamentariske bestemmelser, svares herfor sædvanligt testamentsstempel.

§ 39.

Stk. 1. Overenskomster om separations- og skilsmissevilkår og dokumenter, der udfærdiges til gennemførelse af vilkårene, er stempelfri. Såfremt der ved et sådant dokument stiftes ret for andre end ægtefællerne selv og deres børn, stedbørn eller adoptivbørn, skal der dog for så vidt svares stempelafgift efter de almindelige regler. Indeholder dokumentet testamenteriske bestemmelser, svares herfor altid sædvanligt testamentsstempel.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på overenskomster og dertil sig sluttende dokumenter mellem ægtefæller om deling af iællesboet ved bosondring.

§ 40.

Stk. 1. Testamenter og tillæg til testamenter (herunder bestemmelser om indsættelse af eksekutorer), som oprettes enten for en notar eller for vidner i overensstemmelse med arvelovgivningens regler, stemples til 25 kr.

Stk. 2. Såfremt den pågældendes formue på dokumentets oprettelsestid ikke overstiger 15.000 kr., og dette er anført i dokumentet, er stemplet 10 kr.

Stk. 3. Fælles testamenter, der oprettes af ægtefæller eller af personer, der agter at indgå ægteskab med hinanden, stemples som eet testamente efter størrelsen af opretternes samlede formue.

§ 41.

Stk. 1. Dokumenter om udlæg af midler i et dødsbo til efterlevende ægtefælle, arvinger eller legatarer er stempelfri. Det samme gælder dokumenter, der til gennemførelse af udlægget udstedes af udlægsmodtageren til boet eller til den efterlevende ægtefælle, arvinger eller legatarer.

Stk. 2. I boer, der skiftes privat, kommer bestemmelseerne i stk. 1 ikke til anvendelse, hvis dokumenterne udstedes efter udløbet af fristen for indgivelse af arveanmeldelsen. I så fald kommer de almindelige regler, herunder reglerne i § 52 til anvendelse. Når særlige omstændigheder måtte tale derfor, kan finansministeren dog tillade, at dokumentet også i så fald udstedes uden stempel.

§ 42.

Dokumenter, hvorved en afdøds ægtefælle eller arvinger, der har overtaget gældsansvaret efter ham, indtræder i den afdødes rettigheder

og forpligtelser, kan udfærdiges uden brug af stempel.

§ 43.

Stk. 1. Dokumenter om overdragelse stemples efter reglerne i §§ 44—51.

Stk. 2. Et dokument, der alene går ud på stiftelse af ret, ikke tillige pligt, til køb af et formuegode, betragtes ikke som dokument om overdragelse.

§ 44.

Stk. 1. Dokumenter om overdragelse af fast ejendom her i riget stemples til $\frac{1}{2}$ procent af vederlaget opgjort i overensstemmelse med reglerne i § 14. Er ejendommen, således som den foreligger ved overdragelsen, vurderet i henhold til lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme, og overdrages den for et vederlag, der er mindre end ejendomsværdien med fradrag af afgiftspligtig grundstigning, eller uden vederlag, skal stemplet beregnes på grundlag af ejendomsværdien med fradrag af afgiftspligtig grundstigning.

Stk. 2. Overdrages ejendommen i forbindelse med løsøre, skal parterne — ved stempling af auktions- eller fodedudlægsskøde køberen — dokumentet eller ved påtegning på dette angive, hvorledes vederlaget fordeler sig på fast ejendom og løsøre. Af det beløb, der herved henføres til løsøret, beregnes stempel efter § 50. Forsømmes angivelse af sådan fordeling, betragtes vederlaget som helt betinget for fast ejendom. Angiver parterne hver sin fordeling, lægges den fordeling til grund, der giver det højeste stempel.

Stk. 3. Hvad der gælder løsøre, gælder også good-will, der er knyttet til en i ejendommen drevet erhvervsvirksomhed, som overdrages sammen med ejendommen.

Stk. 4. Når fast ejendom er solgt på auktion, og der ikke foreligger behørigt stemplet auktionsskøde til køberen på auktionen, skal en udskrift af auktionsbogen stemples. Stemplingsfristen regnes fra hammerslaget.

Stk. 5. Udlægsskøde på fast ejendom til ufyldstgjort pant- eller udlægshaver efter stedfunden tvangsauktion samt transport på retten til sådant udlægsskøde stemples som dokument om overdragelse.

Stk. 6. Udskrift af aktieselskabs-registeret, forsikrings-registeret, et handelsregister eller andet offentligt register, der tinglyses som adkomst på fast ejendom, stemples som dokument om overdragelse af ejendommen.

Stk. 7. E>okumenter om overdragelse af fast ejendom uden for riget, der er stempelpligtige efter nærværende lov, stemples til 1 promille af vederlaget.

Stk. 8. Sialg af bygning til nedrivning uden samtidig salg af grunden betragtes som salg af løsøre.

§45.

Stk. 1. Har overdrageren af fast ejendom forbeholdt sig eller andre en brugs- eller servitutret med hensyn til den overdragne ejendom, kræver bestemmelsen herom ikke særskilt stempel, medmindre der skal erlægges et periodisk vederlag for retten.

Stk. 2. Har overdrageren betinget sig eller andre aftægt eller andre periodiske ydelser (herunder pengeydelse), der skal svares for den berettigedes livstid eller for anden ubestemt tid, kræver bestemmelsen herom ikke særskilt stempel.

Stk. 3. Stempelfriheden omfatter også eventuel sikkerhedsstillelse for retten.

§46.

Den, der som pant- eller udlægshaver har erhvervet en fast ejendom på tvangsauktion, uden at den pant- eller udlægssikrede fordring er blevet dækket ved budsummen, og som har fået udstedt udlægsskøde på ejendommen, kan forlange det til udlægsskødet anvendte stempel godtgjort, såfremt han inden 4 år fra auktionsdagen har afhændet ejendommen. Begæring om godtgørelse må være indgivet til vedkommende stempelmyndighed inden 1 år efter afhændelsen.

§ 47.

Udstedes et skøde på en fast ejendom til en anden end den oprindelige erhverver, kan det kun udfærdiges uden stempel, når det godtgøres, at der angående overdragelsen til skødemotageren er udfærdiget dokument med det i § 44 foreskrevne stempel. Godtgøres dette ikke, bliver skødet at stemple efter reglerne i § 44, således at vilkårene for overdragelsen til skødemotageren lægges til grund ved stempelberegningen.

§48.

For dokumenter om bytte og mageskifte af fast ejendom anvendes de for dokumenter om overdragelse foreskrevne regler således, at der beregnes stempel for hver af de modstående overdragelser.

§ 49.

Stk. 1. Dokumenter om overdragelse af skibe med tilbehør stemples til 2 promille af vederlaget. Overstiger vederlaget ikke 10.000 kr., er dokumentet stempelfrit.

Stk. 2. Til skibe henregnes enhver slags fartøjer, også både.

Stk. 3. Udstedes skøde på et skib til en anden end den oprindelige erhverver, kan det kun udfærdiges uden stempel, når det godtgøres, at der angående overdragelsen til skødemotageren er udfærdiget dokument med det i stk. 1 foreskrevne stempel. Godtgøres dette ikke, bliver skødet at stemple efter stk. 1, således at vilkårene for overdragelsen til skødemotageren lægges til grund ved stempelberegningen.

Stk. 4. Foranstående regler kommer ikke til anvendelse på skibe, der sælges til ophugning, eller som er under bygning. Et skib anses som værende under bygning, så længe der ikke er udstedt eller kan udstedes bygningsattest (bilbrev).

Stk. 5. Når der på grundlag af et dokument, der ikke i sig selv er stempelpligtigt som overdragelsesdokument, sker registrering af ejerskifte med hensyn til skib, svares stempelafgift som for overdragelse af skibet.

§ 50.

Stk. 1. Dokumenter om salg eller levering af løsøre, herunder skibe der sælges til ophugning, eller som er under bygning, stemples til 1 promille af vederlaget. Overstiger vederlaget ikke 10.000 kr., er dokumentet stempelfrit. Med løsøre sidestilles vand, gas, elektricitet, varme og lignende.

Stk. 2. Fritaget for stempelafgift uden hensyn til vederlagets størrelse er dokumenter om salg af

- a) varer, hvormed køberen driver handel,
- b) råstoffer, halvfabrikata, helfabrikata — bortset fra driftsmateriel — hjælpevarer og lignende, som af køberen benyttes ved fremstilling af varer til salg,
- c) emballage til brug ved køberens salg af varer.

§ 51.

Stk. 1. Dokumenter om salg af good-will, opfinder- og patentrettigheder, rettigheder til varemærker og mønstre, forfatter- og kunstnerrettigheder samt andre lignende værdier er rettigheder stemples til 1 promille af vederlaget.

Overstiger vederlaget ikke 10.000 kr., er dokumentet stempelfrit.

Stk. 2. På dokumenter om salg af de i § 75 nævnte fordringer og rettigheder kommer de der nævnte regler til anvendelse.

§ 52.

Såfremt en anpart i et formuegode, der er i sameje, uden at dette falder ind under § 61, helt eller delvis overdrages (transporteres) til en eller flere af medejerne, være sig ved samejets opløsning eller under dettes beståen, skal der svares stempelafgift som for overdragelse (transport) af anparten eller anpartsdelen til trediemand efter de almindelige reeler i 88 44—51 og § 75. Hvor anpartsforholdet herefter får betydning for stempelberegningen, skal dette forhold fremgå af det pågældende dokument. Er dette ikke iagttaget, beregnes stempelafgift som for overdragelse (transport) af formuegodet i dets helhed.

§ 53.

Stk. 1. Lejekontrakter om faste ejendomme, lejligheder eller værelser, der udlejes udelukkende til beboelse (herunder til pensionater, alderdomshjem, sygehjem og lignende) stemples med V_2 procent af den højeste årlige leje. Hvis den højeste årlige leje ikke overstiger 1.500 kr., er kontrakten stempelfri. Er kontrakten indgået for et bestemt tidsrum kortere end 1 år, stemples den med $\frac{1}{2}$ procent af det samlede vederlag, dog at den er stempelfri, såfremt vederlaget ikke overstiger 1.500 kr.

Stk. 2. Andre lejekontrakter om faste ejendomme, lejligheder eller værelser og om lokaler eller dele heraf, pladser og lignende, forpagtningskontrakter om faste ejendomme samt lejekontrakter om reklame- og skilteplads i og på fast ejendom stemples med 1 procent af den højeste årlige leje (forpagtningsafgift). Er kontrakten indgået for et bestemt tidsrum kortere end 1 år, stemples kontrakten med 1 procent af det samlede vederlag. Leje af bokse i banker, sparekasser og lignende er stempelfri.

Stk. 3. Såfremt der i stedet for årlig leje (forpagtningsafgift) svares et vederlag een gang for alle, skal en så stor del af dette vederlag, som efter kontrakttidens længde forholdsmæssigt falder på 1 år, betragtes som årlig leje (forpagtningsafgift). Ved anvendelsen af denne regel anses en på flere personers livstid indgået kontrakt for indgået på 15 år og en på anden ubestemt tid indgået kontrakt for ind-

gået på 10 år. Erlægges der et vederlag een gang for alle ved siden af den årlige leje (forpagtningsafgift), skal på tilsvarende måde ved stempelberegningen en forholdsmæssig del af vederlaget tillægges den årlige leje (forpagtningsafgift). Skal der i et leje- eller forpagtningsforhold, der er indgået for et tidsrum af 25 år eller derover, erlægges et vederlag een gang for alle, forhøjes den stempelafgift, som skal erlægges i medfør af nærværende stk., til det dobbelte.

Stk. 4. Afgift til ejeren for antenne eller antenneplads betragtes som leje.

Stk. 5. Fremleje sidestilles med leje.

Stk. 6. Dokumenter vedrørende brugsret til gravsteder (begravelsesbreve og gravstedsskeder) er stempelfri.

§ 54.

Stk. 1. Når lejeren eller forpagteren ifølge kontrakten skal udrede de ejendommen påhvilende skatter og afgifter, forsikringspræmier og prioritetsydelse, skal disse ydelser medregnes til det stempelpligtige vederlag med deres årlige beløb ved kontraktens oprettelse.

Stk. 2. Er vederlaget helt eller delvis fastsat som kornafgift, beregnet efter kapitelstakst, skal den ved kontraktens oprettelse sidst satte kapitelstakst for det sted, hvor ejendommen er beliggende, lægges til grund ved stempelberegningen.

§ 55.

Stk. 1. Såfremt den vedtagne leje eller forpagtningsafgift senere forhøjes ved påtegning på den oprindelige kontrakt eller ved oprettelse af ny kontrakt, svares der stempelafgift beregnet af den nye leje eller forpagtningsafgift med fradrag af det tidligere anvendte stempel. Dette gælder, selv om aftalen om forhøjelsen er truffet med en ny ejer af ejendommen, jfr. herved § 76, stk. 3 c.

Stk. 2. Forhøjelse af lejen eller forpagtningsafgiften, der skyldes stigning i skatter og afgifter og andre ydelser, der af det offentlige pålægges ejendommen, er stempelfri.

§ 56.

Stk. 1. Dokumenter om ret til at tage tørv, brunkul, rør, kalk, ler, sten, grus og lignende fra en ejendom samt dokumenter om jagt- og fiskeriret og lignende rettigheder stemples som lejekontrakter om fast ejendom.

Stk. 2. Dokumenter om andre servitutrettig-

heder stemples til 10 kr., hvad enten dokumentet angår en eller flere ejendomme. Erlægges der et særligt vederlag, udgør stemplet dog mindst 2 promille af vederlaget.

§ 57.

Stk. 1. Entreprisekontrakter om bygge- og anlægsarbejder på faste ejendomme her i riget og om forandring og reparation af sådanne ejendomme stemples til 1 promille af vederlaget. Til samme takst stemples entreprisekontrakter om kørsel, bjærgning og bugsering.

Stk. 2. Kontrakter om bygning, forandring og reparation af skibe stemples til $\frac{1}{5}$ promille af vederlaget.

Stk. 3. De i stk. 1 og stk. 2 nævnte kontrakter er stempelfri, såfremt vederlaget ikke overstiger 10.000 kr.

§ 58.

Stk. 1. Overenskomster om stiftelse af aktieselskaber stemples til 50 kr.

Stk. 2. Til samme takst stemples overenskomster om stiftelse af andre selskaber og foreninger, hvor ingen af deltagerne eller medlemmerne hæfter personligt for selskabets eller foreningens forpligtelser, når formålet er at fremme deltagernes eller medlemmernes fælles økonomiske interesser ved virksomhed af erhvervmæssig eller erhvervslignende karakter. Er stiftelsesoverenskomst ikke oprettet, skal de for selskabet eller foreningen udfærdigede love eller vedtægter stemples til 50 kr.

§ 59.

Stk. 1. Såfremt der i aktieselskaber eller andre selskaber eller foreninger, hvor ingen af deltagerne eller medlemmerne hæfter personligt for selskabets eller foreningens forpligtelser, af deltagerne eller medlemmerne indskydes formuegoder, eller der af deltagerne eller medlemmerne stiftes rettigheder for selskabet eller foreningen, svares stempelafgift efter de almindelige regler for overdragelse (transport) til selskabet eller foreningen af det pågældende formuegode eller for stiftelse af den pågældende rettighed. Denne stempelafgift svares med dens fulde beløb, selv om der skal erlægges fast stempel i henhold til § 58.

Stk. 2. Tegningslister er stempelfri.

Stk. 3. Dokumenter, der udstedes i anledning af selskabets eller foreningens opløsning, og hvorved selskabets eller foreningens ejendele overdrages eller udloddes til deltager eller

medlemmer, stemples efter de almindelige regler om overdragelse (transport) fra selskabet eller foreningen af de pågældende ejendele.

Stk. 4. Ved indskud eller udlodning af formuegoder af de i §§ 44—51 nævnte arter skal overdragelsesstemplet uden for de tilfælde, hvor § 44, stk. 1, 2. punktum, kommer til anvendelse, beregnes af det pågældende formuegodes værdi, således som denne ansættes af parterne. Med hensyn til denne værdiansættelse finder reglerne i § 15, stk. 4, tilsvarende anvendelse.

§ 60.

Stk. 1. Aktier og andelsbeviser, som udstedes af aktieselskaber eller andre selskaber eller foreninger, hvor ingen af deltagerne eller medlemmerne hæfter personligt for selskabets eller foreningens forpligtelser, stemples med 1 procent af pålydendet. Lyder aktien eller andelsbeviset ikke på et bestemt beløb, men på en vis brøkdel af formuen, skal det i aktien eller beviset eller ved påtegning på samme angives, til hvilken værdi den pågældende andel må anslås, og denne værdi lægges da til grund for stempelberegningen, jfr. § 15, stk. 4. Hvis aktierne efter en stedefunden nedskrivning genopskrives, kan finansministeren, når omstændighederne taler derfor, helt eller delvis fritage for stempelafgift af de beløb, hvormed aktierne opskrives.

Stk. 2. Interimsbeviser, som udstedes af de i stk. 1 omhandlede selskaber og foreninger for indbetalinger af tegnede aktie- eller andelsbeløb, kan udfærdiges uden brug af stempel, såfremt de inden 1 år afløses af stemplede aktiebrev eller andelsbeviser. Sker dette ikke, skal interimsbeviserne forsynes med det i stk. 1 ommeldte stempel.

Stk. 3. De i stk. 1 og stk. 2 nævnte dokumenter kan transporteres uden stempel.

§ 61.

Stk. 1. Ved et ansvarligt interessentskab forstås i denne lov et interessentskab, hvor mindst een af interessenterne hæfter personligt for interessentskabets forpligtelser, og som er stiftet ved derom oprettet overenskomst og virker under selvstændigt navn.

Stk. 2. Overenskomster om stiftelse af ansvarlige interessentskaber stemples til 25 kr.

Stk. 3. Når der ved interessentskabets stiftelse eller senere af interessenterne indskydes formuegoder i interessentskabet eller stiftes rettigheder for dette, skal der (ud over stempel

efter stk. 2) svares stempelafgift efter de almindelige regler for overdragelse (transport) eller rettighedsstiftelse uden hensyn til det indbyrdes anpartsforhold mellem interessenterne. På samme måde skal der uden hensyn til anpartsforholdet svares sædvanlig stempelafgift af dokumenter, der oprettes i anledning af et formuegodes overgang fra interessentskabet til en interessent, være sig uden eller i forbindelse med dennes udtræden af interessentskabet eller ved dets fuldstændige opløsning, og af dokumenter hvorved der af interessentskabet stiftes en rettighed for en interessent.

Stk. 4. Ud over, hvad der følger af foranstående, skal der ikke svares stempelafgift ved ind- eller udtræden af interessenter eller ved overdragelse af anpartsret fra en interessent til en medinteressent eller til en trediemand.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 59, stk. 4, kommer også til anvendelse ved de her omhandlede interessentskaber.

§ 62.

Stk. 1. Gældsbreve og andre dokumenter, som indeholder erkendelse af en ensidig penge-skyld, og som ikke i henhold til nærværende lov er stempelpligtige efter særlige regler, samt pantebreve (herunder ejerpantebreve) og skadesløsbreve stemples til 2 promille af det beløb, evt. det maksimumsbeløb, som dokumentet lyder på. Overstiger pålydendet ikke 2.000 kr., er dokumentet stempelfrit.

Stk. 2. Kassekreditkontrakter og andre lånekontrakter stemples til 2 promille af maksimumsbeløbet for kreditten eller lånet. Overstiger maksimumsbeløbet ikke 2.000 kr., er dokumentet stempelfrit.

Stk. 3. Udstedes der stempelpligtigt dokument angående selve skyldforholdet, og stilles der i et særligt dokument sikkerhed ved pant eller kaution alene for dette skyldforhold, er sikkerhedsdokumentet stempelfrit, selv om sikkerheden ud over hovedstolen omfatter renter og omkostninger.

Stk. 4. Gives ejerpantebrev i håndpant, kan stemplet til ejerpantebrevet ikke dække stempelpligten for det dokument, der måtte være eller blive udstedt vedrørende håndpantensætningen eller den fordring, som skal sikres ved håndpantet, lige så lidt som stemplet til sådanne dokumenter kan dække stempelpligten for ejerpantebrevet.

Stk. 5. Kontoudskrifter er stempelfri, selv om de godkendes, når de alene går ud på at

konstatere saldoen i parternes mellemværende. Kontrabøger, indlånsbeviser og lignende dokumenter, der udstedes af banker, sparekasser og andelskasser, er ligeledes stempelfri.

§ 63.

Stk. 1. Hvis et efter § 62 stempelpligtigt dokument lyder på betaling til ihændeleveren eller er udstedt med navn in blanco, forhøjes den i § 62 foreskrevne stempelafgift til det 5-dobbelte, og sådanne dokumenter kan da transporteres uden stempel.

Stk. 2. Når der for et lån udstedes en hovedobligation og partialobligationer, kan partialobligationerne udstedes lydende på ihændeleveren eller med navn in blanco og transporteres uden stempel, mod at hovedobligationen forsynes med forhøjet stempel efter stk. 1.

§ 64.

Stk. 1. Når der ved et dokument, der ikke omfattes af § 62, stilles sikkerhed ved pant eller kaution, skal dokumentet stemples til 2 promille af det pant- eller kautionssikrede beløb. Det pantsikrede beløb er det beløb, for hvilket der er stillet pant, bortset fra renter og omkostninger. Har parterne i dokumentet eller ved en påtegning på dette ansat værdien af pantet til et mindre beløb, beregnes stempel til 2 promille kun af dette. Såfremt den af parterne ansatte værdi efter stempelmyndighedens skøn er for lav, eller er parterne ikke enige om værdiansættelsen, gås der frem på tilsvarende måde som efter § 15, stk. 4. Det kautionssikrede beløb er det beløb, som kautionisten i det højeste kan komme til at udrede, bortset fra renter og omkostninger. Er der erlagt stempelafgift for stiftelsen af den sikrede ret, fragår denne stempelafgift i det i nærværende bestemmelse foreskrevne stempel. Sikkerhedsstillelse ved pant eller kaution mod tab ved kautionsforpligtelse er stempelfri.

Stk. 2. Tilståelse for håndpant kan kun udfærdiges uden stempel, såfremt der angående håndpantensætningen eller den fordring, hvorfor håndpantet er stillet, er udfærdiget et mindst til 2 promille stemplet dokument. I modsat fald stemples tilståelsen efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Garanti mod tab som følge af udlevering af varer uden konnossement stemples til 10 kr.

Stk. 4. Transport til sikkerhed stemples som anden transport.

§ 65.

Stk. 1. Stempelfri er dokumenter angående sikkerhedsstillelse

- a) over for staten for told- og forbrugsafgifter,
- b) over for domstole, herunder foged og skifteretter,
- c) for betaling af kur og pleje for patienter på sygehuse, plejehjem og lignende.

Stk. 2. Stempelfri er endvidere dokumenter angående lån mod håndpant, som banker, sparekasser eller fondsbørsvekslerere som led i deres virksomhed optager i banker eller sparekasser. Hvor omstændighederne taler derfor, kan finansministeren tilstå andre vekslerere tilsvarende fritagelse for lån i banker eller sparekasser.

§ 66.

Stk. 1. Veksler, der ikke lyder på længere tid end 8 dage fra sigt eller 14 dage fra dato, stemples til 50 øre. Alle andre veksler stemples til 50 øre for hver 1.000 kr. eller del deraf.

Stk. 2. Veksler kan endosseres og avaleres uden brug af stempel.

Stk. 3. Et dokument, der i teksten betegnes som veksler, men som ikke opfylder alle veksellovgivningens betingelser for at betragtes som en gyldig veksler, skal stempelmæssigt behandles som en veksler, når det påtegnes af acceptanten, eller — ved egne veksler — underskrives af udstederen, og af den pågældende overgives til den anden part, således at denne kan udfylde det manglende.

Stk. 4. Checks og andre anvisninger er stempelfri.

§ 67.

Stk. 1. Forsikringspolicer og forsikringskontrakter stemples efter de i §§ 68—73 angivne regler.

Stk. 2. Er der ikke udfærdiget police, stemples første præmiekvittering eller anden skriftlig udfærdigelse vedrørende forsikringen.

§ 68.

Stk. 1. Livsforsikringer stemples med 1 kr. pr. 5.000 kr. forsikringssum eller del deraf. Sker udbetalingen i rater, betragtes summen af raterne som forsikringssum. Går forsikringen ud på udbetaling af årlige ydelser, uden at det ved forsikringens tegning vides, hvor stort et beløb der i alt vil blive udbetalt, tages som forsikringssum den højeste årlige ydelse multi-

pliceret med 10, dog at der multipliceres med 15, såfremt ydelsen skal betales i flere personers levetid.

Stk. 2. Indsættelse af en person som begunstiget i henhold til forsikringen er stempelfri.

§ 69.

Stk. 1. Andre forsikringer end livsforsikringer stemples *enten* med 20 øre pr. 5.000 kr. forsikringssum eller del deraf *eller* med 10 procent af præmien, således at stempelafgiften afrundes opad til det nærmeste med 10 delelige ørebeløb. Vælges stempelberegning på grundlag af præmien, og er forsikringen tegnet på mere end et år, beregnes de 10 procent af præmien for et år.

Stk. 2. For de i færdselslovens § 66 omhandlede lovpligtige ansvarsforsikringer beregnes stemplet af præmien, dog at stemplet ikke kan overstige 8 kr.

§ 70.

Stempelfri er:

- a) forsikringer, der tegnes af gensidige forsikringsselskaber, der falder ind under § 120 i lov nr. 147 af 13. maj 1959 om forsikringsvirksomhed,
- b) forsikringer, der tegnes i medfør af lov bekendtgørelse nr. 142 af 8. maj 1959 om forsikring mod følger af ulykkestilfælde,
- c) forsikringer af penge- og lignende værdisendelser, når forsikringssummen ikke overstiger 50.000 kr.,
- d) andre forsikringer, når og så længe forsikringssummen ikke overstiger 2.000 kr.

§ 71.

Generalpolicer og lignende kontrakter, hvorved der træffes aftale om forsikring af risici af nærmere angiven art efter forudgående eller efterfølgende anmeldelse fra forsikringstageren, stemples til 5 kr. Ved siden heraf bliver der at erlægge stempelafgift af de anmeldte forsikringer, hvad enten der angående disse oprettes særligt forsikringsdokument eller ikke.

§ 72.

Genforsikringskontrakter stemples til 50 kr. Ændringer i eller tillæg til kontrakten, der foretages af de samme parter, er stempelfri. Der erlægges ikke stempelafgift for de enkelte forsikringer, som i henhold til genforsikringskontrakten overtages i genforsikring.

§ 73.

Stk. 1. Finansministeren kan meddele danske forsikringselskaber og udenlandske selskabers henværende repræsentanter tilladelse til, at de for samtlige de af dem i et regnskabsår tegnede stempelpligtige forsikringer eller for visse kategorier heraf berigtiger stempelafgiften ved indbetaling af et samlet beløb ved regnskabsårets slutning uden stempeling af de enkelte forsikringsdokumenter. Denne tilladelse kan gives enten således, at stempelafgiften beregnes på sædvanlig måde af de enkelte forsikringer, eller således, at stempelafgiften beregnes under eet af summen af forsikringssummerne eller præmiebeløbene med en forhøjelse af stempelafgiften med 25 procent.

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1 kan gøres betinget af, at selskabet underkaster sig de tilsyns- og kontrolbestemmelser, som af finansministeren skønnes fornødne. Tilladelsen kan til enhver tid tilbagekaldes med mindst 3 måneders varsel til et regnskabsårs udløb.

§ 74.

Stk. 1. Klasselotteris sedler stemples for hver trækning med 4 kr. for hvert hellod; for delte lodsedler erlægges stempelafgift i forhold til stempelafgiften for den hele lodseddel.

Stk. 2. Lodsedler, der udstedes af Almindeligt dansk Vare- og Industrilotteri, Landbrugslotteriet og andre faste lotterier af tilsvarende karakter, stemples med 60 øre for hver lodtrækning, hvortil dokumentet giver adgang.

Stk. 3. Der erlægges kun stempelafgift af de atsatte lodsedler.

§ 75.

Stk. 1. Transport af gælds- og pantebreve og lignende dokumenter, jfr. § 62, stk. 1, skal, for så vidt ikke andet for visse dokumenter er bestemt, stemples som stiftelse af nyt retsforhold efter beskaffenheden af den for transportmodtageren skabte ret.

Stk. 2. Transport af retten ifølge en livsforsikringskontrakt stemples, såfremt forsikringsbegivenheden ikke er indtrådt, som stiftelse af ny forsikring.

Stk. 3. I øvrigt skal transport af retten til pengeydelse stemples til 1 promille af det transporterede beløb. Er det transporterede beløb sikret ved pant eller kaution, eller sker transporten skadesløst, er stemplet 2 promille. Overstiger det transporterede beløb ikke 2.000 kr., er transporten dog stempelfri.

Stk. 4. Transport af køberens ret efter de i §§ 44–51 nævnte dokumenter stemples som overdragelsesdokument.

Stk. 5. Transport af brugsrettigheder og andre lignende rettigheder stemples som stiftelse af nyt retsforhold efter beskaffenheden af den for transportmodtageren skabte ret.

Stk. 6. Stempelfri er:

- a) transport til debitor,
- b) transport af ejerpantebrev til ny ejer af pantet,
- c) transport af erstatningskrav til forsikrings-selskabet, der har dækket skaden,
- d) transport til indfriende kautionist,
- e) transport til incasso.

§ 76.

Stk. 1. Dokumenter, hvorved en person med den berettigedes samtykke indtræder som forpligtet i et bestående retsforhold i stedet for den tidligere forpligtede, stemples som stiftelse af nyt retsforhold efter beskaffenheden af de af den indtrædende overtagne forpligtelser, jfr. dog § 42.

Stk. 2. Et dokument, hvorved en person med kreditors samtykke indtræder som meddebitor i et solidarisk skyldforhold enten ved siden af den eller de tidligere skyldnere eller i stedet for en skyldner, der samtidig udtræder, stemples af så stor en del af skylden, som efter skyldnernes indbyrdes forhold falder på den indtrædende. Såfremt dette forhold ikke er angivet i dokumentet, beregnes stemplet af hele skyldbeløbet. Udtræder en person af et solidarisk skyldforhold, uden at en ny skyldner indtræder i stedet for, svares intet stempel. Indtræden i eller udtræden af et solidarisk skyldforhold er stempelfri, når den solidariske forpligtelse er knyttet til medlemskab i et ansvarligt interessenskab, jfr. § 61.

Stk. 3. Stempelfri er:

- a) ny ejers overtagelse af den personlige forpligtelse ifølge pantebrev i fast ejendom, i det omfang gælden ikke kan forlanges udbetalt i tilfælde af ejerskifte, eller når gælden skyldes til en kredit- eller hypotekforening, til et af de i henhold til lov nr. 356 af 7. december 1958 oprettede realkreditinstitutter, til Den Danske Landmandsbanks hypotekafdeling, eller til overformynderiet eller til en sparekasse, for så vidt der kun haves sikkerhed i fast ejendom med tilbehør.

- b) ny ejers overtagelse af den personlige forpligtelse ifølge et ejerpantebrev,
- c) ny ejers indtræden i bestående lejemål i fast ejendom m. m., jfr. § 53 ; forhøjes lejen, kommer § 55, stk. 1, til anvendelse.

§ 77.

Er en retshandel fra nogen af parternes side indgået pr. kommission, svares kun een gang stempelafgift, idet kommittenten betragtes som part i retshandelen.

§ 78.

Når det i et skøde på en fast ejendom pålægges erhververen at tilsvare overdrageren eller trediemand, til hvem overdrageren ikke har udstedt stemplet forskrivning, nogen del af vederlaget, bliver der med hensyn hertil at beregne stempel efter den pågældende vedtagelses nærmere beskaffenhed, medmindre beløbet er betalt inden skødets tinglysning som endelig adkomst, eller der inden dette tidspunkt er udstedt stemplet forskrivning for beløbet. Stempelpligten for sådanne vedtagelser indtræder først ved skødets tinglysning som endelig adkomst.

AFSNIT III

Fritagelser for stempelafgift.

§ 79.

Stk. 1. Stempelfri er:

- a) dokumenter om overdragelse af formuegoder til eller stiftelse af brugsrettigheder, servitutter og lignende rettigheder for en statsinstitution,
- b) dokumenter om udførelse af arbejde for en statsinstitution, når denne direkte er part i retsforholdet.

Stk. 2. Ved en statsinstitution forstås i denne forbindelse de i lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger omhandlede statsinstitutioner.

Stk. 3. Finansministeren er bemyndiget til under forudsætning af gensidighed at meddele fritagelse for stempelafgift af dokumenter, hvorved en fremmed stat erhverver eller lejer fast ejendom til brug som embedslokaler eller som boliger for vedkommende stats diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

§ 80.

Stk. 1. Finansministeren kan frafalde krav på stempel til overenskomster vedrørende sammenslutning af sparekasser og/eller andelskasser og andre dokumenter, der oprettes i anledning af sådanne sammenslutninger.

Stk. 2. Såfremt et forsikringsselskab med henblik på at bringe sin virksomhed i overensstemmelse med reglen i § 5, stk. 4, 1. punktum, i lov nr. 147 af 13. maj 1959 om forsikringsvirksomhed har foretaget overdragelse af en forsikringsbestand til et i dette øjemed stiftet datterselskab eller i øvrigt til et andet selskab, kan finansministeren efter forhandling med handelsministeren fritage selskabet for de stempelafgifter, som er forbundet med overdragelsen af forsikringsbestanden og dertil svarende aktiver samt med datterselskabets stiftelse.

§ Si-

Dokumenter, der udstedes til den danske stat eller danske kommuner vedrørende betaling af skat, bøde og konfiskationsbeløb er stempefrie, hvad enten der stilles sikkerhed for beløbet eller ej.

§ 82.

Dokumenter, der udstedes i anledning af optagelse af danske stats- eller kommunelån samt vedrørende lån optaget af Københavns havn og frihavnsselskabet, er stempefrie. Det samme gælder lånedokumenter, der udstedes af gas-, vand-, elværker og lignende samt af havne og koncessionerede virksomheder, såfremt lånene garanteres af den danske stat eller af danske kommuner. Har dokumenterne karakter af massegældsbreve, jfr. gældslovens § 4, stk. 2, er tillige transporter på dokumenterne stempefrie.

§ 83.

Stempelfri er forlig, der indgås for domstole, herunder foged- og skifteretter, og udskrifter af sådanne forlig.

§ 84.

I sager om afståelse af ejendom, fredning, landvinding, vandafledning og andre lignende sager, hvor der er aktuel hjemmel for en offentlig myndighed til i mangel af mindelig ordning at træffe afgørelse ved kendelse eller beslutning, er overenskomster og forlig, der overflødiggor sådan kendelse eller beslutning, samt de til gennemførelse heraf udfærdigede dokumenter fritaget for stempelafgift. Afgøres sagen ved

kendelse eller beslutning, er også de til gennemførelse heraf udfærdigede dokumenter stempelfri.

§ 85.

Stk. 1. Dokumenter om gaver til den danske folkekirke og de her i riget bestående anerkendte trossamfund er stempelfri.

Stk. 2. Dokumenter om gaver til foreninger, selskaber, legater, stiftelser og andre institutioner kan af finansministeren helt eller delvis fritages for stempelafgift, såfremt formålet for vedkommende forening m. v. er af almenvælgørende eller anden almenyttig karakter. Et legat eller en stiftelse anses ikke for almenyttig, når der er forbeholdt medlemmerne af en bestemt familie fortrinsret til nydelse deraf i mere end to slægtled.

§ So-

Bestemmelser om stempelfrihed, der hviler på internationale overenskomster, berøres ikke af nærværende lov.

§ 87.

Det har sit forblivende ved de i nedenævnte lovbestemmelser fastsatte stempelbegunstigelser:

- 1) lov nr. 116 af 7. april 1936 om Danmarks Nationalbank, § 22, stk. 1, og § 27, stk. 2,
- 2) lov nr. 126 af 13. april 1954 om Kongeriget Danmarks Hypotekbank, § 4.
- 3) lovekendtgørelse nr. 210 af 23. april 1941 om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet, § 3,
- 4) lov nr. 100 af 15. maj 1903 om afløsning af tienden, § 27,
- 5) lov nr. 551 af 23. december 1922 om lån til boligforanstaltninger, § 6, stk. 2, lov nr. 60 af 12. marts 1955 om Færøernes Realkreditinstitut, § 20, for så vidt angår de af instituttet i henhold til lovens § 10, stk. 1, udstedte gældsbeviser og ihændehaverobligationer,
- 7) lov nr. 332 af 5. december 1958 om visse finansieringsinstitutter, § 2,
- 8) lov nr. 356 af 27. december 1958 om boligbyggeri, § 5.

De af danske kredit- og hypotekforeninger udstedte kasseobligationer og transporter på disse er stempelfri. Det samme gælder de af Den Danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank udstedte hypotek- og kommuneobligationer. For kredit- og hypotekforeningernes vedkommende har det sit forblivende ved den vedkommende ministerium tillagte beføjelse til under visse omstændigheder at suspendere stempelbegunstigelsen.

§ 89.

Alle stempelbegunstigelser, der er hjemlet ved andre love end stempeloven, bortfalder for dokumenter, der oprettes senere end 1 år efter nærværende lovs ikrafttræden, for så vidt begünstigelserne ikke er opretholdt ved nærværende lov.

AFSNIT IV

Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 90.

Stk. 1. Nærværende lov træder i kraft den , og dermed bortfalder lov om stempelafgift nr. 113 af 1. april 1922 med ændringer. Dog skal spørgsmålet om, hvorvidt et dokument er stempelpligtigt og da til hvilken takst, afgøres efter de hidtil gældende regler, såfremt dokumentets stempelpligt er indtrådt inden lovens ikrafttræden.

Stk. 2. For forsikringsdokumenter, der stempelberigtiges i overensstemmelse med reglen i § 105 i stempeloven af 1922, kommer de der gældende regler til anvendelse for alle forsikringer tegnet i det ved nærværende lovs ikrafttræden løbende regnskabsår.

Stk. 3. De af administrationen i medfør af den hidtidige stempelovgivning tilståede stempelbegünstigelser bortfalder.

Stk. 4. Finansministeren giver de for nærværende lovs gennemførelse fornødne nærmere regler.

Stk. 5. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer i forslaget til lov om stempelafgift

Til § 1.

Med hensyn til bestemmelserne i stk. 1 og 2, der afløser den gældende stempelovs § 1 og § 6, stk. 1, henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Stempelafgift« punkt 1.

Bestemmelsen i stk. 4 stemmer med, hvad der nu anses for at være reglen, jfr. lovens § 21, stk. 1, om stemplingsf risten.

Til § 2.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 2.

I forhold til lovens regler betegner forslaget dels en udvidelse dels en indskrænkning af stempelpligten.

Efter lovens regler er det en hovedbetingelse for et dokumentes stempelpligt, at en af parterne har underskrevet dokumentet her i riget. Efter forslaget bortfalder denne betingelse, hvis parterne er hjemmehørende her i riget; i så fald skal efter forslaget stempeloven komme til anvendelse uden hensyn til, hvor underskriften har fundet sted. Den således foreslåede regel begrundes med, at det ikke i noget tilfælde bør være muligt for her hjemmehørende personer at unddrage sig en måske betydelig stempelafgift ved blot at tage en tur over grænsen og underskrive dokumentet uden for denne. I og for sig kunne denne betragtning efter omstændighederne også anlægges, selv om den ene af parterne var udlænding, men en udvidelse af reglen til også at gælde i sådanne tilfælde kunne føre til uønskede resultater. Hvis ikke alle parterne er her hjemmehørende, er betingelsen for stempelpligt såvel efter loven som efter forslaget, at en af parterne, ligegyldigt hvilken af dem, har underskrevet dokumentet her i riget.

Efter loven falder et dokument også ind under stempeloven, hvis det angår formuegenstande her i riget, rettigheder over sådanne eller rettigheder eller forpligtelser for her hjemmehørende personer, selskaber eller institutioner, når blot en af parterne har underskrevet dokumentet her. Denne regel er formentlig for vidtgående. Der synes ikke at være tilstrækkelig grund til at kræve stempelafgift til den danske stat af sådanne dokumenter, når begge parter er udlændinge, medmindre der finder tinglysning eller registrering sted her i riget, jfr.

lovforslagets § 4. Den nævnte regel er derfor ikke medtaget i forslaget.

Til § 3.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 3, stk. 1.

Punkterne 1—3 i den foreslåede § 3 svarer i alt væsentligt til punkterne 1—3 i lovens § 3, stk. 1.

Efter sidstnævnte stykkes punkt 4 omfatter stempelpligten »udenlandske aktier, obligationer og andre offentlige pengeeffekter, der indkommer her i landet, og enten tilhører her hjemmehørende personer eller institutioner eller er deponeret som sikkerhedsstilling over for disse«. Denne stempelafgift blev indført ved lov nr. 41 af 25. marts 1872. Den motiveledes navnlig med, at en stempelpligt ville kunne medvirke til, at den indenlandske kapital anvendtes til øjemed af betydning for landets egen udvikling, d. v. s. bremse oversvømmelse af landets pengemarked med udenlandske papirer og forhindre kapitalflugt. Afgiften, der berigtiges ved særlige »obligationsmærker«, har i de senere år kun indbragt ringe beløb. I forslaget er den ommeldte bestemmelse udgået.

Efter lovens § 3, stk. 1, punkt 5, omfatter stempelpligten udenlandske veksler, »der her i landet accepteres eller trækkes til betaling eller gøres betalbare her i landet«. Bestemmelsens ordlyd er gentagne gange blevet ændret. Efter stempeloven af 19. februar 1861 omfattede stempelpligten veksler, der er trukket til betaling her i landet og derefter indkommer her, og veksler, der accepteres her. I stempeloven af 13. maj 1911 fastsattes stempelpligt for udenlandske veksler, der accepteres her i landet. I lov nr. 125 af 8. juni 1912 bestemtes, at stempelpligt skulle indtræde, ikke blot når vekslerne blev accepteret her i landet, men også, når de var trukket til betaling eller gjort betalbare her i landet. I denne form er bestemmelsen gået over i den nugældende stempelov. Fortolkningen af denne bestemmelse har voldt tvivl, navnlig fordi det må forekomme uklart, hvilke tilfælde der sigtes til med ordene »eller trækkes til betaling her i landet«. Udvalget foreslår, at man — med en mindre ændring, jfr. nedenfor — vender tilbage til 1911-lovens regel, der er klar og utvetydig. Ganske

vist vil man så aldrig få stempelafgift af udenlandske egne vekslers, der er betalbare her i riget; men dertil er at bemærke, at egne vekslers overhovedet ikke tæller i vekselomsætningen med udlandet, de benyttes i det hele taget normalt kun som låneveksler. Den ovenfor berørte ændring i 1911-lovens regel består deri, at formuleringen »veksler, der accepteres her i landet«, ændres til »accepterede vekslers, når acceptanten er hjemmehørende her i riget«. I denne skikkelse vil reglen harmonere bedre med de øvrige regler i paragraffen; af selve vekslens vil man jo heller aldrig kunne se, hvor vekslens er accepteret. For øvrigt: vil den her hjemmehørende acceptants accept naturligvis i de fleste tilfælde finde sted her i riget.

Til § 4.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 4, stk. 1.

Af reglerne i lovens § 4, stk. 1, er kun bibeholdt reglen om tinglysning i punkt 1 og reglen om registrering under punkt 4, der er samlet til en fælles regel. Denne kommer f. eks. til anvendelse, når et af en udlænding til en anden udlænding i udlandet udstedt skøde på en herværende fast ejendom bliver tinglyst.

De øvrige regler i lovens § 4, stk. 1, er som nævnt ikke medtaget i forslaget. Det findes ikke rimeligt, at et dokument, der i øvrigt er stempelfrit efter dansk ret, skal blive stempelpligtigt her, fordi den efter dokumentet berettigede for at få gennemført eller for at bevare sin ret må anlægge retssag her i riget eller foretage anmeldelse i et herværende bo. Tilsvarende kan siges om den regel i lovparagraffens stk. 1, at et stempelfrit dokument bliver stempelpligtigt, fordi der på grundlag af dokumentet udstedes en bevilling af dansk myndighed; denne regel har for øvrigt yderst ringe praktisk betydning.

Til § 5.

Efter denne paragraf, der afløser en del af § 2 og § 4, stk. 2, i den gældende stempel-lov, vil Grønland og Færøerne stempel-mæssigt blive betragtet som udland.

Til § 6.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 6, stk. 3, 1. punktum.

Når en stempelpligtig retshandel indgås til en protokol, være sig en offentlig eller en privat protokol, skal principielt protokoltilførslen

stemples; men efter forslaget kan parterne vælge imellem, om de vil have stemplet anbragt ved protokoltilførslen eller på en udskrift af protokollen. Stemplingsfristen løber fra tilførsels dato.

Angående stempeling af en udskrift af auk-tionsbogen, når fast ejendom sælges på auk-tion, se lovforslagets § 44, stk. 4.

Til § 7.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 7, stk. 1, der lyder således:

»Medens blotte tilbud ikke er stempelpligtige, når de ikke accepteres enten skriftligt eller på anden måde, bliver ensidige tilståelser af kontraktmæssigt indhold at stemple som kon-trakter«.

Denne bestemmelse er uklar, fordi spørgs-målet om rækkevidden af udtrykket »ensidige tilståelser af kontraktmæssigt indhold« må give anledning til tvivl, og den synes at gå for vidt, når den under stempelpligten inddrager tilbud, der accepteres mundtligt. Om et dokument falder inden for stempelpligten, bør man kunne slutte sig til af selve dokumentets udvisende, og det bør ikke være afhængigt af en mundtlig tilkendegivelse.

Udvalget foreslår, at der fastsættes stempel-pligt, når et tilbud, afgivet skriftligt eller mundtligt, bliver accepteret skriftligt, og når en mundtlig aftale skriftligt bekræftes af en af parterne. Tilfælde af sidstnævnte art er i praksis blevet henført til »ensidige tilståelser af kontraktmæssigt indhold«.

Med hensyn til den foreslåede paragrafs stk. 3 bemærkes, at aftaler, der sluttes ad telegrafisk vej eller pr. fjernskriver, sikkert er meget hyppige; men de egner sig ikke for stempelafgiften. For øvrigt vil antagelig en stor del af sådanne aftaler være stempelfri i henhold til lovforslagets § 50, stk. 2, og i andre tilfælde vil aftalen formentlig som regel blive efterfulgt af egentlig kontrakt eller en ordrebekræftelse, i hvert fald når det drejer sig om større værdier.

Til § 8.

Paragraffen svarer til den gældende stempel-lovs § 7, stk. 2.

Til § 9.

Paragraffen svarer til den gældende stem-pellovs § 8, stk. 1.

Reglen i sidstnævnte paragrafs stk. 2 om, at bestemmelser, der kun angår bipunkter i den

ved dokumentet ordnede hovedretshandel, ikke medfører yderligere afgift, er udeladt i forslaget. Den må anses for overflødig, navnlig når reglerne i den gældende lovs § 109, stk. 1, om stempelafgift for erklæringer og afkald m. v. og i § 90, stk. 3, 2. led, om stempelafgift for ikke i loven særskilt nævnte dokumenter, der begrundes en rettighed eller forpligtelse af pengeværdi, som foreslået i de almindelige bemærkninger udgår.

Til § 10.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 7, stk. 3, og §§ 9 og 10, og dens indhold svarer i det store og hele til lovens bestemmelser. Dog skal bemærkes følgende:

Når der angående samme retshandel oprettes et foreløbigt og et endeligt dokument, der begge betinger samme stempel, f. eks. en slut-seddel og et skøde, skal kun det ene af dokumenterne stemples. Efter lovens § 7, stk. 3, skal stempeling ske af det foreløbige dokument, medmindre dette inden udløbet af stempelfristen for samme bliver afløst af behørigt stempelt endeligt dokument. Forslagets regel herom går ud på, at det foreløbige dokument vel er stempelpligtigt, men at stempelpligten for dette dokument bortfalder, når endeligt dokument er oprettet og behørigt stempelt, selv om stempelfristen for det foreløbige dokument i mellemtiden er udløbet.

I forslagens stk. 5 gives en regel, der vel er ny på papiret, men som blot lovfæster gældende praksis. Herefter kan f. eks. stemplet til en købekontrakt ikke dække stempelpligten for et gælds-brev, der udstedes for restkøbesummen. Derimod vil stemplet til et gælds-brev dække stempelpligten for et skadesløsbrev, der er udstedt til sikkerhed for gælden. Dette følger af den gjorte undtagelse med hensyn til tilfælde, hvor dokumentet angående det underliggende forhold er stempelpligtigt efter lovforslagets § 62. Angående håndpant-sætning af ejerpantebreve henvises til lovforslagets § 62, stk. 4, og bemærkningerne hertil.

Til § 12.

Paragraf f en afløser den gældende stempel-lovs § 11, stk. 4, der bestemmer, at hvis den ydelse, hvorefter et dokument skal stemples, er angivet i en udenlandsk pengesort, skal det stempelpligtige beløb beregnes efter et af finansministeriet fastsat omsætningsforhold. I henhold hertil er det ved bekendtgørelse nr.

210 af 30. september 1931 fastsat, at der ved omsætningen til dansk mønt skal regnes med den kurs, der gælder for vedkommende pengesort på stempelingstiden, samt at der for de pengesorter, der noteres på Københavns børs, skal regnes med den senest noterede kurs. Denne regel er overført til lovforslaget i uændret skikkelse bortset fra, at ordet »kurs« er ændret til »køberkurs«.

Til § 13.

Paragraffen er enslydende med den gældende stempel-lovs § 12.

Til § 14.

Paragraffen, der afløser den gældende stempel-lovs § 14, giver regler for, hvad der skal medregnes til det stempelpligtige vederlag.

Hovedreglen er, at der til det stempelpligtige vederlag skal medregnes såvel, hvad der skal tilsvares medkontrahenten, som hvad, der skal tilsvares trediemand.

Derudover bestemmer loven, at alle byrder og forpligtelser af privatretlig karakter, som erhververen overtager ved retshandelen, skal medregnes til det stempelpligtige vederlag, men at der derimod kan bortses fra omkostningerne ved retshandelen, fra bankhæftelsen og fra offentlige skatter og afgifter, dog at overtagne restancer af disse og told og lignende afgifter, som erhververen skal tilsvare, skal medregnes til vederlaget.

Når opgørelsen af det stempelpligtige vederlag, således som tilfældet er, kan volde betydeligt besvær, skyldes det lovens undtagelsesfri regel om, at overtagne byrder og forpligtelser af privatretlig natur skal medregnes til vederlaget. Besværet fremkommer ikke mindst derved, at disse byrder og forpligtelser hyppigt ikke lyder på pengebeløb, således at en skønsmæssig værdiansættelse bliver påkrævet. For at lette og simplificere opgørelsen af vederlaget foreslår udvalget en række undtagelser fra reglen, jfr. den foreslåede paragrafs stk. 2, punkterne c—h, hvorved de skønsmæssige ansættelser i vidt omfang vil falde bort, og hvorefter der kan bortses fra byrder og forpligtelser, som efter deres karakter let kan give anledning til fejltagelser, eller som ikke kan spille nogen større rolle. Naturligvis vil disse undtagelsesregler jævnlige kunne føre til en nedsættelse af det afgiftspligtige beløb; men det må herved anføres, at reglerne for den væsentligste del kun vil få praktisk anvendelse på dokumenter om overdragelse af

fast ejendom, og at stempelafgiften for sådanne dokumenter såvel efter lovens § 61 som efter lovforslagets § 44 mindst skal beregnes af ejendomsværdien (med fradrag af afgiftspligtig grundstigning).

Ifølge pkt. a i stk. 2 i lovforslaget skal der ved opgørelsen af det stempelpligtige vederlag ses bort fra skatter og andre afgifter, som det ifølge lovgivningen påhviler erhververen at udrede til det offentlige. Hvis erhververens forpligtelse til at udrede skatter og afgifter ikke hviler på loven, men på kontraktmæssig vedtagelse, skal erhververens forpligtelse medregnes til vederlaget, jfr. lovforslagets § 54, stk. 1.

Til de skatter, der skal bortses fra ved opgørelsen af det stempelpligtige vederlag ved overdragelse af fast ejendom, hører grundstignings-skylden. Dette strider ikke imod lovebekendtgørelse nr. 237 af 9. juli 1958 om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme § 63, der med hensyn til frivillig overdragelse mod vederlag af en ejendom, for hvilken der ved vederlagets fastsættelse foreligger selvstændig beregning af afgiftspligtig grundstigning, bestemmer, *dels* at berigtigelsen af overdragelsesvederlaget for et beløb svarende til den afgiftspligtige grundstigning skal ske ved overtagelsen af denne, *dels* at endeligt skøde ved en sådan overdragelse ikke må indføres i tingbogen, medmindre overdragelsesdokumentet indeholder bestemmelse om berigtigelse af overdragelsesvederlaget i overensstemmelse med foranstående. I disse bestemmelser drejer det sig ikke om selve forpligtelsen til at svare den pågældende grundstigningsskyld, som uden hensyn til, hvad der herom står i overdragelsesdokumentet, ved ejerskiftet går over fra sælgeren på køberen, men om den godtgørelse herfor, som køberen bør have ved vederlagets fastsættelse, og som lovgivningsmagten har søgt at tilsikre køberen ved et påbud om, at beløbet for den afgiftspligtige grundstigning (hvoraf grundstigningsskylden svares med 4 procent p.a.) i skødet skal posteres som en del af købesummen, som om det var en overtagen prioritetsgæld. Ved opgørelsen af det *stempelpligtige* vederlag efter et sådant skøde skal den inden for købesummen posterede afgiftspligtige grundstigning trækkes fra den i skødet angivne købesum.

Angående lovforslagets § 14, stk. 2, pkt. e og f kan anføres, at der efter disse bestemmelser også må kunne bortses fra rettigheder af aftægtsmæssig karakter, som en bortforpagter forbeholder sig eller andre i forpagtningskontrak-

ten. Ordet »aftægt« må ikke fortolkes snævert. Det bør således også kunne finde anvendelse, selv om den pågældende ejendom ikke er en egentlig landbrugsejendom.

Pkt. g i stk. 2 tager sigte på egentlige anlægsbidrag. At bidrag, der har karakter af et vederlag for en løbende modydelse, ikke skal medregnes til vederlaget, siger sig selv, men efter bestemmelsen her er man altså fritaget for at tage stilling til, hvorvidt bidraget er af den ene eller af den anden karakter.

Med hensyn til stk. 3 bemærkes, at når de pågældende rettigheder m. v. kan forlanges afløst af en pengeydelse, er der ingen motivering for at holde dem udenfor ved opgørelsen af vederlaget, idet man da kan regne med de fastsatte pengebeløb.

Til § 15.

Paragraffen svarer i det store og hele til den gældende stempelovs §§ 16—18.

For så vidt en officiel værdiansættelse bliver nødvendig, skal denne efter lovens regler foretages af vedkommende underøvrighed, hvis ansættelse lægges til grund for dokumentets stempeling, medmindre parterne lader den omstridte værdi fastsætte ved en lovlig taksationsforretning.

Efter forslaget skal der kun kunne foretages en officiel værdiansættelse, nemlig af mænd udmeldt af retten. Det må i øvrigt anses for en selvfølge, at stempelmyndigheden altid vil give parterne lejlighed til en forhandling om spørgsmålet, førend den foranlediger skønsforretning afholdt, jfr. også ordene »om fornødent« i stk. 4, 1. punktum.

Til § 16.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 15.

Med hensyn til det foreslåede *stk. 1* bemærkes:

Bestemmelserne i punkterne 1 og 3 svarer til, hvad der nu gælder efter loven.

Bestemmelsen i punkt 2, der savnes i loven, er i overensstemmelse med gældende praksis. Hvis parterne ønsker det, kan de gøre brug af bestemmelserne i det foreslåede stk. 3, jfr. nedenfor.

Ny er bestemmelsen i stk. 1, punkt 5. Efter den gældende lov skal der, hvis ydelserne er tilsagt for en enkelt på dokumentets udstedelsestid levende persons levetid, kapitaliseres med 10, medens der, hvis ydelserne er tilsagt for anden ubestemt tid end på liv, kun skal kapita-

liseres med 5. Efter forslaget i punkt 4 og 5 skal der i begge tilfælde kapitaliseres med 10, hvorved der vil blive overensstemmelse med den tilsvarende regel i arveafgiftsloven, for så vidt som der efter denne lov skal kapitaliseres med 10, hvis ydelserne er af anden ubestemt varighed end på liv (arveafgiftslovens § 20). Der er her tale om en forenkling, som næppe vil medføre nogen byrdefuld forøgelse af stempelpligten. Det er navnlig engagementskontrakter og lejekontrakter, der indgås på ubestemt tid; men som nævnt i de almindelige bemærkninger under afsnittet »Stempelafgift« punkt 2, foreslås stempelpligten for engagementskontrakter i lovens § 81, stk. 1, ophævet, og stempelforfølgeren for lejekontrakter skal efter lovforslagets § 53 alene beregnes af den årlige leje uden hensyn til lejetidens varighed.

Det foreslåede *stk. 3* indebærer en udvidelse af den tilsvarende regel i den gældende lov. I denne bestemmes, at når ydelserne er tilsagt for en eller flere på dokumentets udstedelsestid levende personers levetid, er parterne berettiget til at beregne afgiften efter ydelsestidens kapitalværdi fastsat efter de af statsanstalten for livsforsikring fulgte regler. Denne ret skal efter forslaget også tilkomme parterne, når ydelserne er tilsagt for bestemt tid. Sådanne tabeller, som omtales i forslaget, udfærdiges nu i et vist omfang i henhold til arveafgiftsloven, og disse tabeller vil også kunne benyttes til stempelforfølgeren.

Til §§ 17 og 18.

Paragrafferne afløser den gældende stempellove § 19

Ved bestemmelsen i § 18, stk. 1, om stempling på anden måde end ved benyttelse af stempel-papir og stempelmærker sigtes navnlig til maskinel stempling.

Til § 19.

Efter den gældende stempellov er ordningen med hensyn til forhandlingen af stempel-papir og stempelmærker helt henlagt til afgørelse af finansministeren. Det hedder nemlig blot i lovens § 20, at finansministeren træffer de nærmere bestemmelser med hensyn til forhandlingen af stempel-papir og stempelmærker. Efter de af finansministeren i henhold hertil truffene bestemmelser er den nugældende ordning følgende:

Til enhver amtstue er der fast knyttet en stempel-papirforhandling, således at den til enhver tid fungerende amtsforvalter uden særlig

beskikkelse er stempel-papirforhandler. I øvrigt afgør finansministeren, på hvilke steder der skal være forhandlinger. Forhandlerne ved disse forhandlinger beskikkes i København, Frederiksberg og Gentofte kommuner af finansministeren, i de øvrige dele af landet er det overladt amtsforvalterne at foretage beskikkelsen efter direktiver givne af finansministeren. Bortset fra amtsforvalterne er det en frivillig sag, om nogen vil være stempel-papirforhandler, hvorfor der ved hver afgang af en forhandler må ske beskikkelse af ny forhandler, også hvor forhandlingen er placeret på et offentligt kontor.

Vederlaget til forhandlerne beregnes i forhold til omsætningen ved forhandlingen efter nærmere derom givne regler.

Uden for landets 30 amtstuer er der for tiden placeret stempel-papirforhandlinger som følger:

- 42 på tinglysningskontorer
- 11 på politikontorer
- 8 på toldkontorer
- 28 på postkontorer (deraf 13 i København)
- 38 hos bog- og papirhandlere (deraf 18 i København)
- 9 på forskellige andre steder.

Denne ordning kan ikke kaldes rationel.

På forhånd skulle man synes, at den bedste og naturligste ordning måtte være den, at man henlagde forhandlingen af stempel-papir og stempelmærker til postkontorerne som en af disses almindelige forretninger, især når henses til de ændringer i reglerne for stempling af dokumenter, som i lovforslagets § 20 er foreslået, idet stempel-papirforhandlerens virksomhed ved salg af stempel-papir og stempelmærker herefter ikke vil adskille sig væsentligt fra postkontorens virksomhed ved salg af frimærker. Ved en sådan ordning ville stempel-papirforhandlerinstitutionen kunne likvideres, idet stempel-papirforhandlinger uden for postkontorerne ville blive overflødige.

En ordning som den nævnte kan dog ikke tilrådes, fordi man ikke herved tilstrækkeligt ville tilgodese de afgiftspligtiges og advokaternes interesse. En for disse tilfredsstillende og også for administrationen acceptabel ordning vil man formentlig kunne få, hvis man til ethvert tinglysningskontor fastknytter en stempel-papirforhandling, således at tinglysningsdommerne bliver »fødte« stempel-papirforhandlere, altså en ordning, der ganske svarer til den, der nu gælder for amtstuerne og amtsforvalterne. Herved

vil opnås, at de afgiftspligtige, hvis der for samme dokument skal betales både stempelafgift og tinglysningsafgift, vil kunne berigtige begge afgifter samtidig og på samme sted. Af større betydning er det dog, at tinglysningsmyndighederne er anholdelsespligtige, og at de derfor for hvert enkelt til tinglysning indleveret dokument skal tage stilling til dokumentets stempelpligt. Hvis dokumentet ikke er behørigt stemplet, må det ikke efter sket tinglysning tilbageleveres parterne eller disses repræsentant, forinden stemplingen er berigtiget. Er der en stempelpapirforhandling ved tinglysningskontoret, vil stemplingen kunne bringes i orden let og uden omsvøb, og man undgår, at dokumentets tilbagelevering vil blive forsinket af hensyn til stemplingen. Den eventuelt skyldige stempelafgift vil kunne opkræves af tinglysningsmyndigheden sammen med tinglysningsafgiften. Det relativt store antal forhandlinger, der nu er placeret på tinglysningskontorer, må vel tages som et vidnesbyrd om, at det også efter administrationens opfattelse er praktisk at have stempelpapirforhandlinger på tinglysningskontorerne. Hvad der ovenfor er anført om tinglysningskontorerne og tinglysningsdommerne, gælder også for skibsregistreringskontoret og chefen for skibsregistret, hvorfor det også foreslås, at der knyttes en stempelpapirforhandling til skibsregistreringskontoret med chefen for skibsregistret som stempelpapirforhandler.

Som ovenfor nævnt er der nu stempelpapirforhandlinger ved 42 tinglysningskontorer. Da der i alt er 100 tinglysningskontorer her i landet, vil det altså sige, at der efter den foreslåede nyordning skal oprettes ca. 60 nye forhandlinger. Oprettelse af nye stempelpapirforhandlinger vil selvsagt altid medføre nedgang i omsætningen ved eksisterende forhandlinger. Ved oprettelsen af de mange nye forhandlinger ved tinglysningskontorerne vil denne nedgang blive overordentlig følelig, og nedlæggelse af forhandlinger i ikke ringe omfang vil antagelig blive nødvendig. Det må dog herved bemærkes, at det af hensyn til den lokale befolknings forsyning med stempelmærker vil være påkrævet at have forhandlinger med relativ lille omsætning, og der vil erfaringsmæssigt som oftest være bog- og papirhandlere, der vil være interesseret i at få tildelt sådanne forhandlinger. De eksisterende forhandlinger, som det i særlig høj grad vil gå ud over, er dem, hvor der hidtil er solgt stempelmærker til store takstbeløb,

altså navnlig til brug ved stemplingen af skøder og pantebreve m. v., thi man må gå ud fra, at hvor ikke særlige forhold gør sig gældende, vil stemplingen af tinglysningsdokumenter — i hvert fald efterhånden — hovedsagelig gå over til tinglysningskontorerne, og stemplingen af andre dokumenter vil muligt følge med. De stempelpapirforhandlinger, som således navnlig vil komme i farezonen, er fortrinsvis sådanne, der indehaves af tjenestemænd som politimestre, toldforvaltere og sidst, men ikke mindst, af amtsforvaltere.

Som tidligere anført indtager amtsforvalterne en særstilling, for så vidt som det er i kraft af deres embede, at de er stempelpapirforhandlere. Dermed hænger det sammen, at § 22 i lov nr. 155 af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger indeholder en bestemmelse om amtsforvalternes forhandlervederlag. Det hedder i nævnte § 22, stk. 2 :

»Af særlige vederlag fra statskassen, der tidligere har været tillagt de heromhandlede tjenestestillinger, opretholdes alene procenter for forhandling af stempelpapir og stempelmærker. Som tilskud til lønnings- og kontorudgifterne afgiver vedkommende tjenestemand halvdelen af de af ham oppebårne honorarer for opkrævning af brandpenge samt 3/4 af resten af de af ham oppebårne uvisse indtægter«.

Den foreslåede nyordning for stempelpapirforhandlingen medfører, at den amtsforvalterne ved nævnte lovbestemmelse tilsikrede 1/4 af forhandlervederlaget vil kunne gå ned til et ringe beløb eventuelt — hvis forhandlingen ved pågældende amtstue nedlægges -- helt falde bort. Det kunne derfor være naturligt, om der ved fastsættelsen af amtsforvalternes fremtidige vederlag tages hensyn hertil. Nyordningen vil derhos medføre, at statens indtægt af de 3/4 af forhandlervederlaget, som amtsforvalterne skal afgive, vil gå meget betydeligt ned.

Statens udgift til forhandlervederlag har i finansåret 1958/59 udgjort 635.000 kr. Heri fragår som statens indtægt i samme finansår af de omtalte 3/4 af amtsforvalternes forhandlervederlag 135.000 kr.

Et mindretal (Bonde) kan kun tiltræde udvalgets forslag til stk. 2 og stk. 3, 1. punktum, under den forudsætning, at der samtidig med disse bestemmelser gennemføres den i § 10 i forslag til lov om afgift for tinglysning foreslåede regel om, at tinglysningsafgiften berigtiges ved at vedkommende tinglysningsmyn-

dighed skal kunne forsyne de pågældende dokumenter med afgiftsmærker svarende til afgiftsbeløbet, jfr. mindretallets udtalelse til Almindelige bemærkninger: »Forholdet mellem stempelafgift og tinglysningsafgift« (side 6 sp. 2).

Til § 20.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs §§ 21—23.

De her foreslåede regler for stempeling ved benyttelse af stempelpapir og stempelmærker afviger meget væsentligt fra de regler, der nu gælder herfor.

Efter de nugældende regler er systemet følgende:

1) Stempelingen kan kun foretages af stempelpapirforhandlerne og forskellige nærmere angivne myndigheder. Dog kan finansministeriet give forsikringsselskaber, banker og lignende tilladelse til selv at stemple de af dem udfærdigede policer og beviser og de til dem af deres debitorer udstedte gældsfor skrivelser, ligesom ministeriet med hensyn til visse arter af dokumenter kan bestemme, at stempelingen kan foretages af vedkommende private.

2) Stempelingen skal foretages inden udløbet af den i loven fastsatte, eventuelt forlængede, stemplingsfrist.

3) Finansministeriet fastsætter de nærmere regler med hensyn til fremgangsmåden ved stempelingen, samt i hvilket omfang de stemplingsberettigede derved kan benytte fuldmægtig.

4) Hvis stempelingen er foretaget efter udløbet af stemplingsfristen eller af en uberettiget person eller på urigtig måde, er stempelingen ugyldig, idet dokumentet da skal behandles som ustempelt, og parterne er ifaldet bødeansvar (jfr. lovens § 33).

Det foreslåede system går ud på,

1) at stempelingen i alle tilfælde skal kunne foretages af parterne selv eller af andre på deres vegne uden særlig bemyndigelse af finansministeriet, men at parterne også altid skal kunne forlange stempelingen foretaget af en stempelpapirforhandler, og

2) at den omstændighed, at stempelingen er foretaget efter stemplingsfristens udløb eller i strid med de for fremgangsmåden ved stempelingen af finansministeren givne forskrifter, ikke skal have til følge, at stempelingen bliver ugyldig, men alene skal kunne medføre, at der gøres strafansvar gældende, dog at straf for anvendelse af urigtig fremgangsmåde ved stemp-

lingen skal være udelukket, hvis stempelingen er foretaget af en stempelpapirforhandler eller en offentlig myndighed (jfr. lovforslagets § 35, stk. 4, sidste punktum).

Med hensyn til forslaget om, at parterne i alle tilfælde skal kunne stemple selv, bemærkes, at denne ordning må anses for særdeles praktisk og næppe vil medføre, at staten i videre omfang vil miste stempelafgift.

Efter den nugældende ordning har finansministeren tilladt parterne at foretage stempelingen selv ved veksler og ved dokumenter, der ikke er stempelpligtige til et højere beløb end 5 kr., hvorhos finansministeren i henhold til loven i vidt omfang har bemyndiget banker, sparekasser og forsikringsselskaber til at foretage stempelingen.

At stempelingen må kunne foretages af en repræsentant for vedkommende part, er en selvfølge. Den gældende regel om, at det af finansministeriet skal fastsættes, i hvilket omfang de stemplingsberettigede kan benytte fuldmægtig ved stempelingen, er uden praktisk betydning.

Parterne må dog altid kunne forlange, at en stempelpapirforhandler foretager stempelingen, om ikke af anden grund, så fordi de derved fritages for ansvaret med hensyn til stemplingsforetagelse på forskriftsmæssig måde.

Forslagets regel om, at stempelingen ikke bliver ugyldig, fordi den først foretages efter stemplingsfristens udløb, bygger på den betragtning, at stempelingen jo kun er en form for afgiftsberigtigelse, og at en afgift, der først er blevet betalt efter betalingsfristens udløb, lige fuldt er betalt. Anvendt efter bogstaven vil lovens regel om, at et efter stemplingsfristens udløb stemplet dokument skal behandles som ustempelt, føre til det ejendommelige resultat, at den, for hvem et dokument er anholdt, fordi det er stemplet efter stemplingsfristens udløb, kommer til at betale afgift to gange, medens den, for hvem et dokument er anholdt, fordi det overhovedet ikke er blevet stemplet, kun kommer til at betale afgift een gang — bortset fra det eventuelle bødeansvar. I praksis hjælper man sig med en ordning, hvorefter stempelmyndighederne kan give ugyldige stempelmærker »gyldighedspåtegning«. Efter det foreslåede system vil der ikke blive brug for disse gyldighedspåtegninger.

I almindelighed er forholdet det, at når en afgift betales for sent, skal der svares morarenter. Systemet med morarenter egner sig imid-

lertid ikke for stempelafgiften. Rent bortset fra, at det som regel kun ville dreje sig om små penge, ville det i for høj grad besværliggøre ekspeditionen af dokumenterne hos stempel-papirforhandlerne, og hvor parterne selv foretager stemplingen, kunne det ikke forventes, at disse ville beregne morarenter.

Oversiddelsen af stemplingsfristen vil her-efter alene kunne få straffemæssige følger.

Når stemplingen af et dokument ikke bliver ugyldig, fordi den er foretaget efter stem-plingsfristens udløb, er der ingen grund for stem-pelpapirforhandlerne til at beskæftige sig med, om stemplingsfristen for de til dem indleverede dokumenter er oversiddet eller ej, og de må ikke nægte at foretage stemplingen, fordi fristen er oversiddet. Man kan naturligvis ikke sige, at det så forlanges af stempel-papirforhandlerne, at de skal gøre sig meddelagtige i en strafbar handling, thi det kan aldrig være en strafbar handling at betale en skyldig afgift. Forseelsen er begået på et tidligere tidspunkt, nemlig da parterne lod stemplingsfristen løbe ud uden at have sørget for dokumentets stempling.

Efter lignende betragtninger, som dem, der ovenfor er gjort gældende med hensyn til stempling efter stemplingsfristens udløb, må man komme til, at en stempling heller ikke bliver ugyldig, fordi den ikke er foretaget på forskriftsmæssig måde, således at dette forhold alene vil kunne få straffemæssige følger.

Efter lovens § 21 er stemplingsfristen 3 uger eller, hvis dokumentet er oprettet i udlandet, 6 uger. Fristen foreslås sat til 4 uger henholdsvis 8 uger. De nærmere regler i loven om beregningen af fristen, når dokumentet er oprettet i udlandet, findes at være overflødige ved siden af reglen om, at stemplingsfristen kan forlæn-ges, når omstændighederne taler derfor.

Efter lovens § 22 er offentlige myndigheder berettigede til selv at stemple de dokumenter, de udfærdiger i embeds medfør. Denne bestem-melse bliver i hvert fald overflødig, når §§119—120 og 122—132 udgår af loven således som af udvalget forslået. Efter lovens § 22 er derhos ikke alene stempel-papirforhandlere, men også retsbetjente, notarere, politimestre og sognefogeder pligtige til på begæring at foretage stem-plingen af et dokument. Det må anses for til-strækkeligt at have stempel-papirforhandlerne som stemplingspligtige, navnlig når der i over-ensstemmelse med lovforslagets § 19 knyttes en stempel-papirforhandling til ethvert tinglys-ningskontor.

Med hensyn til nærværende § 20 i lovfor-slaget skal endnu fremhæves, at det ikke er stempel-papirforhandlerne sag at beregne stem-pelafgiften for de dokumenter, som de på begæ-ning skal stemple. Også når stemplingen sker ved en stempel-papirforhandler, har parterne ansvaret for beregningen af stemplet, således at de hæfter for det stempel, der måtte mangle, ligesom de eventuelt i den anledning kan ifalde strafansvar. Dette er i overensstemmelse med, hvad der nu er reglen. Vil parterne sikre sig mod ansvar i så henseende, må de foranledige stempelafgiften fastsat ved stempelresolution i henhold til lovforslagets § 21.

Til § 21.

Paragraffen svarer i alt væsentligt til den gæl-dende stempel-lovs § 24, stk. 1, med de ændrin-ger, der følger af de nye regler i lovforslagets § 20.

Til § 22.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 25.

Efter loven er stempelmyndighederne i Kø-benhavn finansministeriet, uden for Køben-havn vedkommende amt. Inden for forvalt-ningskommissionen (se herom bilag A, side 73) har det spørgsmål været rejst, om det ikke ville være praktisk at flytte stempelmyndigheden fra amterne over på amtstuerne. Udvalget må dog fraråde en sådan foranstaltning. Den forenk-ling, der rent ekspeditions-mæssig kunne opnås derved, ville næppe være af særlig stor betyd-ning. På den anden side ville denne overflyt-ning af stempelmyndigheden være betænkelig, fordi personalet ved amtstuerne og en del af amtsforvalterne ikke har juridisk uddannelse. Uanset, at de af udvalget stillede forslag an-gående de enkelte stemplingsregler på mange punkter indebærer en ikke ubetydelig forenk-ling, er det uundgåeligt, at der til stempel-resolution ikke sjældent vil fremkomme doku-menter, som indeholder stemplingsmæssige pro-blemer, hvis konstatering og rette løsning forud-sætter juridisk indsigt. At denne ikke er til stede vil kunne have meget uheldige følger, ikke mindst på grund af reglen om, at stempel-myndighedernes afgørelser kun i undtagelses-tilfælde kan ændres i skærpende retning. Der-til kommer, at de ubegrænsede beføjelser til at afgøre stempelovertrædelser forligsmæssigt ved betaling af bøder, som ved lovforslagets §§35 og 36 tillægges stempelmyndighederne, vel næp-pe kan siges at falde naturligt ind under forret-

ningsområdet for oppebørselsmyndigheder som amtstuerne. På den anden side mener udvalget, at det er uhensigtsmæssigt, at en centralmyndighed som finansministeriet (skattedepartementet) er stempelmyndighed i første instans, og man foreslår derfor, at stempelmyndigheden for København henlægges til Københavns overpræsidium, der i mangt og meget svarer til amterne, og som formentlig vil være velegnet til hvervet.

At stempelmyndighedernes afgørelser som regel ikke kan ændres i skærpende retning, står ikke nu i loven, men antages i praksis.

I lovens § 25, stk. 3, er bestemt, at når stempelmyndigheden har foretaget stempelberegning for et dokument, henlægges dette til indløsning og stempeling ved vedkommende amtstue, samt at der for stemplingen tilkommer vedkommende amtsforvalter en kendelse af 25 øre for hvert dokument. I den foreslåede paragrafs stk. 2 hedder det blot, at de nærmere regler for fremgangsmåden ved stemplingen fastsættes af finansministeren. Man har ikke anset det for hensigtsmæssigt, at der lovfæstes en bestemt fremgangsmåde for denne stempeling. Herved vil hjemmelen for kendelsen til amtsforvalterne udgå af loven; men det er også udvalgets opfattelse, at en ordning, hvorefter den afgiftspligtige skal erlægge et særligt gebyr for at komme til at betale sin afgift, ikke bør opretholdes. Denne kendelse hører i øvrigt til de uvisse indtægter, hvoraf amtsforvalterne skal afgive 3/4 som tilskud til lønnings- og kontorudgifterne, jfr. bemærkningerne til lovforslagets § 19.

Til § 23.

Paragraffen, der afløser den gældende stempelovs § 25 (delvis) og §§ 51—53, giver regler for, hvilke oplysninger m. v. stempelmyndighederne kan forlange til brug ved afgørelsen af de dem forelagte dokumenters stempelpligt.

Lovens § 52, stk. 2, indeholder følgende bestemmelser:

»Når en stempelmyndighed finder grund til at antage, at der har fundet flere handler sted angående en fast ejendom, end der er forelagt den stemplede dokumenter, er den berettiget til at forlange, at de personer, der efter de foreliggende oplysninger har ejet eller besiddet ejendommen eller haft ret til at få ejendommen overdraget, skal oplyse, hvorledes deres retsforhold til ejendommen har været. Navnlig kan forlanges oplyst, af hvem ejendommen

er erhvervet, eller til hvem den er afhændet, tiden for de pågældende retshandler og vilkårene for disse, hvilke dokumenter der er oprettet og ved hvis bistand, hvor de pågældende dokumenter befinder sig, og hvorledes de har været stemplet. De nævnte personer er derhos pligtige til at udlevere stempelmyndigheden de hos dem beroende dokumenter angående handler om ejendommen. Sagførere og andre, der har ydet bistand ved oprettelsen af dokumenter, er forpligtede til at meddele de oplysninger angående de foran nævnte forhold, som de måtte være i besiddelse af, eller som kan skaffes ved undersøgelse af deres bøger eller de hos dem beroende papirer, ligesom de er pligtige til at udlevere til stempelmyndighedens undersøgelse de hos dem beroende dokumenter vedrørende ejendommen«.

Disse bestemmelser, der kom ind i stempelovsloven ved lovrevisionen i 1922, anvendes kun yderst sjældent i praksis, og de er ikke medtaget i nærværende lovforslag.

Et mindretal (Steffensen) kan ikke tiltræde forslaget § 23 og udtaler følgende:

En oplysningspligt for parterne kendes i øvrigt kun i faderskabssager, hvor den efter mindretallets opfattelse har vist sig at være uden værdi. En gennemtvungelse af pligten forudsætter sikkerhed for, at dokumentet eksisterer, eller at vedkommende part er i stand til at meddele den krævede oplysning; men har stempelmyndigheden den for en sådan sikkerhed fornødne viden, vil den normalt kunne fastsætte stemplet på dette grundlag. Da stempelovertrædelser i vidt omfang er strafbare, vil parternes oplysningspligt desuden ofte komme i strid med de vigtige grundsætninger, at en sigtet er berettiget til at nægte medvirken til den mod ham rettede efterforskning og ikke kan straffes for modvirken af efterforskningen. Retsplejelovens regler om efterforskning må anses for fyldestgørende i så henseende. Over for andre end parterne giver retsplejelovens vidneregler og regler om pligt for trediemand til at fremlægge dokumenter i hans besiddelse efter mindretallets mening et tilstrækkeligt værn.

Mindretallet har endelig fundet det betænkeligt at opretholde et selvstændigt sanktionsinstitut for de ganske ekstraordinære situationer, som forslaget § 23, stk. 4 retter sig imod.

Til § 24.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 26.

Klagefristen, der efter sidstnævnte paragraf er 6 uger, foreslås nedsat til 4 uger.

Når alene afgiftsspørgsmålet indbringes for domstolene, skal sagen efter de almindelige procesregler behandles i den borgerlige retsplejes former. Skal der i den samme stempelsag tillige rejses tiltale til straf i henhold til lovforslagets § 35 eller § 36, vil det bero på den almindelige retsplejelovgivning, om afgiftsspørgsmålet kan behandles sammen med strafspørgsmålet under politisagen, eller om det kan behandles særskilt i den borgerlige retsplejes former, jfr. herved retsplejelovens kapitel 89.

Til § 26.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 27.

Efter loven kan godtgørelse af den betaling, der er erlagt for stempelpapir og stempelmærker, som enten er ubenyttet eller er benyttet til uunderskrevne dokumenter, kun ske ved bevilling af finansministeriet. Efter forslaget skal sådan godtgørelse kunne fås ved henvendelse til en amtstue. De i loven foreskrevne kendelser for ombytning af og godtgørelse for stempelmærker og stempelpapir foreslås strøget.

Til §§ 27—29.

Disse paragraffer, der afløser den gældende stempelovs §§ 28 og 116—118, giver regler for godtgørelse af stempel, der er anvendt til uunderskrevne dokumenter.

Såvel efter lovens § 28, stk. 4, som efter forslagets § 27 haves der ret til godtgørelse, når dokumentet er stempelfrit eller stemplet for højt.

Med hensyn til bevillingsmæssig godtgørelse betegner forslaget en udvidelse af de tilfælde, i hvilke godtgørelse kan tilstås. Dette ligger i den almindelige regel i forslagets § 28, stk. 1, hvorefter hel eller delvis godtgørelse kan tilstås, for så vidt retshandlen er annulleret med eller uden erstatning. Efter lovens § 28, stk. 2, kan godtgørelse kun finde sted, når retshandlen er ufuldbyrdet, og i praksis betragtes en retshandel, der er gået tilbage, som fuldbyrdet, når den ene part har måttet betale den anden part en erstatning, der helt eller delvis fyldestgør dennes økonomiske interesse i retshandlens opfyldelse (»opfyldelsesinteressen«). Efter den nævnte almindelige regel i forslagets § 28, stk. 1, vil det ikke udelukke godtgørelse, at der er givet en erstatning, der repræsenterer opfyldelsesinteressen. Her vil der efter omstæn-

dighederne kunne være anledning til at begrænse godtgørelsen, jfr. ordene »hel eller delvis«. I det ikke upraktiske tilfælde, at en ejendomsoverdragelse, hvorom der er tinglyst skøde, er gået tilbage, og der også angående tilbagegangen er tinglyst skøde, kan der efter forslagets § 28, stk. 1 og 2, blive spørgsmål om hel eller delvis godtgørelse såvel af stemplet til det oprindelige skøde som af stemplet til skødet angående tilbagegangen. For godtgørelse i medfør af lovens § 28, stk. 2, er det en betingelse, at dokumentet er stemplet efter 2. klasse (2 promille) eller en højere takst. Denne betingelse er ikke rational, eftersom stemplet til et efter en lavere afgiftssats stemplet dokument jo meget vel kan være betydeligt større end stemplet til et f. eks. efter afgiftssatsen 2 promille stemplet dokument. Denne betingelse er derfor ikke optaget i forslaget.

De i loven fastsatte frister på 2 år for indgivelse af begæring eller andragende om godtgørelse er udeladt i forslaget. De har ikke sjældent virket generende ved administrationsbehandling af godtgørelsessager. Hvor der er ret til godtgørelse, bør kun den almindelige forældelsesfrist være afgørende. Ved bevillingsmæssig godtgørelse kan der naturligvis være grund til at tage hensyn til, at der er hengået lang tid, forinden andragende om godtgørelse er indsendt.

I de tilfælde, hvor godtgørelse finder sted, skal der efter nugældende lov og praksis afkortes 3 procent i det beløb, der godtgøres. Ligesom ved § 26 i lovforslaget foreslås også her denne kendelse strøget.

Begæringen eller andragendet om godtgørelse skal efter loven indgives til finansministeriet, efter forslaget til stempelmyndigheden. Det må betragtes som en selvfølge, at finansministeren til sikring af ensartet praksis landet over kan give stempelmyndighederne vejledende anvisninger med hensyn til behandlingen af godtgørelsessagerne. For øvrigt skal stempelmyndighedens afgørelse ifølge forslaget kunne påklages til finansministeriet, hvis afgørelse i de tilfælde, hvor der ikke er tale om bevillingsmæssig godtgørelse, skal kunne indbringes for domstolene.

Endnu bemærkes, at efter lovforslaget vil overenskomster og erklæringer om ophævelse af en kontrakt være stempelfri, eftersom de ikke i lovforslagets afsnit II er opført som stempelpligtige, jfr. forslagets § 1, stk. 1. Hvis den ene part i forbindelse med ophævelsen ud-

steder et gælds brev til den anden part, er gælds brevet selvfølgelig stempelpligtigt efter de almindelige regler.

Til § 30.

Paragraffen, der afløser den gældende stempe llovs § 3, stk. 2, §§ 34—37 og § 45, giver regler om, hvem der hæfter for skyldig stempel afgift. I flere af de nævnte paragraffer i loven gives der også regler med hensyn til bødeansvaret, men efter det i lovforslagets § 35 foreslåede nye system for straffen for de almindelige stempelovertredelser er der ingen baggrund for disse regler.

Ad stk. 1.

Såvel efter loven som efter forslaget hæfter enhver, der er part i det i dokumentet omhandlede retsforhold, for skyldig stempel afgift af dokumentet. Efter loven er også visse personer, der ikke er part i retsforholdet, ansvarlige for afgiften. Dette gælder således den, der som fuldmægtig eller værge har underskrevet dokumentet, ligesom det gælder den, der på en af parternes vegne gør fordringer eller rettigheder efter dokumentet gældende ad retslig vej, såfremt afgiften ikke kan fås hos parten. Efter udvalgets opfattelse bør sådanne personer ikke inddrages under hæftelsen alene med en undtagelse for det tilfælde, at en part, der ikke har fast ophold her i riget, ved dokumentets oprettelse har været repræsenteret af en her boende person, idet i så fald denne tillige skal hæfte for afgiften. Den, der inkasserer en veksels, vil efter loven under visse omstændigheder blive ansvarlig for stempelafgiften af vekseln; efter forslaget vil denne ansvarlighed altså falde bort.

Et mindretal (Steffensen) foreslår 2. led af 1. stykke affattet således: »Var en part ikke hjemmehørende her i riget, da dokumentet blev oprettet, og er dokumentet blevet underskrevet på hans vegne af en herboende fuldmægtig, hæfter tillige fuldmægtigheren for stempelafgiften. Denne hæftelse ophører, såfremt parten selv får hjemting her«.

Ad stk. 2.

Efter lovens § 36 er den, som ved transport eller på anden måde er blevet ejer eller medejer af et ikke behørigt stemplet dokument eller har erhvervet panteret eller anden sikkerhed over dokumentet, ubetinget ansvarlig for stempelafgiften af dokumentet. Efter forslagets regel skal der principalt alene påhvile

transporthaveren m. v. pligt til at indsende dokumentet til vedkommende stempelmyndighed til stempelresolution; kun hvis han forsømmer dette, bliver han ansvarlig for stempelafgiften. Hvad der gælder selve dokumentet, gælder også ikke behørigt stemplede påtegninger på dette. Således som forslagets regel er formuleret, vil den, der alene udøver tilbageholdelsesret over et dokument, ikke derved kunne blive ansvarlig for stempelafgiften af dokumentet. Derimod vil den, der erhverver en beboelsesejendom, blive ansvarlig for stempelafgiften af de lejekontrakter, han overtager, hvis disse ikke er behørigt stemplede, og han ikke indsender dem til stempelmyndigheden.

Til § 31.

Paragraffen afløser den gældende stempe llovs § 44.

I forbindelse med reglen om, at stempelafgiften kan inddrives ved udpantning, kan anføres, at den gældende stempe llovs § 29 giver særlige regler for forældelse af statskassens krav på stempelafgift. Disse regler er ikke medtaget i lovforslaget. Der findes ikke at være trang til særlige forældelsesregler for stempelafgiften ved siden af reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908.

Til § 32.

Reglerne i denne paragraf svarer i det store og hele til reglerne i den gældende stempe llovs §§ 30, 31 og 48, stk. 3.

Til § 33.

Paragraffen, der afløser den gældende stempe llovs S 24, stk. 2, §§ 47—50 og S 57, stk. 2, giver regler om de anholdelsespligtige myndigheder og disses virksomhed.

Ad stk. 1 og 2.

Lovens § 47 indeholder den almindelige bestemmelse, at alle øvrigheder og andre offentlige myndigheder og embedsmænd, der enten i almindelighed eller i visse særlige forhold har at påse overholdelsen af de gældende love og retsregler, skal våge over, at ingen stempelovertrædelse hengår upåtalte. Denne bestemmelse er både for ubestemt og for omfattende, og den har derfor givet anledning til megen tvivl. I praksis er bestemmelsen blevet fortolket snævert. Det må anses for rimeligt såvel af hensyn til borgerne som af hensyn til myndighederne, at de myndigheder, der skal være

anholdelsespligtige, bliver nævnt udtrykkeligt og utvetydigt i loven. Det vil dog være nødvendigt, at der gives finansministeren bemyndigelse til at supplere listen med andre myndigheder — herunder myndigheder af midlertidig karakter -- når praktiske hensyn måtte tale herfor; for øvrigt må der jo også regnes med muligheden for oprettelse af nye myndigheder, »om bør være anholdelsespligtige.

Ad stk. 4.

Reglen her er ny, den korresponderer med reglen i lovforslagets § 35, stk. 4, nr. 2. Begrundelsen for disse regler er den, at når et dokument faktisk er blevet indleveret til tinglysning eller til registrering i skibsregisteret, kan man praktisk taget altid gå ud fra, at det lige fra dokumentets oprettelse har været parternes mening, at tinglysning (registrering) skulle finde sted, og de har derfor — i modsætning til, hvad der almindeligvis er tilfældet — måttet regne med som sikkert, at dokumentet ville komme en anholdelsespligtig myndighed i hænde. Som følge heraf kan den omstændighed, at stemplingsfristen er oversiddet, ikke i disse tilfælde give anledning til mistanke om, at parterne har gjort forsøg på at unddrage sig stempelafgift. Der vil derfor ikke i disse tilfælde være grund til strafforfølgning i medfør af lovforslagets § 35 og følgelig heller ikke til anholdelse af dokumentet, blot fordi stemplingsfristen er oversiddet. Er dokumentet i øvrigt ikke ved indleveringen til tinglysning (registrering) behørigt stemplet, må stemplingen naturligvis bringes i orden, før dokumentet tilbageleveres. Undlader parterne at yde fornøden medvirken hertil, må dokumentet anholdes.

Den foreslåede regel om, at den omstændighed, at det indleverede dokument endnu ikke måtte være behørigt stemplet, ikke skal udelukke, at dokumentet udlånes til anmelderen til afhjælpning af en mangel ved dokumentet, der er til hinder for dets tinglysning eller registrering, er begrundet i rent praktiske hensyn.

Det må antages, at den således foreslåede ordning, der i realiteten er ensbetydende med, at der for dokumentet, der indleveres til tinglysning (registrering), ikke gælder nogen stemplingsfrist, vil medvirke til, at tinglysnings- og registreringsdokumenter som regel først vil blive stemplet ved tinglysningen (registreringen), og det vil ses, at man da for tinglysnings- og regi-

streringsdokumenternes vedkommende praktisk taget vil nærme sig den konvertering af stempelafgift til tinglysnings- og registreringsafgift, som er omtalt i de almindelige bemærkninger under afsnittet »Forholdet mellem stempelafgift og tinglysningsafgift«. Nogen frygt for, at ordningen vil blive misbrugt, behøver man næppe at nære. Parterne vil som regel selv være interesserede i, at tinglysningen (registreringen) ikke unødigt bliver udskudt.

Såfremt et dokument er indleveret til tinglysning (registrering), uagtet det efter sin natur ikke kan tinglyses (registreres), gør begrundelsen for straffrihed sig ikke gældende; derfor er der også i de omhandlede regler gjort undtagelse for sådanne tilfælde.

Ad stk. 5.

Den her givne regel er også ny, den kræver ingen nærmere begrundelse.

Ad stk. 6.

Den her givne regel, der er en logisk følge af de foreslåede regler for stempling ved benyttelse af stempelpapir, og stempelmærker i lovforslagets § 20, finder f. eks. anvendelse, hvis et dokument, der ikke skal tinglyses, efter stemplingsfristens udløb begæres stemplet i stempelpapirforhandlingen på et tinglysningskontor. Reglen har naturligvis intet at gøre med stempling ved resolution af en stempelmyndighed i henhold til lovforslagets § 22.

Ad stk. 7.

Hvis et dokument, der skal anholdes, skal passere flere anholdelsespligtige myndigheder, må anholdelsen af dokumentet kunne henskydes til den myndighed, der sidst vil få dokumentet i hænde, såfremt dette vil være det mest praktiske.

Ad stk. 8.

Med hensyn til de her givne regler, der i alt væsentligt svarer til reglerne i den gældende lovs § 24, stk. 2, bemærkes, at det er en selvfølge, at hvis de afgiftspligtige ikke sørger for, at stemplingen af dokumentet bliver bragt i orden hos den anholdelsespligtige myndighed, og der heller ikke indleveres en genpart af dokumentet til denne, skal dokumentet tilstilles stempelmyndigheden til stempelresolution, men strafansvar i henhold til lovforslagets § 35 vil i alle tilfælde være udelukket, jfr. sidstnævnte paragraf.

Endnu bemærkes, at reglerne i lovens §§ 49 og 50 om stempelforbehold i domme i civile

retssager og om eksekutionsforbud m. v. ikke er optaget i lovforslaget, idet disse regler findes upåkrævede og for eksekutionsforbuddets vedkommende tillige meget uheldige, navnlig fordi domhaverens fyldestgørelse derved kan blive forhalet og mulig bragt i fare. Det er allerede nu fast praksis at give tilladelse til eksekutionens foretagelse trods stempelforhold.

Til § 34.

Ved denne paragraf foreslås den nye regel, at et dokument, der er blevet anholdt som for lavt stemplet, skal kunne stemples yderligere af den anholdende myndighed, såfremt det manglende stempel ikke overstiger 20 kr.

En forudsætning for sådan yderligere stempeling ved den anholdende myndighed må det være, ikke blot, at dokumentet ved anholdelsen var stemplet (omend for lavt), men også, at stempelingen var foretaget inden udløbet af stempplingsfristen. Hvis man ville udvide reglen til også at gælde, når dokumentet var ustempelt eller stemplet efter stempplingsfristens udløb, måtte man også bemyndige de anholdelsespligtige myndigheder til at træffe afgørelse i bødespørgsmålet, således at man altså inden for den fastsatte ramme gjorde disse myndigheder til stempelmyndigheder; men det ville være at lægge for stor en byrde på de anholdelsespligtige myndigheder.

De tilfælde, som den nye regel tager sigte på, er dem, hvor der er rimelig grund til at antage, at den mangelfulde stempeling blot skyldes en forglemmelse, fejltagelse eller fejlberedning, og hvor den begåede fejl kun har resulteret i et manglende stempel på ikke over 20 kr. I sådanne tilfælde er der nemlig grund til at tro, at stempelmyndigheden, hvis den skulle ordne stempelingen, ikke ville gøre krav på bøde.

Naturligvis er det meningen, at reglen skal benyttes, men dette er dog ikke gjort til ubetinget pligt for de anholdelsespligtige myndigheder, jfr. ordet »kan« i paragraffens stk. 1. Der kan meget vel være god grund for den anholdende myndighed til at sende dokumentet til stempelmyndigheden, f. eks. hvis det anvendte stempel er påfaldende lavt i forhold til det stempel, der skulle have været anvendt, eller hvis det ikke er helt utvivlsomt, hvad dokumentet retteligt bør stemples til.

Den yderligere stempeling kan kun foretages af den anholdende myndighed, når den, for

hvem dokumentet er anholdt, fremsætter ønske herom eller på forespørgsel erklærer sig indforstået hermed. Hvis den pågældende foretrækker det, skal dokumentet på sædvanlig måde indsendes til stempelmyndigheden til stempelresolution. Den af den anholdende myndighed truffene afgørelse med hensyn til dokumentets stempelpligt kan ikke sidestilles med en sådan resolution. Har den anholdende myndighed beregnet stemplet for lavt, hæfter parterne vedblivende for det endnu manglende stempel, men strafansvar i henhold til lovforslagets § 35 vil være udelukket, jfr. sidstnævnte paragraf.

Med hensyn til den særlige regel for vekslere i paragraffens stk. 2 bemærkes, at vekselstemplet vil være så let at beregne, at en fejltagelse her næppe nogensinde vil kunne kaldes undskyldelig.

Hvad angår selve foretagelsen af den yderligere stempeling bemærkes, at hvis den anholdende myndighed ikke har stempelmærker liggende, som den afgiftspligtige kan købe af, må denne selv skaffe de fornødne mærker til veje.

Til §§ 35—37.

Disse paragraffer afløser den gældende stempelelovs §§ 33, 38—43 og § 46 samt forskellige bestemmelser inden for en række andre paragraffer i loven.

Efter lovens § 33 er hovedreglen den, at når et dokument ved stempplingsfristens udløb er eller skal behandles som ustempelt eller er for lavt stemplet, skal der erlægges bøde lig 5 gange det manglende stempel. Denne bøde skal idendes hver af parterne, eventuelt andre personer, der efter lovens regler er bødeansvarlige.

Efter lovens § 46 kan finansministeriet, når de pågældendes økonomiske forhold eller andre særlige omstændigheder taler derfor, eftergive eller nedsætte de foreskrevne bøder. Finansministeren kan bestemme, at denne beføjelse uden for København skal udøves af amterne, for så vidt de foreskrevne bøder ikke overstiger 200 kr., dog at de bødepligtige kan indbringe amtets afgørelse for finansministeriet.

Anvendt strengt efter ordlyden vil disse bestemmelser ikke virke hensigtsmæssigt. Ved deres anvendelse har man da også tillempt dem efter, hvad praktiske hensyn tilsiger. Det er således meget almindeligt, at der straks ved stempelresolutionens afsigelse dikteres nedsatte bøder, eller at bødeikendelse helt undlades. Bøder på 5 gange det manglende stempel, der

efter lovens ord skulle være det normale, er i praksis en sjældenhed.

Det vil ses, at efter lovens system er nedsettelse eller eftergivelse af de foreskrevne bøder en bevillingssag. Bødespørgsmålet kan ikke komme til påkendelse ved domstolene.

Efter lovforslagets § 35 skal der ikke være nogen normalbøde for de almindelige stempelovertrædelser (oversiddelse af stemplingsfristen, anvendelse af for lavt stempel, anvendelse af en urigtig fremgangsmåde ved stemplingen), idet strafspørgsmålet ved disse stempelovertrædelser -- ligesom ved de »kvalificerede« stempelovertrædelser, jfr. nedenfor — foreslås henlagt til afgørelse ved domstolene, dog at sagen skal kunne afgøres forligsmæssigt ved betaling af en af stempelmyndigheden fastsat bøde. Stempelmyndigheden er selvfølgelig berettiget til at undlade at foretage videre med hensyn til strafspørgsmålet, når der foreligger sådanne undskyldende momenter, at der efter stempelmyndighedens skøn ikke er tilstrækkelig anledning til at rejse straffesag.

Spørgsmålet om, hvem der er strafskyldig, må — ligesom ved de »kvalificerede« stempelovertrædelser -- afgøres efter de almindelige strafferetlige regler om gerningsmænd og meddelagte. Den særlige regel i paragraffens stk. 2 er begrundet med, at funktionæren rimeligvis ofte kan have handlet efter ordre fra sin principal eller med dennes godkendelse, uden at dette lader sig oplyse, fordi funktionæren ikke vil angive principalen. Bestemmelsen kan kun anvendes, når funktionæren er blevet ikendt bøde. Vil man lade funktionæren gå fri for bøde og dog ramme principalen, kan dette kun ske, hvis principalen efter det oplyste selvstændigt kan ikendes bøde som meddelagtig. For øvrigt vil der jo i tilfælde, hvor funktionæren er idømt bøde, intet være til hinder for, at man med hensyn til betalingen af bøden først holder sig til principalen, idet denne efter forslaget skal hæfte solidarisk med funktionæren.

Med hensyn til undtagelsesbestemmelserne i paragraffens stk. 4 nr. 1—3, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 33, stk. 4 og stk. 8, og § 34.

De »kvalificerede« stempelovertrædelser omhandles i lovens §§ 38—40 og i lovforslagets § 36. Reglerne i loven er ved lov nr. 127 af 15. april 1930 blevet ændret derhen, at der ikke skal være noget størsteløb for bøderne.

Angivelsen af de forskellige overtrædelser er ikke i væsentlig grad ændret ved lovforslaget.

Med hensyn til straffen er der sket den ændring, at medens der efter loven kun kan ikendes bøder, kan straffen efter lovforslaget være bøde eller hæfte.

I borgerlig straffelovs §§ 162 og 163 findes der straffebestemmelser, der tager sigte på lignende forhold som dem, der omhandles i lovforslagets § 36. Ved de nævnte bestemmelser i straffeloven fastsættes der straf af bøde, hæfte indtil 6 måneder, eller fængsel indtil 4 måneder for den, som for eller til en offentlig myndighed afgiver urigtig erklæring om forhold, angående hvilke han er pligtig at afgive forklaring, og for den, som i øvrigt til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige, afgiver urigtig skriftlig erklæring eller skriftlig bevidner noget, hvorom han ingen kundskab har.

Det kunne synes, at man i stempeloven kunne nøjes med at henvise til disse straffelovsparagraffer, således at lovforslagets § 36 derved blev overflødig. Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at her ved stempelafgiften vil straffebestemmelser, der er udformet med specielt henblik på denne afgift, være af foretrække for almindelig holdte straffebestemmelser som dem i de nævnte straffelovsparagraffer. For øvrigt vil disse næppe altid kunne dække de stempelovertrædelser, det her drejer sig om. Hvis f. eks. den, der angiver en urigtig dato under dokumentet eller i kassationspåtegningen på stempelmærkerne på dokumentet, skal kunne rammes af straffelovens § 163, bliver det nødvendigt at fortolke ordet »erklæring« i denne paragraf som også omfattende datering; men en sådan fortolkning kan man ikke gå ind for, fordi bestemmelsen derved ville komme til at savne den klarhed, der må kræves af en straffebestemmelse.

Dertil kommer, at det ville være uheldigt, hvis strafferammen ved de her omhandlede stempelovertrædelser også skulle omfatte fængsel, fordi fængselstraf rimeligvis aldrig ville blive anvendt ved disse overtrædelser.

Endnu skal i den foreliggende forbindelse bemærkes, at der i den gældende stempelovs §§ 30 og 31 findes bestemmelser om pålæg af ordensbøder. Disse bestemmelser er ikke optaget i lovforslaget. Man ville alligevel ikke kunne give disse bøder en sådan størrelse, at de kunne få nogen væsentlig forebyggende virkning. Derimod ville bestemmelserne, hvis de skulle efterleves, være egnede til at skabe betydeligt administrativt besvær.

Et mindretal (Steffensen) kan ikke tiltræde.

at man med forslaget § 36 kriminaliserer af-
færd, som tilsigter at unddrage den handlende
selv for strafansvar for en stempelovertrædelse.
Mindretallet henviser herved til sine bemærk-
ninger til forslaget § 23 og udtaler følgende:
Man nødsages til at vælge mellem, om man vil
gøre stempelovertrædelserne eller de i forslaget
§ 36 omhandlede handlinger strafbare for så
vidt angår parterne selv. Det findes heldigst at
fastholde kriminaliseringen af undladelserne
(stempelovertrædelserne), idet det antagelig
kun sjældent vil være indiceret at foretage den
til forfølgning mod handlinger af den i § 36
beskrevne art fornødne efterforskning. Har
parterne foretaget handlinger af denne art, vil
dette i øvrigt efter omstændighederne kunne
komme i betragtning, når straffen for stempel-
overtrædelsen skal udmåles.

Mod forslaget har mindretallet videre af-
ført, at det efter § 36 i et vist omfang bliver
muligt at straffe handlinger, som fører til en
stempelovertrædelse, selv om stempelovertræ-
delsen i sig selv ikke kan straffes efter § 35, idet
den falder ind under straffriheden efter § 35,
stk. 4. Dette er uheldigt. På den anden side er
den i det nævnte stykke hjemlede straffrihed
for vidtgående, når den f. eks. omfatter stem-
pelovertrædelser, der kan tilregnes en part, som
vel har indsendt dokumentet til en anholdelses-
pligtig myndighed, men som ved forhold af den
i § 36 nævnte art har bevirket, at stemplet er
beregnet for lavt, eller at anholdelse er undladt.

For personer, der ikke hæfter for stempel-
afgiften, bør strafbarhed ikke indtræde for
handling af den i § 36, stk. 1 a, nævnte art,
medmindre herunder falder det forhold, at de
urigtige oplysninger gives i selve dokumentet,
hvilket ikke kan antages. Der henvises herved
til mindretallets bemærkninger til § 23 om for-
holdet til trediemænd. Selvstændigt straf-
ansvar for trediemænd vil derimod kunne
komme på tale i de i forslaget § 36, stk. 1 b og
c, beskrevne tilfælde. Den fornødne hjemmel
bør dog optages i forslaget § 35, idet denne
bestemmelses 3. stykke navnlig får betydning
for sådanne forhold.

Mindretallet foreslår herefter følgende æn-
dringer i lovforslaget:

Til § 35.

Som nyt stykke 2 indføjes: »Med bøde straf-
fes den, der uden at hæfte for stempelafgiften

for at skjule en stempelovertrædelse eller for
at muliggøre en sådan,

- a) giver et dokument, hvis stempelpligt er af-
hængig af stemplingen af et andet doku-
ment, en urigtig påtegning om det til det
sidstnævnte dokument anvendte stempel,
eller
- b) forsyner et stempelpligtigt dokument med
en urigtig datering eller foretager stemp-
lingen under angivelse af en urigtig dato«.

Stk. 2 ændres til stk. 3.

Stk. 3 ændres til stk. 4.

Stk. 4 og 5 udgår.

§ 36 affattes således :

»Bortset fra tilfælde, hvor der i dokumentet
er givet urigtig oplysning om forhold, hvorpå
stempelafgiftens beregning beror, er de i § 35
nævnte forhold dog straffri,

- a) såfremt dokumentet inden stemplingsfri-
stens udløb har været indleveret til eller
anmeldt for en stempelmyndighed,
- b) såfremt dokumentet har været indleveret til
tinglysning eller til registrering i skibsre-
gisteret, hvad enten dokumentet er blevet
tinglyst (registreret) eller det er blevet af-
vist, med mindre afvisning er sket, fordi
dokumentet efter sin natur ikke kan ting-
lyses (registreres), samt
- c) såfremt dokumentet er blevet stemplet yder-
ligere af en anholdelsespligtig myndighed
i medfør af § 34«.

§ 37 affattes således:

»Stk. 1. Bestemmelserne i straffelovens 8 8 162
og 163 finder ikke anvendelse på de i §§ 35 og
36 omhandlede forhold.

Stk. 2, Sager angående de i §§ 35 og 36 om-
handlede forhold skal, for så vidt de ikke af-
gøres i mindelighed ved betaling af en af
vedkommende stempelmyndighed fastsat bøde,
behandles som politisager.«

Til § 38.

Ved bestemmelserne i denne paragraf, der
 afløser den gældende stempelovs § 55, foreslås
der en betydelig forenkling af reglerne for
stempling af ægtepagter og andre dokumenter
om retshandler mellem ægtefællerne.

Efter lov nr. 58 af 18. marts 1925 om ægte-
skabets retsvirkninger § 29 kan ægtefæller prin-
cipielt indgå retshandler med hinanden om
ejendele, som nogen af dem råder over, og på-

drage sig forpligtelser over for hinanden. I overensstemmelse med dette princip foreslås det, at retshandler mellem ægtefæller stempel-mæssigt skal behandles som retshandler mellem fremmede, således at der altså intet hensyn tages til formueforholdet mellem ægtefællerne. Den omstændighed, at retshandleren i visse tilfælde må ske ved ægtepagt, kan ikke motivere særbehandling. En undtagelse gælder alene for de tilfælde, hvor der sker overførsel af et formuegode fra en ægtefælles særeje eller bodel til samme ægtefælles bodel eller særeje, idet formuegodet i så fald forbliver inden for den pågældende ægtefælles rådighedsområde. I disse tilfælde skal der efter nugældende lov svares fast stempel med 2 kr. Det foreslås at gøre disse ægtepagter stempelfri.

Hvis en ægtepagt kun går ud på at bestemme, hvorledes formueforholdet mellem ægtefællerne skal være, f. eks. at fremtidigt erhverv skal være særeje, skal der efter nugældende lov erlægges fast stempel med 2 kr. Også her foreslås stempelfrihed.

Til § 39.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 56.

Efter den nævnte paragraf i loven skal overenskomster om separations- og skilsmissevilkår stemples med fast stempel 2 kr., for så vidt de kun går ud på en fordeling af den fælles formue eller på at fastsætte, hvad den ene ægtefælle skal betale den anden i underholdsbidrag. Indeholder overenskomsten tillige andre dispositioner, skal desuden den for sådanne dispositioner fastsatte afgift erlægges.

Efter udvalgets forslag skal såvel selve overenskomsten som de dokumenter, der udfærdiges til gennemførelse af vilkårene, være stempelfri, hvad enten der disponeres over den fælles formue eller over særeje, og uden hensyn til, hvilke forpligtelser ægtefællerne påtager sig, når de trufne dispositioner må anses som et naturligt led i den ordning af ægtefællernes økonomiske forhold, som er nødvendiggjort af separationen (skilsmissen). Stempelfriheden bør dog ikke udstrækkes til retshandler, der stifter ret for trediemand. Hvis f. eks. den ene ægtefælle må optage lån hos trediemand for at kunne opfylde vilkårene, skal lånedokumentet ikke kunne gå stempelfrit. Under hensyn her-til bestemmes det i den foreslåede paragraf, at såfremt der stiftes ret for andre end ægtefællerne selv og deres børn, stedbørn eller adoptiv-

børn, skal der for så vidt svares stempelafgift efter de almindelige regler.

Et mindretal (Steffensen) foreslår i første stykke slettet ordene: »og dokumenter, der udfærdiges til gennemførelse af vilkårene,« og 1 andet stykke ordene: »og dertil sig slut-tende dokumenter«. Mindretallet finder om-rådet for disse udvidelser af stempelfriheden uklart bestemt, ligesom de bag forslaget om stempelfriheden liggende hensyn efter mindretallets opfattelse ikke tilstrækkeligt underbygger udvidelsen. Mindretallet har herved bemærket, at indeholder overenskomsten f. eks. en vedtagelse om overdragelse af fast ejendom fra den ene ægtefælles bodel eller særeje til den andens lod i boet, vil stempelfriheden af et til opfyldelse af denne vedtagelse udstedt skøde følge af reglen i forslaget § 10, stk. 2. Derimod vil stemplet til et pantebrev fra skødemodtageren til skødegiveren ikke bortfalde efter mindretallets forslag.

Til § 40.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 57.

Efter loven er hovedreglen den, at testa-menter stemples til 10 kr. og tillæg til testa-menter til 5 kr. Efter forslaget skal såvel testa-menter som tillæg til testamenter stemples til 25 kr. Det er herved forudsat, at notarialge-byret bortfalder. På den anden side begrænser forslaget stempelpligten til testamenter og til-læg, der oprettes enten for notar eller for vid-ner (arveforordningens §§24 og 25), således at de hyppigt forekommende formløst oprettede løsøredispositioner holdes uden for stempel-pligten. Ligeledes vil bestemmelser i gensidigt bebyrdende retshandler, som først skal træde i kraft ved en af parternes død, falde uden for denne paragraf.

Efter loven nedsættes stempelafgiften til 2 kr. for et testamente og til 1 kr. for et tillæg, når testators formue er under 5.000 kr. Efter forslaget skal afgiften såvel for et testamente som for et tillæg være 10 kr., når testators for-mue ikke overstiger 15.000 kr.

Angående forbud mod anholdelse af testa-menter i testators levende live, se lovforslagets § 33, stk. 9.

Til § 41.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 58.

Foreløbig bemærkes, at det i stk. 1 i den nævnte paragraf i loven omtalte repartitions-

stempel formentlig bør bortfalde. Foruden om arveafgiften kan der i offentligt skiftede boer blive spørgsmål om skifteafgift, boafgift og repartitionsstempel. Det må synes rimeligt, at disse tre afgifter sammenarbejdes til een afgift, nemlig skifteafgift. Reglen i loven om repartitionsstemplet er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

Ifølge lovens § 58, stk. 2, skal udlæg til den længstlevende ægtefælle eller til arvinger og legatarer stemples efter 2. klasses takst (2 promille) af det udiagtes værdi med fradrag af gæld eller andre byrder. I lighed med, hvad der i lovforslagets § 39 er foreslået med hensyn til overenskomster om separations- og skilsmissevilkår og dertil sig sluttende dokumenter, foreslås der her stempelfrihed for dokumenter om udlæg af midler i et dødsbo til efterlevende ægtefælle, arvinger og legatarer og for dokumenter, der til gennemførelse af udlægget udstedes af udlægsmotageren til boet eller til den efterlevende ægtefælle, arvinger eller legatarer. Hvis f. eks. en arving, der får en i boet værende fast ejendom udlagt, udsteder pantebrev til sine medarvinger, fordi nettoværdien af ejendommen overstiger hans arvelod, vil såvel arveudlægsskødet som pantebrevene være stempelfri.

For stempelfrihed taler yderligere den omstændighed, at de pågældende her i reglen skal svare en anden afgift, nemlig arveafgift.

Den særlige regel i lovparagraffens stk. 3 om udlæg af fast ejendom til en legatar er ikke medtaget i lovforslaget, idet reglens berettigelse synes tvivlsom.

En forudsætning for stempelfrihed må det være, at udstedelsen af det pågældende dokument er et led i skiftet. Som følge deraf kan dokumenter, der udstedes efter skiftets slutning, ikke blive stempelfri i henhold til nærværende paragraf. I boer, som skiftes privat, skal efter forslaget skiftet betragtes som sluttet ved udløbet af arveanmeldelsesfristen, og et dokument, der udstedes efter dette tidspunkt, vil altså blive stempelpligtigt efter de almindelige regler. Når man ikke har taget arveanmeldelsens indgivelse som afgørende tidspunkt, hænger det sammen med, at parterne ellers kunne blive tilskyndet til af stempelmæssige grunde at udskyde arveanmeldelsens indgivelse og dermed arveafgiftens erlægelse. Hvis der f. eks. i det privatskiftede bo findes en fast ejendom, som boets to arvinger forbliver siddende med i sameje efter udløbet af arveanmeldelsesfristen, og den ene arving derefter på et senere tids-

punkt udløser den anden, skal udløsningsdokumentet stemples efter reglerne for opløsning af sameje (jfr. lovforslagets § 52). Det må dog findes påkrævet, at finansministeren under særlige omstændigheder skal kunne tillade, at et efter arveanmeldelsesfristens udløb udstedt dokument passerer uden stempel, hvis der kan anføres gode grunde for, at ejerforholdet ikke blev bragt endeligt i orden inden samme tidspunkt, således at det, der nu sker, med rimelighed kan betragtes som en fortsættelse af skiftet.

I overensstemmelse med foranstående er § 41 udformet.

Et mindretal (Steffensen) foreslår, at sidste punktum i stk. 1 udgår. Som begrundelse for ændringsforslaget henvises til mindretalsudtalelsen til § 39.

Til § 42.

Paragraffen svarer i alt væsentligt til den gældende stempelovs § 59.

Til § 43 .

Bestemmelserne i paragraffen er nye.

Stk. 2 får især betydning for dokumenter om overdragelse af fast ejendom. Ifølge den gældende stempelovs § 61 skal der anvendes overdragelsesstempel til dokumenter, hvorved ret erhverves til at få fast ejendom overdraget til eje. Det vil f. eks. sige, at en bestemmelse i en forpagtningskontrakt om, at forpagteren ved forpagtningstidens udløb skal have ret til at forlange sig den forpagtede ejendom overdraget for en vis købesum, kræver stempel som for overdragelse af ejendommen. Dette synes at være et for vidtgående krav. Der foreslås derfor en regel om, at et dokument, der alene går ud på stiftelse af ret, ikke tillige pligt, til køb af et formuegode, ikke skal betragtes som overdragelsesdokument.

Til § 44.

Paragraffen, der giver regler for stemplingen af dokumenter om overdragelse af fast ejendom, afløser den gældende stempelovs §§ 61, 63 (delvis), 64 og 67.

Ad stk. 1.

Reglerne her afviger på flere punkter fra reglerne i lovens § 61, stk. 1.

Det gælder for det første med hensyn til selve

udstrækningen af stempelpligten, jfr. lovfor-
slagets § 43 og bemærkningerne hertil.

Det gælder dernæst med hensyn til det sub-
sidiære stemplingsgrundlag ejendomsskyldvær-
dien, nu ejendomsværdien med fradrag af
afgiftspligtig grundstigning (jfr. lovebekend-
gørelse nr. 237 af 9. juli 1958, § 52), idet den
i den gældende stempellov hjemlede adgang
for parterne til at forlange en særlig »omvur-
dering til stempelfølgere» er bortfaldet
som følge af, at ejeren af en ejendom i hen-
hold til den ovennævnte lovebekendtgørelses
§ 4 til enhver tid kan begære almindelig omvur-
dering af ejendommen foretaget. Det er i øvrigt
en selvfølge, at hvis parterne af hensyn til
stemplingen af et overdragelsesdokument ved-
rørende den pågældende ejendom ønsker en
sådan almindelig omvurdering foretaget, vil
der på begæring kunne opnås forlængelse af
stemplingsfristen.

Fremdeles skal nævnes, at den i loven inde-
holdte bestemmelse om, at stempelafgiften,
når overdragelsen af ejendommen sker uden
vederlag, skal beregnes af ejendommens værdi,
som parterne skal opgive i dokumentet på tro
og love, ikke er optaget i forslaget, da bestem-
melsen må anses for overflødig under hensyn
til tilstedeværelsen af det subsidiære stem-
plingsgrundlag.

I denne forbindelse må fremdrages bestem-
melsen i lovens § 67, som omhandler tilfælde,
hvor der ved en ejendom er sket udstykning
eller sammenlægning eller bygningsforandring,
og hvor ejendommen inden for det tidsrum,
der hengår, inden den bliver særskilt vurderet
eller omvurderet, bliver genstand for en over-
dragelse. Parterne skal da angive den over-
dragne ejendoms værdi, og er denne værdi-
ansættelse højere end købesummen, skal den
lægges til grund for stempelberegningen. Den-
ne bestemmelse er ikke medtaget i lovforslaget,
idet den er uden praktisk betydning. Parterne
vil naturligvis altid erklære, at værdien er lig
købesummen. Ganske vist kan det jo tænkes,
at overdragelsen sker uden vederlag eller mod
en nedsat købesum, således at der foreligger
hel eller delvis gave, og i så fald vil man helt
eller delvis gå glip af stempelafgift. Fra denne
mulighed må der dog formentlig kunne bortses,
dels fordi tilfældet er sjældent forekommende,
dels fordi der, når det forekommer, af gaven
skal svares gaveafgift, eventuelt indkomstskat
(jfr. de almindelige bemærkninger under af-
snittet »Stempelafgift«, punkt 6). Den ansæt-

telse af gavens værdi, der skal foretages af hen-
syn til gaveafgiften eller indkomstskatten, må
være stempelmyndighederne uvedkommende.

Efter den gældende stempelovs § 64 skal
stempelafgiften for overdragelse af fast ejen-
dom ($1/2$ procent) forhøjes til det dobbelte,
når ejendommen overdrages til

- 1) offentlige eller private stiftelser eller deslige
institutioner,
- 2) aktieselskaber eller andre selskaber med be-
grænset ansvar eller
- 3) selskaber eller foreninger med vekslende
kapital eller vekslende medlemsantal.

Den erlagte afgiftsforhøjelse skal dog godt-
gøres, hvis ejendommen inden 10 år på ny
skifter ejer, og finansministeren kan fratage
forhøjelsen, hvis overdragelsen er sket til en
institution med almenvelgørende eller andet
almennyttigt formål m. v.

Denne afgiftsforhøjelse blev sat ind i stem-
peloven ved lovrevisionen i 1911. Begrundel-
sen herfor var sålydende :

»Når en ejendom overdrages til en erhverver
af de nævnte arter, kan det forventes, at den i
ringere grad, end når den ejes af personer, vil
blive gjort til genstand for omsætning, og
hvis erhververen er et selskab med begrænset
ansvar eller et selskab eller en forening med
vekslende kapital eller vekslende medlemsantal,
gør det sig endvidere gældende, at der gen-
nem overdragelse af andelsretten med det der-
for foreskrevne ringere stempel overdrages an-
dele i den faste ejendoms udbytte og værdi.
Statskassen kan altså siges ved overdragelse af
den omhandlede art at gå glip af en indtægt,
som den under almindelige forhold kan på-
regne, og mindreindtægten kan blive af virke-
lig betydning, dersom den i de senere år i ad-
skillige tilfælde benyttede fremgangsmåde at
danne aktieselskaber og lignende til opførelse
eller erhvervelse af faste ejendomme vedbliver
eller endog anvendes i et endnu større omfang,
hvad der ikke kan anses for udelukket«.

Den første, almindelige, begrundelse for af-
giftsforhøjelsen, nemlig at statskassen bør have
godtgørelse for den afgift, den ikke får, fordi
ingen omsætning finder sted, er formentlig af
tvivlsom værdi. Man tænke sig denne betrag-
ning overført på andre omsætningsafgifter end
stempelafgiften eller på forbrugsafgifter. For
øvrigt sker det jo meget ofte, at en ejendom,
der købes af enkeltmand, forbliver i dennes
besiddelse i mange år.

Den anden, mere specielle, begrundelse for afgiftsforhøjelsen, der synes at hvile på den betragtning, at der ved overdragelse af andele i selskaber, der ejer fast ejendom, indirekte finder ejendomsomsætning sted, må der formentlig tillægges større vægt, især når man tænker på tilfælde, hvor alle eller majoriteten af aktierne i et selskab overdrages under eet.

Ikke mindst som følge af reglerne om godtgørelse af den erlagte afgiftsforhøjelse og om bevillingsmæssig fritagelse for forhøjelsen volder disse bestemmelser i lovens § 64 ikke ubetydeligt administrativt besvær. De forekommer også meget vidtgående med hensyn til de selskaber og foreninger, de inddrager under afgiftsforhøjelsen, selv om man — således som det sker i praksis — vil fortolke ordene »selskaber eller foreninger med vekslende kapital eller vekslende medlemsantal« som kun tagende sigte på tilfælde, hvor kapitalen eller medlemsantallet begrebsmæssigt er vekslende. En begrænsning synes i hvert fald påkrævet; men det ses ikke, hvor man skulle kunne trække grænsen.

Mest på sin plads synes afgiftsforhøjelsen at være ved ejendomsselskaberne, men at begrænse forhøjelsen til disse selskaber, således at alle andre aktieselskaber og andelselskaber gik fri, lader sig ikke gøre, allerede fordi det næppe er muligt at give en tilstrækkeligt nøjagtig definition af, hvad der skal forstås ved et ejendomsselskab.

Man kunne muligt begrænse sig til at lade de »offentlige og private stiftelser og deslige institutioner« udgå, fordi disse i reglen bevillingsmæssigt fritages for afgiftsforhøjelsen. Bortset herfra er der så vidt ses kun to muligheder; enten må man bibeholde de omhandlede bestemmelser i lovens § 64 i alt væsentligt uforandret, eller man må helt ophæve dem. Ud fra forenklingssynspunktet har udvalget ment at måtte foretrække den sidstnævnte mulighed.

Ad stk. 2.

I modsætning til, hvad der gælder efter lovens § 61, stk. 2 og 3, er efter forslaget fordelingen af vederlaget på fast ejendom og løsøre helt overladt til parterne selv. Ikke blot har man jo det subsidiære stemplingsgrundlag (ejendomsværdien med fradrag af afgiftspligtig grundstigning), der eventuelt kommer til anvendelse for ejendommens vedkommende, desuden vil sælgeren af hensyn til beskattningen af avancen på løsøret ofte være interesseret i,

at der ikke overføres for stor en del af vederlaget på løsøret.

Ad stk. 4.

Efter den gældende lovs § 63, stk. 1, 1. punktum, jfr. § 6, stk. 3, skal den, der køber en fast ejendom på auktion, frivillig auktion eller tvangsauktion, inden udløbet af stemplingsfristen, regnet fra købet, tage udskrift af auktionsbogen, stemplet som overdragelsesdokument, såfremt der ikke forinden er udstedt auktionsskøde til køberen. Denne ordning er bibeholdt i forslaget.

Ad stk. 5.

Efter de samme bestemmelser i loven gælder en tilsvarende ordning for den ufyldstgjorte pant- eller udlægshaver, der på tvangsauktion over fast ejendom erhverver ret til at få ejendommen udlagt. Her findes ordningen imidlertid ikke praktisk, idet ejendommen i langt de fleste tilfælde af denne art sælges videre med den følge, at det erlagte stempel skal godtgøres. Efter forslaget skal stempelafgift først erlægges, når udlægsskøde udstedes til pant- eller udlægshaveren. Hvis denne transporterer sin ret til at få udlægsskøde, stemples transporten, medens det til transportmodtageren derefter udstedte udlægsskøde er stempelfrit. Overdrager pant- eller udlægshaveren ejendommen, efter at han har taget udlægsskøde, kommer lovforslagets § 46 til anvendelse.

Ad stk. 6.

Den her givne regel, der træder i stedet for reglen i den gældende lovs § 63, stk. 3 (delvis), vil f. eks. få betydning, når to aktieselskaber smeltes sammen, i hvilke tilfælde der som regel ikke oprettes overdragelsesdokument eller træffes anden skriftlig aftale selskaberne imellem. Selskabernes vedtagelser om sammenmeltingen er normalt interne beslutninger (generalforsamlingsvedtagelser), der ikke afgiver grundlag for stempling. Ej heller kan anmeldelsen til aktieselskabsregisteret om vedtagelsen betragtes som fornødent stemplingsgrundlag. Ved tinglysningen af en udskrift af aktieselskabsregisteret som adkomst på den pågældende ejendom sker der en sådan konstatering af den stedfundne overdragelse af ejendommen, at der kan tages stempelafgift af denne overdragelse. Derimod kan tinglysningen ikke begrunde stempelafgift for overdragelsen af andre værdier end den faste ejendom.

Ad stk. 7.

Stempelafgiften af dokumenter om overdragelse af fast ejendom, der er beliggende uden for riget, foreslås sat til 1 promille af vederlaget. Afgiften er nu $\frac{1}{3}$ promille.

Ad stk. 8.

Bestemmelsen er en lovfæstelse af praksis.

Til § 45.

Paragraffen omhandler de tilfælde, hvor overdrageren af en fast ejendom forbeholder sig eller andre visse rettigheder over den overdragne ejendom eller betinger sig eller andre ydelser fra erhververens side. Spørgsmålet om, hvorvidt der skal tillægges sådanne rettigheder og ydelser betydning ved opgørelsen af vederlaget for ejendommen, der skal lægges til grund ved beregningen af overdragelsesstemplet, afgøres efter reglerne i lovforslagets § 14. Her i § 45 gives der regler for, hvorvidt bestemmelser i overdragelsesdokumentet om sådanne rettigheder og ydelser kræver særligt stempel ved siden af overdragelsesstemplet, med andre ord: hvorvidt bestemmelserne stempelmæssigt skal betragtes som selvstændige retshandler, jfr. lovforslagets § 9.

Ad stk. 1.

Dette stykke afløser den gældende stempelovs § 8, stk. 3. Efter forslaget skal den af overdrageren af ejendommen forbeholdte brugs- eller servitutret kun være stempelpligtig, hvis der for retten skal erlægges et periodisk vederlag. Skal der for den forbeholdte ret betales erhververen af ejendommen et beløb som vederlag een gang for alle, vil forholdet praktisk taget være det samme, som hvis købesummen for ejendommen var blevet opført så meget mindre og den forbeholdte ret betegnet som vederlagsfri, i hvilket fald denne ret ville være stempelfri; men en sådan formuleringsforskellighed bør ikke få betydning for stempelpligten.

Ad stk. 2.

Dette stykke afløser den gældende stempelovs § 78, stk. 1. Medens denne lovbestemmelse kun nævner aftægt som stempelfritaget, har man i forslaget medtaget under stempelfritaheden også andre periodiske ydelser (herunder pengeydelse), der skal svares for den berettigedes livstid eller for anden ubestemt tid. Begrundelsen herfor er den, at det ikke er muligt at drage en rationelt begrundet skillelinie

mellem aftægt og andre forsørgelsesordninger, og at det i øvrigt må anses for rimeligt, at disse ordninger behandles ens, særlig fordi aftægt er et meget vagt begreb, som efter hidtidig praksis har været opfattet meget snævert, jfr. bemærkningerne til § 14.

Ad stk. 3.

Denne regel er i overensstemmelse med, at aftægt ifølge praksis er stempelfritaget, selv om aftægten er sikret ved pant.

Til § 46.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 63, stk. 1, 2. punktum.

Efter denne bestemmelse i loven skal stempelafgiften af udlægsskøder, der efter tvangsauktion over fast ejendom udstedes til ufyldstgjort pant- eller udlægshaver, kun udgøre det halve af det almindelige overdragelsesstempel, og det erlagte afgiftsbeløb skal godtgøres, såfremt erhververen af ejendommen overdrager denne inden 2 år fra auktionsdagen. Disse regler begrundes med, at den ufyldstgjorte pant- eller udlægshavers overtagelse af ejendommen og hans efterfølgende afhændelse af denne sker, for at han så vidt muligt kan redde de penge, han har til gode, og for så vidt er af tvangsmæssig karakter.

Hertil er imidlertid at bemærke, at det ikke er usædvanligt, at den, der ønsker at erhverve en ejendom, i hvilken der indestar en eller flere nødlidende prioriteter, køber en sådan eller en del af den og på dette grundlag skaffer sig ejendommen på tvangsauktion på en billig måde.

Det foreslås derfor, at bestemmelsen om halv stempelafgift af udlægsskøder ophæves, således at der skal svares samme stempelafgift af udlægsskøder som af andre skøder på fast ejendom. Til gengæld foreslås det, at fristen for den afhændelse af ejendommen, der giver ret til godtgørelse af det til udlægsskødet anvendte stempel, forlænges fra 2 år til 4 år. Yderligere må det tages i betragtning, at den nugældende forpligtelse for pant- eller udlægshaveren til inden 3 uger fra auktionsdagen at tage stemplet udskrift af auktionbogen er foreslået ophævet (jfr. lovforslagets § 44, stk. 5, og bemærkningerne hertil).

Ordningen bliver herefter følgende:

- a) Hvis pant- eller udlægshaveren, der har erhvervet ret til at få udlægsskøde, af hænder ejendommen uden at tage udlægsskøde (transporterer sin ret til at få udlægss-

skøde), skal der ikke svares stempel af hans erhvervelse.

- b) Hvis pant- eller udlægshaveren tager udlægsskøde, skal dette stemples med fuldt overdragelsesstempel; men afhænder han ejendommen inden 4 år fra auktionsdagen, godtgøres dette stempel.

Til § 47.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 62, stk. 2 og 3.

Efter disse bestemmelser i loven kan et skøde, der udstedes til en anden end den oprindelige køber, kun udfærdiges uden stempel, når det godtgøres, at der angående samtlige stedfundne overdragelser er udfærdiget behørigt stemplede dokumenter. Godtgøres dette ikke, skal skødet stemples som overdragelsesdokument.

Disse bestemmelser må anses for at være for vidtgående. Når en ejendom har været genstand for flere overdragelser, før der udstedes skøde direkte fra første overdrager (skødehaveren) til sidste erhverver, bør dette skøde være stempelfrit, såfremt overdragelsesdokumentet til sidste erhverver er behørigt stemplet. Det er ikke rimeligt, at det skal kunne gå ud over denne, om tidligere »mellemliggende« overdragelsesdokumenter ikke er behørigt stemplet. Hvis det ikke bliver godtgjort, at overdragelsesdokumentet til sidste erhverver er behørigt stemplet, er det i sin orden, at det til ham udstedte skøde stemples. Skødeudstederen kan sikre sig mod stempelansvar med hensyn til skødet ved at forlange stemplet dokument om overdragelsen til sidste erhverver forevist, før han underskriver skødet til denne.

Til § 48.

Paragraffen svarer til den gældende stempellovs § 66.

Til § 49.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 68.

Ad stk. 1.

At der til skibet som salgsobjekt må henregnes skibstilbehøret, er i overensstemmelse med, hvad der er antaget i praksis. Spørgsmålet om, hvad dette tilbehør omfatter, afgøres naturligt efter reglerne for omfanget af panteret i skib, jfr. skibsregistreringsloven nr. 93 af 29. marts 1957, § 48. Når minimumsgrænsen for

det stempelpligtige vederlag er sat til samme beløb som ved løsøre, jfr. § 50, er det ud fra den betragtning, at skibe, hvis værdi ikke overstiger 10.000 kr., naturligst bør behandles som løsøre.

Ad stk. 3.

Denne regel svarer til reglen i lovforslagets § 47.

Ad stk. 4.

Bestemmelserne her er en lovfæstelse af praksis.

Ad stk. 5.

Reglen svarer til reglen i lovforslagets § 44, stk. 6.

Til § 50.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 69.

Ad stk. 1.

Når »levering« nævnes ved siden af »salg«, er det for at tydeliggøre, at det ikke skal udelukke paragraffens anvendelse, at den solgte genstand først skal tilvirkes af sælgeren, jfr. herved § 2 i lov om køb nr. 102 af 6. april 1906.

Efter loven udgør stempelafgiften $\frac{1}{3}$ promille af vederlaget; overstiger vederlaget ikke 1.000 kr., er dokumentet fritaget for afgift. Afgiftsatsen foreslås forhøjet til 1 promille, og fritagelsesbeløbet foreslås forhøjet til 10.000 kr. Herom henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Stempelafgift«, punkt 9.

Ad stk. 2.

Efter loven skal overenskomster mellem handlende, fabrikanter, håndværkere og landbrugere angående køb og salg af varer, hvormed de pågældende driver handel, eller som tilvirkes af dem, være fritaget for stempelafgift. Praktiseringen af denne regel, der tager sigte på en gros omsætningen, har voldt mange vanskeligheder. Ved den foreslåede formulering af reglen er disse søgt fjernet.

Til § 51.

Ad stk. 1.

I den gældende stempellov findes der ingen særlig regel om stempeling af dokumenter om salg af de her nævnte værdier og rettigheder. Man anvender derfor den tidligere omtalte almindelige stemplingsregel i lovens § 90, stk. 3, 2. led, på sådanne dokumenter. Som ligeledes

tidligere nævnt foreslås denne almindelige stemplingsregel imidlertid ophævet, og nærværende § 51, stk. 1, er derfor blevet nødvendig. Stemplingsreglerne er de samme som de, der i lovforslagets § 50 er foreslået for dokumenter om salg af løsøre.

Ad stk. 2,

Efter den gældende stempelovs § 70, stk. 1, skal købekontrakter angående gældsfordringer eller andre fordringer samt angående aktier, obligationer og andre værdipapirer stemples efter 3. classes takst, medmindre der for transporter af de omkontraherede fordringer eller værdipapirer er foreskrevet et højere stempel, i hvilket tilfælde dette anvendes. Det vil sige, at man i hvert enkelt tilfælde skal anvende den stemplingsregel, der fører til den højeste afgift. Denne ordning findes ikke rimelig. Reglen foreslås ændret derhen, at der i alle tilfælde skal stemples efter transportreglerne. Hvis en transport af pågældende fordring eller rettighed vil være stempelfri, vil et dokument om salg af fordringen eller rettigheden da også være stempelfri. Skulle der mellem de samme parter blive oprettet både købekontrakt og transport, og købekontrakten er behørigt stemplet, vil transporten efter de almindelige regler være stempelfri. Når reglen i lovens § 70, stk. 1, ændres som foran foreslået, vil reglen i lovens § 70, stk. 2, om stempelfrihed for overenskomster om køb og salg af offentlige pengeeffekter mellem vekselere, banker m. v. blive uden betydning, da transport af de nævnte effekter altid vil være stempelfri.

Til § 52.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 71.

Efter reglerne i loven skal dokumenter angående opløsning af sameje stemples efter den samlede værdi af samejets genstande. Omfatter samejet faste ejendomme eller skibe, beregnes stemplet efter de for overdragelse af sådanne ejendele foreskrevne regler for så vidt angår den del af de pågældende ejendommers eller skibes værdi, som overstiger modtagerens anpart i disse. I øvrigt beregnes stemplet efter 3. classes takst.

Disse regler er vanskelige at praktisere, og de fører til det ejendommelige resultat, at overdragelse af anpart i et samejes genstand kræver større stempel, når overdragelsen sker til en medejer, end når den sker til trediemand. Den

naturlige ordning må være den, at der for overdragelse til en medejer svares stempelafgift på sædvanlig måde som for overdragelse til trediemand, og i overensstemmelse hermed er den foreslåede § 52 udformet. Hvis f. eks. to personer i fællesskab ejer en fast ejendom med lige anpart, og den ene af dem overdrager sin anpart, skal der herefter, hvad enten overdragelsen sker til medejeren eller til trediemand, svares stempelafgift i henhold til lovforslagets § 44 med V_2 procent af vederlaget dog mindst af halvdelen af ejendomsværdien med fradrag af afgiftspligtig grundstigning.

I loven bestemmes, at for så vidt ikke andet fremgår af interessenternes adkomstdokumenter m. v., skal de forskellige deltagere ved stempelberegningen betragtes som lodtagne i samejet med lige andele. Heller ikke denne regel synes særlig hensigtsmæssig, fordi parterne efter denne vil kunne opnå en uberettiget stempel-mæssig fordel blot ved at forbigå dette punkt i tavshed. Efter forslaget skal anpartsforholdet fremgå af dokumentet, og hvis dette ikke er iagttaget, må der erlægges stempelafgift som for overdragelse af det pågældende formuegode i dets helhed. Det må anses for en selvfølge, at der ikke vil blive afgivet stempelresolution, forinden parterne har haft lejlighed til at re-dressere den skete forsømmelse.

I modsætning til, hvad der gælder efter loven (jfr. dennes § 85, stk. 4), kan efter forslaget reglerne om opløsning af sameje ikke komme til anvendelse ved ansvarlige interessentskaber, idet dette udelukkes af det i lovforslagets § 61 foreslåede nye system for stempeling ved stiftelse og opløsning af disse interessentskaber.

Til §§ 53—55.

Paragrafferne afløser den gældende stempelovs § 75.

Ad §53.

Reglerne i lovens § 75 om beregningen af leje- eller forpagtningsstemplet er meget indviklede og er i øvrigt også ufuldstændige, for så vidt som der ingen regel findes for de tilfælde, hvor der i stedet for årlig leje eller forpagtningsafgift erlægges et vederlag een gang for alle. Den stempelafgift, der i hvert enkelt tilfælde skal svares, er afhængig både af lejens (forpagtningsafgiftens) størrelse og af leje- (forpagtnings) tidens længde. Der benyttes følgende afgiftssatser: $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 1, $1\frac{1}{4}$ og V_2 procent samt $\frac{1}{5}$, 1 og 2 promille.

Efter forslaget skal stempelafgiften alene være afhængig af lejens (forpagtningsafgiftens) størrelse, og der skal med en enkelt undtagelse kun være to afgiftssatser, nemlig $\frac{1}{2}$ procent, der skal svares for leje af beboelsesrum, og 1 procent, der skal svares for anden leje og for forpagtning. Stempelafgiften skal som hovedregel beregnes af den årlige leje (forpagtningsafgift). Hvis der i stedet for eller ved siden af årlige leje (forpagtningsafgift) skal erlægges et vederlag een gang for alle, skal dette omsættes til årlig leje (forpagtningsafgift), og ved denne omsætning skal der anvendes regler, der ligger på linie med reglerne i lovforslagets § 16 for kapitalisering af periodiske ydelser. Det bemærkes dog herved, at hvis brugsforholdet er indgået på et meget langt åremål, i forslaget sat til 25 år og derover, vil udlejeren (bortforpagteren) som følge deraf indvinde en betydelig rentefordel ved at få hele vederlaget eller en del deraf udbetalt på een gang. Dette vil der selvfølgelig normalt blive taget hensyn til ved eengangsbeløbets fastsættelse, og det beløb, som fremkommer ved at dividere eengangsbeløbet med åremålet, vil derfor ligge væsentligt under det beløb, der ville være blevet benyttet ved fastsættelse af en årlig leje.

Eengangsbeløbet burde derfor strengt taget ved beregningen af stempelafgiften forhøjes med rentefordelen. I stedet for at gå denne vej har man valgt den enklere løsning at fastsætte en højere afgiftssats (dobbeltafgift).

Endnu bemærkes, at der formentlig ikke er trang til bestemmelser om nedsat lejestempel ved siden af den foreslåede regel om stempelfrihed for leje af beboelsesrum, når lejen ikke overstiger 1.500 kr.

Ad § 54.

Denne regel er en anvendelse af lovforslagets § 14.

Ad § 55, stk. 1.

At der i almindelighed skal anvendes »forskelsstempel« i tilfælde af lejeforhøjelse, er i overensstemmelse med reglerne i lovforslagets § 10, stk. 3. Med hensyn til forholdet, når aftalen om lejeforhøjelse er truffet med en ny ejer af ejendommen, bemærkes følgende: Som almindelig regel gælder det nu i stempeloven (jfr. lovens § 113), at der til dokumenter, hvorved en ny part indtræder i et kontraktforhold, skal anvendes samme stempel som til en ny kontrakt angående det pågældende forhold.

Denne regel følges også, når der mellem en ny ejer af en ejendom og lejerne i ejendommen træffes aftale vedrørende lejeforholdet, således at der altså i sådanne tilfælde skal svares stempelafgift som for ny lejekontrakt, d. v. s. afgift beregnet af hele lejen. Denne ordning findes ikke rimelig, så meget mindre som det normalt vil være lejerne, der kommer til at udrede stempelafgiften. Ligesom det derfor i lovforslagets § 76, stk. 3 c, bestemmes, at ny ejers indtræden i bestående lejemål skal være stempelfri, således bestemmes det i nærværende § 55, stk. 1, særligt med hensyn til aftale med ny ejer om forhøjelse af lejen, at der hertil kun skal anvendes forskelsstempel, ligesom hvis ejeren stadig havde været den samme. Reglen om forskelsstempelt gælder ikke, hvis aftalen træffes med en ny lejer, i så fald skal der beregnes stempelafgift som for en ny kontrakt.

Ad § 55, stk. 2.

Reglen motiveres med det praktiske hensyn, at man vil undgå de småstempler, det her som regel vil dreje sig om.

Til § 56.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 77 og § 109, stk. 2.

Ad stk. 1.

Efter lovens § 77, stk. 1, stemples dokumenter om ret til at tage tørv, ler, grus og lignende fra en ejendom efter 1. classes takst (V_2 procent) af det betingede vederlag. Denne regel blev sat ind i stempeloven ved lovrevisionen i 1922 med den begrundelse, at den indtil da gældende regel, hvorefter stemplet var 1. classes takst af den højeste årlige vederlagsydelse, måtte siges at være for lempelig, da der her var tale om stiftelse af en ret til forbrug af ejendommens substans, der måtte sidestilles med overdragelse af ejendomsret, hvorfor der burde erlægges stempelafgift som for sådan overdragelse.

Denne regel, der altså nu er gældende, volder i praksis store vanskeligheder, fordi vederlaget i disse forhold næsten altid svares som en årlig ydelse beregnet på grundlag af antallet af afgravede enheder. Hvor stort det samlede vederlag vil blive, vil parterne ofte være ude af stand til blot tilnærmelsesvis at angive, fordi de ikke ved, hvor meget af de omkontraherede materialer der findes i jorden det pågældende sted, og en udfindelse af det stempelpligtige vederlag

gennem en kapitalisering af den årlige vederlagsydelse vil også ofte støde på store vanskeligheder, fordi de årlige vederlagsydelse vil kunne svinge meget stærkt, hvad der selvsagt vil kunne gøre skønnet om gennemsnitsydelsen, der skal lægges til grund for kapitaliseringen, meget usikkert. Lettest vil man formentlig komme igennem, hvis parterne kan nøjes med at angive den skønnede højeste årlige vederlagsydelse.

Under henvisning til foranstående foreslås det, at man vender tilbage til den før 1922-loven gældende ordning således, at der tages stempelafgift som for stiftelse af lejeret, med 1 evt. 2 procent af den højeste årlige vederlagsydelse.

På samme måde foreslås dokumenter om jagtret, fiskeri og lignende stemplet. Dette er i overensstemmelse med, hvad der herom nu gælder.

Ad stk. 2.

Efter lovens § 109 ,stk. 2, skal dokumenter om servitutter og lignende stemples til 2 kr. Denne afgift foreslås sat til 10 kr., hvad enten dokumentet angår een eller flere ejendommen. Erlægges der et særligt vederlag, skal stempelafgiften dog mindst udgøre 2 promille af vederlaget. Denne sidstnævnte regel vil navnlig kunne få betydning, hvor der ved samme dokument pålægges en række ejendomme samme servitut.

Til § 57.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 81, stk. 2.

De der nævnte leveringskontrakter falder ind under lovforslagets § 50.

Med hensyn til de foreslåede afgiftssatser henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Stempelafgift« punkt 9.

Til §§58 og 59.

Paragrafferne afløser den gældende stempel-lovs § 84.

Ad § 58.

Stempelafgiften for overenskomster om stiftelse af aktieselskaber og dermed sidestillede selskaber og foreninger er efter loven 20 kr. Efter forslaget skal denne afgift forhøjes til 50 kr. På den anden side fastslår forslaget i overensstemmelse med praksis, at det er en betingelse for afgiftspligt, at selskabet eller foreningen har til formål at fremme deltagerens eller

medlemmernes økonomiske interesser ved virksomhed af erhvervmæssig eller erhvervslignende karakter. Som eksempel på foreninger, der driver virksomhed af erhvervslignende karakter, kan nævnes brugsforeningerne.

Som en afgift for stiftelsen af selskabet eller foreningen bør den omhandlede stempelafgift svares uafhængigt af, om der skal svares stempelafgift efter lovforslagets § 59.

Ad § 59.

De her givne regler, der skal gælde ved aktieselskaber og alle andre selskaber og foreninger, hvor ingen af deltagerne eller medlemmerne hæfter personligt for selskabets eller foreningens forpligtelser, uanset at selskabet eller foreningen ikke er afgiftspligtig efter den foregående paragraf, adskiller sig ikke indholdsmæssigt fra de tilsvarende regler i lovens § 84. Disse regler må betragtes som logisk følgende af de omhandlede selskabers og foreningers karakter af selvstændige retssubjekter.

Med hensyn til bestemmelserne i stk. 4 bemærkes, at disse er nødvendige, fordi der ikke i lovforslaget er optaget en almindelig regel om, at stempelafgiften for de nævnte overdragelsesdokumenter mindst skal beregnes af det overtagne formuegodes værdi, jfr. de almindelige bemærkninger under afsnittet »Stempelafgift« punkt 6.

Til § 60.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs §§86 og 87. Ny er bestemmelsen i stk. 1, sidste punktum, hvorefter aktier, der udstedes i anledning af, at aktiekapitalen efter en stedfunden nedskrivning er blevet genopskrevet, bevillingsmæssigt kan fritages for stempelafgift. Der er herved tænkt på tilfælde, hvor nedskrivningen er sket som led i en sanering.

Til § 61.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 85.

Foreløbig bemærkes, at stemplet til overenskomster om stiftelse af ansvarlige interessentskaber, der efter loven er 5 kr., foreslås sat til 25 kr.

Bortset fra den nævnte stempelafgift er stempelsreglerne i lovens §85 sålydende:

»Indeholder (interessentskabs) kontrakten vedtagelse om, at penge eller andre formueværdier skal indskydes i interessentskabet eller stilles til rådighed for dette, stemples efter 3.

klassens takst af det samlede beløb af de værdier, hvorover der således rådes. Såfremt nogen af interessenterne indskyder faste ejendomme, skibe eller andre formuegenstande eller rettigheder, for hvis overdragelse der er foreskrevet et højere stempel, bliver dog dette at anvende for den dels vedkommende, der overdrages til medinteressenterne. Det samlede stempel skal dog mindst være 5 kr.

Efter den i foranstående stykke angivne regel, men dog uden den der foreskrevne minimumsgrænse for stempelbeløbet, stemples også særskilte dokumenter, hvorved en eller flere af interessenterne til interessentskabet overdrager faste ejendomme, rørligt gods eller andre formueværdier.

Dokumenter angående overdragelser fra interessentskabet til en eller flere af interessenterne stemples efter de for dokumenter angående opløsning af sameje foreskrevne regler«, jfr. lovens § 71.

Disse regler i loven er bygget op efter det synspunkt, at det ansvarlige interessentskab ikke som aktieselskabet er et selvstændigt retssubjekt. Derfor bevirker den omstændighed, at en interessent indtræder i eller udtræder af interessentskabet, at der skal svares stempelafgift som for stiftelse af nyt interessentskab henholdsvis som for opløsning af interessentskabet, d. v. s. at der i begge tilfælde skal beregnes stempelafgift af samtlige værdier i interessentskabet. Når der samtidig med ind-(ud-) trædeisen af en interessent, sker ud-(ind-) trædelse af en anden interessent, anvendes der dog i praksis en lempeligere afgiftsberegning, idet man behandler forholdet som overdragelse af anpart.

En definition af, hvad der i stempelæssig henseende skal forstås ved et ansvarligt interessentskab, findes ikke i loven og er næppe heller i synderlig grad blevet savnet i praksis. Går man imidlertid over til det nedenfor nævnte nye system ved stempeling af dokumenter vedrørende ansvarlige interessentskaber, bliver en sådan definition nødvendig af hensyn til afgrænsningen over for simpelt sameje. En i så henseende praktisk fyldestgørende og forsvarlig definition vil man efter udvalgets formening få, når man definerer det ansvarlige interessentskab som et interessentskab, hvor mindst een af interessenterne hæfter personligt for interessentskabets forpligtelser, og som er stiftet ved derom oprettet overenskomst og virker under selvstændigt navn.

Praktiseringen af den gældende lovs stempelsregler er forbundet med betydelige vanskeligheder. Dette skyldes ikke mindst, at det ofte kan blive nødvendigt for stempelmyndighederne, som jævnligt må afgive stempelresolution i disse forhold, at få oplysning om det forhold, i hvilket de forskellige interessenter er lodtagne i interessentskabets ejendele, idet dette forhold («anpartsforholdet») jo er afgørende for, i hvilket omfang der skal svares stempelafgift efter de højere af giftsklasser. Det er ikke almindeligt, at interessentskabskontrakten indeholder angivelse af anpartsforholdet med hensyn til formuen; ofte vil de pågældende slet ikke have gjort sig dette forhold klart. I de tilfælde, hvor der skal stemples efter reglerne i lovens § 71 om opløsning af sameje, kan interessenterne da anses lodtagne med lige andele. Bortset herfra må stempelmyndigheden om fornødent søge at slutte sig til anpartsforholdet ud fra andre forhold, såsom det forhold, hvori interessenterne skal deltage i vinding og tab, eller forholdet mellem interessenternes kapitalkonto på tidspunktet for den pågældende disposition.

Det er udvalgets opfattelse, at en praktisk tilfredsstillende ordning for stempeling i disse forhold kun vil kunne opnås derved, at man helt ser bort fra anpartsforholdet, idet man i stempelæssig henseende betragter det ansvarlige interessentskab som et selvstændigt retssubjekt: ligesom aktieselskabet, således at forholdet mellem interessenterne og interessentskabet stempelæssigt bliver det samme som forholdet mellem aktionærerne og aktieselskabet. Der skal herefter svares fuld stempelafgift for overførelse af formuegoder fra interessenterne til interessentskabet og fra dette til interessenterne herunder også ved interessentskabets opløsning; men der skal ikke svares stempelafgift, alene fordi en interessent indtræder i eller udtræder af interessentskabet eller overdrager sin anpart i interessentskabet, helt eller delvis, til en medinteressent eller til tredie-mand.

I overensstemmelse med foranstående er den foreslåede § 6l udformet.

Selv om den således foreslåede nye ordning motiveres med praktiske hensyn, kan det dog anføres, at et ansvarligt interessentskab også i andre retlige henseender betragtes som en enhed, forskellig fra interessenterne, f. eks. for så vidt som disses særlige kreditorer ikke vil kunne holde sig direkte til interessentskabets aktiver.

Endnu bemærkes, at med gennemførelsen af den foreslåede nye ordning kan lovens § 89 med de særlige regler for selskaber med vekslende medlemsantal eller kapital og for kommanditselskaber falde bort.

Til § 62.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 90 og dele af § 93.

Ad. stk. 1.

Efter loven skal gældsbreve og lignende dokumenter stemples efter 2. klasses takst (2 promille), når gælden er rentebærende eller sikret ved pant eller kaution, og ellers efter 3. klasses takst. Efter forslaget skal stempelafgiften også være 2 promille, hvor gælden hverken er rentebærende eller sikret ved pant eller kaution. Hvor det ikke drejer sig om smålån, der efter forslaget skal være stempelfri, er det nemlig antageligt, at långiveren som oftest vil gøre sig betalt for ydelsen af lånet derved, at gælds-brevet udstedes for et større beløb end lånet. Efter loven er gældsbeviser på ikke over 200 kr. stempelfri, når der hverken svares renter af eller er stillet sikkerhed for gælden. Efter forslaget skal der være stempelfrihed, når pålydendet ikke overstiger 2.000 kr.

Ad. stk. 4.

Lige så lidt som stemplet til et almindeligt pantebrev, der gives i håndpant, kan dække stempelafgiften for det dokument, der udstedes om håndpantsetningen eller om den fordring, der skal sikres ved håndpantet, lige så lidt kan stemplet til det ejerpantebrev, der gives i håndpant, gøre det. Den omstændighed, at ejerpantebrevet meget ofte vil være udstedt med henblik på den bestemte fordring, der skal sikres ved håndpant, kan ikke medføre et andet resultat. Ejerpantebrevet vil lige fuldt kunne benyttes flere gange efter hinanden som sikkerhed for forskellige fordringer, uden at det af den grund bliver yderligere stempelpligtigt.

Til § 63.

Med hensyn til denne paragraf, der afløser den gældende stempel-lovs §§ 32 og 91, henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Stempelafgift« punkt 7.

Til § 64.

Paragraffen afløser dele af den gældende stempel-lovs §§ 93, 94 og 95 samt § 112, stk. 2.

Ad. stk. 1.

De her foreslåede regler svarer i alt væsentligt til, hvad der gælder efter lovens § 93.

Ad. stk. 2.

Bestemmelsen svarer til lovens § 94, stk. 2.

Ad. stk. 3.

For de her nævnte garantierklæringer er der ingen særlig regel i loven. Andre garantierklæringer vil under forudsætning af, at de ikke har karakter af kaution, være stempelfri som ikke nævnt i lovforslagets afsnit II.

Ad. stk. 4.

Reglen om, at transport til sikkerhed stemples som anden transport, er taget fra lovens § 112, stk. 2. Den hører rettest hjemme under nærværende § 64. I reglen ligger dels, at reglerne for sikkerhedsstillelse ved pant eller kaution, derunder bestemmelserne i nærværende paragrafs stk. 1, ikke kommer til anvendelse på transport til sikkerhed, dels at der til transport til sikkerhed ikke kan anvendes et større stempel, end hvis transporten var til eje. En skarp grænse mellem transport til sikkerhed og transport til eje lader sig ikke drage. Den omtalte regel må derfor anses for velbegrundet.

Til § 65.

Ad. stk. 2.

Herom henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Stempelafgift« punkt 4 a (side 12 sp. 1 f.n.) og til bemærkningerne ad forslaget § 87.

Til § 66.

Paragraffen afløser den gældende stempel-lovs § 96.

Efter forslaget forhøjes det faste stempel for vekslere, der ikke lyder på længere tid end 8 dage fra sigt eller 14 dage fra dato, fra 25 øre til 50 øre. For andre vekslere betegner forslagets stemplingsregel væsentligst blot en simplificering. Den almindelige bestemmelse i loven om, at en veksler, der ikke er udfærdiget i overensstemmelse med vekselovgivning, skal stemples som gælds-brev, er udgået. Bestemmelsen i lovens § 97 om et særligt bødeansvar for stempelovertrædelser med hensyn til vekslere bortfalder som følge af det foreslåede nye system for ikendelse af straf for stempelovertrædelser.

Til §§ 67—73.

Paragrafferne afløser den gældende stempel-lovs §§ 88—98—106.

1) Efter loven er reglerne for beregningen af stempelafgift for forsikringspolicer i vidt omfang forskellige for de forskellige forsikringsarter. Efter forslaget deles forsikringerne kun i to grupper: a) livsforsikringer og b) andre forsikringer.

a) Livsforsikringer (lovens § 99, forslagets § 68).

Efter forslaget udgør stempelafgiften 1 kr. pr. 5.000 kr. forsikringssum eller del deraf mod i loven 50 øre pr. 2.000 kr. forsikringssum eller del deraf. Bestemmelsen i lovens § 99, stk. 3, om nedsættelse af afgiften for en vis art livsforsikringer er ikke medtaget i forslaget, idet der ikke findes at være tilstrækkelig grund til at bibeholde en særbestemmelse for disse forsikringer, der tegnes i stadig mindre omfang. Bestemmelsen i lovens § 99, stk. 4, om ihænderhaverpolicer er heller ikke medtaget i forslaget, da disse policer ikke mere forekommer i praksis. Reglen i den foreslåede paragrafs stk. 2 om, at indsættelse af en person som begunstiget er stempelfri, findes ikke i loven. I øvrigt svarer forslagets bestemmelser i alt væsentligt til lovens bestemmelser.

b) Andre forsikringer (lovens § 100, forslagets § 69).

Efter forslaget kan stempelafgiften beregnes enten med 20 øre pr. 5.000 kr. forsikringssum eller del deraf eller med 10 procent af præmien. Lovens regler er udtryk for samme princip, men afgiftssatserne er stærkt varierende. Når der gives adgang til afgiftsberegning på grundlag af præmien, er grunden den, at beregning efter forsikringssum i visse tilfælde kan føre til en afgift, der ikke står i rimeligt forhold til præmien. Bestemmelsen i lovens § 101 er ikke medtaget i forslaget, idet den ikke ses at have praktisk betydning.

2) Angående fritagelse for stempelafgift af forsikringer (lovens § 102, forslagets § 70) bemærkes følgende:

Efter forslaget skal forsikringer være stempelfri, når og så længe forsikringssummen ikke overstiger 2.000 kr. Efter loven er grænsen 1.000 kr.

Bestemmelsen i forslaget om stempelfrihed for forsikringer af penge- og værdiforsendelser, når forsikringssummen ikke overstiger 50.000 kr., er ny. Den begrundes med praktiske hensyn, idet præmien ved disse forsikringer er meget lille.

Bestemmelsen i lovens § 100, stk. 2, om stem-

pelfrihed for kreatur- og haglskadeforsikringer, når forsikringssummen ikke overstiger 10.000 kr., blev indsat i stempeloven ved lov nr. 24 af 13. februar 1929, § 18, med den begrundelse, at afgiften virker generende for de små lokale forsikringsforeninger. For haglskadeforsikringerne har denne begrundelse ikke længere gyldighed, idet disse forsikringer nu som regel tegnes af større selskaber på almindelig præmiebasis. Stempelbegunstigelsen for kreaturforsikringerne foreslås afløst af stempelfritagelse for forsikringer, der tegnes af de i § 120 i lov nr. 147 af 13. maj 1959 om forsikringsvirksomhed nævnte gensidige selskaber, hvis virksomhed alene omfatter et sogn med tilgrænsende sogne, og hvor de indtegnede forsikringer ikke tilsammen overstiger 1 million kroner.

3) Forslagets § 71 om stempeling af generalpolicer svarer til lovens § 103. Det faste stempel er foreslået forhøjet fra 2 kr. til 5 kr.

4) Forslagets § 72 om stempeling af genforsikringskontrakter svarer til lovens § 104. Det faste stempel er foreslået forhøjet fra 30 kr. til 50 kr. Efter loven skal dette stempel beregnes for hver forsikringsart. Denne regel er ikke optaget i forslaget. Sondringen mellem de forskellige forsikringsarter kan undertiden være vanskelig. I almindelighed omfatter genforsikringskontrakterne også kun een forsikringsart, idet de regler, der gælder for de forskellige brancher, er så uensartede, at det ville være meget upraktisk at samle dem i een kontrakt. Det er kun for småbranchernes vedkommende, at der bliver tale om en sådan samling.

5) Efter lovens § 105 kan der gives forsikringsselskaber tilladelse til at berigtige stempelafgiften af de af dem tegnede forsikringer uden stempeling af de enkelte policer derved, at de ved hvert regnskabsårs slutning indbetaler et afgiftsbeløb, udregnet på nærmere angiven måde på grundlag af det samlede beløb af de forsikringssummer, hvoraf der i årets løb er beregnet præmie, uden hensyn til om forsikringerne er tegnet i det sidste regnskabsår eller i tidligere regnskabsår.

Denne form for berigtigelse af policestempel eller rettere for erstatning af policestempel med en afgift af policeporteføljen foreslås forladt.

Med hjemmel i den almindelige bestemmelse i lovens § 19 om bemyndigelse for finansministeren til »at tillade andre former for stempelafgiftens berigtigelse« har administrationen

imidlertid også givet forsikringselskaber tilladelse til at berigtige policestempelt uden stempeling af de enkelte policer ved samlet indbetaling af afgiftsbeløbene for de enkelte policer beregnet på sædvanlig måde.

Denne sidstnævnte berigtigelsesmåde, der især er praktisk for selskaber, der benytter hulkort, bør formentlig bevares. Desuden foreslås det, at der også skal kunne gives tilladelse til, at stempelafgiften i stedet for at blive beregnet for hver enkelt police for sig beregnes under eet for alle de i årets løb tegnede stempelpligtige policer som for een police efter de almindelige regler for stempeling af policer, altså enten på grundlag af summen af forsikringssummerne eller på grundlag af summen af præmiebeløbene. Efter det nærmere indhold af stempelsreglerne vil totalafgiften blive mindre, når afgift beregnes under eet som for een police, end når afgift beregnes for hver police for sig. Til udligning af denne forskel foreslås det, at afgiften, når beregning under eet anvendes, forhøjes med 25 procent.

I overensstemmelse hermed er lovforslagets § 73 udformet.

De i lovens § 106 indeholdte bestemmelser om skærpet bødeansvar for stempelovertredelser med hensyn til forsikringsdokumenter bortfalder efter det foreslåede nye system for ikendelse af straf for stempelovertredelser.

Til § 74.

Paragraffen afløser den gældende stempellov § 107, således som denne paragraf er blevet ændret ved lov nr. 94 af 13. marts 1947 og lov nr. 115 af 22. marts 1951. Herefter er stempelafgiften for klasselotteriets sedler 4 kr. pr. trækning for hvert hellod, ved andre lotterier og bortlodninger 60 øre for hver lodtrækning, hvortil lodsedlen giver adgang. Bortlodninger, der afholdes i velgørende eller andet almennyttigt øjemed, er i et vist omfang legalt fritaget for stempelafgift og kan bevillingsmæssigt helt fritages for afgiften.

Da der kun gives tilladelse til bortlodning uden for de faste lotterier, når bortlodningen sker i almenvelgørende eller andet almennyttigt øjemed, og da disse bortlodninger næsten altid - legalt eller bevillingsmæssigt — er helt fritaget for stempelafgift, foreslås det, at man alene bibeholder stempelpligten for de lodsedler, der udstedes af klasselotteriet og de andre faste lotterier.

Lovens § 108, der ikke får nogen praktisk betydning, kan udgå.

Til § 75.

Paragraffen, der afløser den gældende stempeellovs §§ 110—112, svarer indholdsmæssigt i det store og hele til disse bestemmelser.

Ad stk. 1.

Eftersom stempelafgiften for gælds- og pantebreve beregnes af pålydendet, skal stempelafgiften for transport af disse dokumenter også beregnes af pålydendet (på transportens tid). Ligesom det for gælds- eller pantebrevets stempeling er uden betydning, om dets værdi er større eller mindre end pålydendet, således er det også for transportens stempeling uden betydning, om det for transporten givne vederlag er større eller mindre end pålydendet. En regel om, at vederlaget for transporten skulle lægges til grund for dennes stempeling, ville være meget upraktisk. Den måtte i hvert fald suppleres med et påbud om, at vederlaget skulle angives i transporterne; men et sådant påbud ville ikke være rimeligt. Den i lovens § 111, stk. 5, givne undtagelsesregel for transporter af private gældsbreve, der sælges ved offentlig auktion, er ikke medtaget i forslaget. Den anses for at være uden praktisk betydning.

Ad stk. 2.

Sker transporten, efter at forsikringsbegivenheden er indtrådt, kommer stk. 3 til anvendelse.

Ad stk. 4.

Med hensyn til transport af retten til at få udlægsskøde på fast ejendom, henvises til lovforslagets § 44, stk. 5.

Ad stk. 5.

I denne regel ligger, at stemplet til transport af brugsrettigheder og lignende rettigheder (jfr. lovforslagets § 56) skal beregnes efter reglerne i forslaget § 53 ff. af det vederlag, som transportmodtageren i henhold til brugskontrakten skal erlægge for brugen. Det vederlag for transporten, som transportmodtageren erlægger til transportanten efter aftale med denne, kommer ikke i betragtning, jfr. lovforslagets § 51, stk. 2.

Ad stk. 6.

De her foreslåede fritagelser for transportstempel er i overensstemmelse med praksis. Særlig med hensyn til stempelfriheden for transport til debitor bemærkes, at praksis her hviler

på en udvidende fortolkning af den uklare bestemmelse i lovens § 111, stk. 6, der lyder således: »Købes et gælds-brev af debitor selv eller hans arvinger, kan det kvitteres uden brug af stempel«. Uanset spørgsmålet om holdbarheden af denne fortolkning, må det anses for rettest, at den gennem lang tid praktiserede stempelfrihed for transport til debitor opretholdes og lovfæstes. Som en konsekvens af stempelfriheden for transport til debitor, der især har praktisk betydning ved pantebrev, må også transport af ejerpantebrev til ny ejer af pantet fritages for stempelafgift. Under henvisning **til**, at skadeforsikringens regresret mod skadevolderen ikke støttes på en transport fra skadelidte, foreslår et mindretal (Steffensen), at litra c udgår.

Til § 76.

Ad stk. 1 og 2.

De her givne regler svarer i det væsentlige til de i den gældende stempellov § 113 indeholdte regler, således som disse er blevet nærmere udformet gennem praksis. Bestemmelsen i stk. 2, 2. punktum, om virkningen af, at anpartsforholdet ikke er oplyst, svarer **til**, hvad der er foreskrevet om det beslægtede forhold ved opløsning af sameje i § 52, jfr. bemærkningerne **til** denne paragraf. Den nye undtagelsesregel i stk. 2, sidste punktum, med hensyn til ansvarlige interessentskaber er en følge af, at disse efter lovforslagets § 61 stempel-mæssigt betragtes som selvstændige retssubjekter i lighed med aktieselskaber.

Ad stk. 3 a).

Såfremt det i et pantebrev, der giver pant i fast ejendom, er bestemt, at gælden ikke kan forlanges udbetalt i tilfælde af ejerskifte, vil en ny ejer af ejendommen, der får tinglyst skøde, i henhold til tinglysningslovens § 39 dermed indtræde i den tidligere ejers forpligtelser over for panthaveren. Som følge deraf bestemmes det i den gældende stempelov § 114, stk. 2, at den ny ejers overtagelse af pantegælden i disse tilfælde ikke skal stemples, idet overtagelsesdokumentet jo ikke stifter ny ret. Når det i loven yderligere bestemmes, at gældsovertagelser er stempelfri, når gælden skyldes til en kredit- eller hypotekforening eller til en sparekasse, for så vidt der kun haves sikkerhed i fast ejendom med tilbehør, er dette motiveret med, at disse institutioner praktisk taget aldrig benytter sig af deres ret til at opsigte gælden ved ejerskifte.

Disse bestemmelser i lovens § 114, stk. 2, foreslås bibeholdt med den tilføjelse, at gældsovertagelsen også skal være stempelfri, når gælden skyldes til Den Danske Landmandsbanks hypotekafdeling samt til et af de i henhold til lov nr. 356 af 27. december 1958 oprettede realkreditinstitutter.

Endvidere har man medtaget overformyndet, der for udlån af massemidler og reservefondsmidler synes at måtte sidestilles med en sparekasse.

Fritagelsen for stempelafgift skal kun gælde »i det omfang«, gælden ikke kan forlanges udbetalt i tilfælde af ejerskifte. Er der i det pågældende pantebrev betinget et afdrag ved ejerskifte, men panthaveren frafalder afdrags-erlæggelsen, skal der beregnes stempel af overtagelsesdokumentet, for så vidt angår afdragsbeløbet

Ad stk. 3 b).

Denne fritagelsesbestemmelse korresponderer med fritagelsesbestemmelsen i lovforslagets § 75, stk. 6 b). Stempel-fritagelsen berører ikke stempelpligten for den nye ejers overtagelse af den personlige forpligtelse i et skyldforhold, i hvilket ejerpantebrevet tjener til sikkerhed.

Ad stk. 3 c).

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 55, stk. 1.

Et mindretal (Steffensen) kan ikke tiltræde reglen i forslaget § 76, stk. 2. Såfremt denne regel ikke findes, må en anvendelse af de for stempling af gælds-breve, pantebrev og kaution-dokumenter foreslåede bestemmelser efter mindretallets opfattelse medføre, at de i den nævnte regel omtalte dokumenter vil være stempelfri; en indtræden som medskyldner kan lige så vel betragtes som en erklæring om sikkerhedsstillelse. Tænker man sig, at et dokument om et solidarisk skyldforhold først oprettes ved en ny persons indtræden som meddebitor, måtte man endog på trods af den foreslåede bestemmelses ordlyd antage, at dokumentet kun skulle stemples efter reglerne om stiftelse af et sådant skyldforhold uden tillæg for en ny skyldners indtræden. Mindretallet forudsætter, at bestemmelsen vil volde praktiske vanskeligheder, der vil stå i misforhold **til**, hvad der kan indvindes ved reglens anvendelse. Det vil endvidere ofte være tilfældigt, om en indtræden som skyldner i et solidarisk skyldforhold sker straks ved skyldforholdets stiftelse eller senere, og om der indtrædes som hovedskyldner eller

alene som kautionist; det er uheldigt gennem reglen at tilskynde til en i øvrigt uhensigtsmæssig fremgangsmåde. Faren for omgåelse ved at lade en skyldovertagelse foregå ved konstruktion af et kortvarigt solidarisk skyldforhold anser mindretallet for betydningsløs.

Ud fra betragtninger af samme art kan mindretallet ej heller tiltræde, at forslaget § 76, stk. 3, litra a), begrænser stempelfriheden for dokumenter om en ny ejers overtagelse af den personlige forpligtelse ifølge pantebrev i fast ejendom. Begrundelsen for denne stempelfrihed dækker lige så vel de tilfælde, hvor den ny ejer ikke efter pantebrevens indhold har en særlig forventning om at kunne overtage gælden. Ved erhvervelsen af ejendommen overtager den ny ejer således med ejendommen hæftelsen for pantegælden. Af forslaget §§ 62 og 64 må endvidere følge, at ligesom et dokument om pant for en gæld, hvorom er oprettet dokument stemplet efter § 62, dækkes af dette stempel, må stemplet til et dokument om pantsætning dække et dokument om overtagelse af personlig hæftelse for pantefordringen. Mindretallet anser det for væsentligt, at man undgår de indviklede regler i forslaget.

Mindretallet foreslår herefter, at § 76, stk. 2, udgår, samt at § 76, stk. 3, herefter betegnes som stk. 2 og affattes således:

»Stempelfri er

- a) dokument om en persons indtræden som medskyldner i et solidarisk skyldforhold,
- b) dokument om en ny ejers overtagelse af den personlige forpligtelse ifølge pantebrev i fast ejendom eller skib,
- c) dokument om en ny ejers indtræden i bestående lejemål i fast ejendom m. m., jfr. § 53«.

Til § 77.

Den her givne regel findes ikke i den gældende stempellov, men er i overensstemmelse med praksis. For at reglen kan komme til anvendelse, må det naturligvis kunne dokumenteres, at den første erhvervelse er sket pr. kommission.

Til § 78.

Den her givne regel, der i det væsentlige svarer til bestemmelsen i den gældende stempelovs § 114, stk. 1, tager navnlig sigte på tilfælde, hvor et skøde på fast ejendom indeholder vedtagelse om, at en del af købesummen skal forblive indestående i ejendommen som en pantsikret fordring for sælgeren eller for trediemand,

og hvor der i stedet for udstedelse af pantebrev til sælgeren eller til trediemanden begæres tinglysning af skødet som pantstiftende. I så fald skal skødet i henhold til den givne regel foruden med skødestemplet forsynes med pantestempel med hensyn til den for sælgeren eller trediemanden stiftede fordring.

Et mindretal (Steffensen) finder den foreslåede regel overflødig og misvisende.

Til § 79.

Paragraffen afløser dele af den gældende stempelovs § 134.

Ad stk. 1.

Efter den nævnte paragraf i loven er dokumenter, der angår statens tjenesager, stempelfri. Denne bestemmelse kan udgå. Den har kun fundet meget ringe anvendelse og vil efter lovforslagets regler i øvrigt blive helt uden betydning. Den nævnte paragraf i loven giver derhos den almindelige regel, at bortset fra dokumenter vedrørende stats- eller kommune-lån og lignende skal dokumenter angående kontraktmæssige forhold, i hvilke staten eller en kommune er part, stemples på sædvanlig måde. Denne almindelige regel bør formentlig vedblivende gælde, uden at den kræver positiv hjemmel. Af praktiske grunde foreslås dog stempelfritagelse for dokumenter om overdragelse af formuegoder til eller stiftelse af brugs- og lignende rettigheder for en statsinstitution samt for dokumenter om udførelse af arbejde for en statsinstitution, når denne direkte er part i retsforholdet, idet staten normalt selv vil komme til at udrede stempelafgiften, helt eller delvis, af sådanne dokumenter.

Ad stk. 2.

En definition af begrebet »statsinstitution« er praktisk påkrævet, ikke mindst af hensyn til de anholdelsespligtige myndigheder. Den her foreslåede definition anses for fyldestgørende og er relativ let anvendelig.

Ad stk. 3.

Reglen, som ikke findes i den gældende stempelov, har været savnet i praksis.

Til § 80.

Ad stk. 1.

Bestemmelsen findes ikke i den gældende stempelov, men en tilsvarende beføjelse har de senere år været tillagt finansministeren ved tekstanmærkning på bevillingslov. Bestemmelserne tager sigte på, at understøtte og lette

bestræbelserne for at rationalisere sparekasse-væsenet.

Ad stk. 2.

Bestemmelsen er overført fra lov nr. 147 af 13. maj 1959, § 5, stk. 5.

Til § 81.

Heller ikke denne regel findes i den gældende stempellov. Reglen vil f. eks. finde udstrakt anvendelse i skatteefterbetalingssager, i hvilke den for øvrigt til dels er blevet praktiseret. Ordet »skat« skal forstås som også omfattende afgifter af skattemæssig karakter såsom arveafgift og told- og forbrugsafgift.

Til § 82.

Paragraffen afløser dele af den gældende stempelovs § 134.

Bestemmelserne tager kun sigte på finansieringsdokumenter. Således gælder stempelfriheden f. eks. ikke for et gælds-brev, der udstedes af staten eller af en kommune for en del af købesummen for en af staten eller kommunen købt ejendom. På den anden side omfatter bestemmelserne alle finansieringsdokumenter inden for det pågældende område, altså ikke blot de udstedte obligationer (i snævrere forstand), men også låneoverenskomster og gælds- og pantebreve, der udstedes i finansieringsøjemed. Efter loven gælder stempelfriheden kun for gældsbreve, for så vidt der ikke gives pant i fast ejendom. Især for mindre kommuner vil optagelse af lån mod sikkerhed i fast ejendom kunne være en praktisk form for finansiering. Også i andre henseender betegner forslaget en komplettering af lovens på dette punkt noget fragmentariske bestemmelser.

Til § 83.

Begrundelsen for denne regel, der er ny, er den, at når der ikke skal erlægges stempelafgift for afsigetae af dom eller kendelse, må det anses for rimeligt, at der heller ikke skal erlægges stempelafgift for indgåelse af retsforlig, der overflødigtgør afsigelse af dom eller kendelse.

Til § 84.

De her foreslåede fritagelsesbestemmelser, der ikke findes i den gældende stempellov, begrundes dels på samme måde som den i den foregående paragraf foreslåede stempelfrihed for retsforlig dels med, at der i de her omhandlede sager er tale om foranstaltninger, der dik-

teres af samfundsmæssige hensyn, og som derfor om fornødent bliver tvangsmæssigt iværksat. En betingelse for stempelfrihed for forligene og de dertil sig sluttende dokumenter må det være, at der for den pågældende myndighed er aktual hjemmel til i mangel af en mindelig ordning at træffe afgørelse ved kendelse eller beslutning. Det er ikke tilstrækkeligt, at der kan blive spørgsmål herom. Sagen må være ført frem til det punkt, hvor det er givet, at der vil blive afsagt kendelse (taget beslutning), såfremt mindelig ordning ikke opnås.

Til § 85.

Paragraffen afløser den gældende stempelovs § 135.

Ved den nævnte bestemmelse i loven hjemles der legal stempelfrihed for gaver til den danske folkekirke, de her i riget lovligt bestående tros-samfund, skoler, fattigvæsenet eller veldædigt øjemed samt til offentlige stiftelser, der er sat under dertil beskikkede embedsmænds bestyrelse og tilsyn og er stiftet til almindelig gavn.

Denne lovens regel har i sin ubestemthed uundgåeligt måttet give anledning til meget besvær, ikke mindst fordi spørgsmålet om tilstedeværelsen af betingelserne for stempelfriheden i virkeligheden ofte vil bero på et skøn.

Det foreslås derfor, at den legale stempelfritagelse begrænses til gaver til folkekirken og til de her i riget bestående anerkendte tros-samfund, medens der gives adgang til bevillingsmæssig afgiftsfritagelse for gaver til institutioner, hvis formål er af almenvelgørende eller anden almennyttig karakter.

I øvrigt har bestemmelsen væsentligst kun praktisk betydning ved overdragelse af fast ejendom uden vederlag eller mod nedsat købesum.

Til § 87.

Reglen i lov af 27. april 1936 om Danmarks Nationalbank § 22, stk. 2, om stempelfrihed for forskrivninger, hvorved noget gives banken i håndpant, er ikke foreslået opretholdt i nærværende § 87, og vil derfor bortfalde, jfr. dog lovforslagets § 65, stk. 2.

Til § 88.

Paragraffen svarer til den gældende stempelovs § 141.

Til § 89.

Der henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Stempelafgift« punkt 8.

Forslag til lov om afgift for tinglysning

For tinglysning af dokumenter, herunder påtegninger på tidligere oprettede dokumenter, svares afgift i overensstemmelse med de nedenstående regler.

For tinglysning af skøder og andre dokumenter som adkomst på fast ejendom svares afgift med 2 promille af det beløb, hvoraf der for stiftelsen af rettigheden skal erlægges stempelafgift med V_2 procent. Skal der ikke erlægges stempelafgift for stiftelsen af rettigheden, er afgiften for tinglysningen 10 kr.

Stk. 1. For tinglysning af pantebrev og andre dokumenter, der tinglyses som pantstiftende, svares afgift med 2 promille af det beløb, for hvilket lysning sker. Hvis det pantstiftende dokument er stempelfrit, og stempelfriheden ikke alene skyldes reglerne i lov om stempelafgift § 10, stk. 3, er afgiften for tinglysningen 10 kr.

Stk. 2. For tinglysning af udlæg, udpantning og arrest er afgiften 10 kr.

§ 4.

For tinglysning af leje- og forpagtningskontrakter og af andre dokumenter, der tinglyses som stiftende brugsret over fast ejendom, svares afgift med 2 promille af det beløb, hvoraf der for stiftelsen af rettigheden skal erlægges stempelafgift med $\frac{1}{3}$, 1 eller 2 procent. Med lejekontrakter ligestilles dokumenter, som ifølge lov om stempelafgift § 56, stk. 1, stemples som lejekontrakter. Skal der ikke erlægges stempelafgift for stiftelsen af rettigheden, er afgiften for tinglysningen 10 kr.

Såfremt tinglysningsafgift, beregnet efter reglerne i §§ 2—4, udgør et beløb under 10 kr., forhøjes afgiften til 10 kr. Fremkommer der ved beregningen et ørebeløb, bortkastes dette.

§ 6.

Er ingen af reglerne i §§ 2—4 anvendelig, er afgiften for tinglysning 10 kr.

Afgiftsfri er:

- a) tinglysning i medfør af tinglysningslovens § 13,
- b) tinglysning af begæring om bosondring,
- c) tinglysning om indkaldelse til mortifikation af pantebrev,
- d) tinglysning af pantebrev udstedt til erstatning for tidligere tinglyst mortificeret pantebrev,
- e) aflysning.

§ 8.

Stk. 1. Bliver et dokument på een gang tinglyst til sikring af flere rettigheder, jfr. tinglysningslovens § 9, stk. 6, svares tinglysningsafgift selvstændigt for hver rettighed. Flere servitutter over samme ejendom og ens servitutter over flere ejendomme betragtes i denne forbindelse som een rettighed.

Stk. 2. Hvis der til sikring af samme rettighed sker tinglysning ad flere gange, være sig i samme retskreds eller i flere retskredse, svares afgift for hver af de senere tinglysninger kun med 10 kr.

Stk. 3. Ved afgiftsberegningen bortses fra, om der til sikring af en rettighed skal ske notering på flere ejendommers blade i tingbogen for en retskreds eller såvel i tingbogen som i personbogen for samme retskreds.

§ 9.

Når udlægsskøde på fast ejendom, der efter forudgået tvangsauktion er udstedt til ufyldstgjort pant- eller udlægshaver, er tinglyst som adkomst, og erhververen inden 4 år efter auktionsdagen har afhændet ejendommen, godtgøres den for lysningen af udlægsskødet erlagte afgift med fradrag af 10 kr. Begæring om godtgørelsen, som meddeles af vedkommende stempelmyndighed (jfr. lov om stempelafgift § 22), må være indgivet til denne inden 1 år efter ejerskiftet.

§ 10.

Stk. 1. Tinglysningsafgiften beregnes og opkræves af vedkommende tinglysningsmyndighed, der forsyner dokumentet med afgiftsmærker svarende til afgiftsbeløbet. Det tinglyste dokument må ikke udleveres til anmelderen,

forinden afgiften er betalt, og dokumentet er forsynet med afgiftsmærker.

Stk. 2. Afgiftspligten indtræder ved dokumentets anmeldelse til tinglysning. Afgiften skal betales efter påkrav, og tinglysningsmyndigheden kan forlange afgiften forudbetalt. Finder forudbetaling sted, skal dokumentet ved afgiftsbeløbets modtagelse forsynes med afgiftsmærker. Bliver dokumentet afvist fra tinglysning, tilbagebetales det erlagte beløb.

Stk. 3. Finansministeren bestemmer, til hvilke takster der skal udfærdiges afgiftsmærker, og træffer de nærmere bestemmelser om mærkernes farve og udstyr, ligesom finansministeren giver de nærmere regler for forvaltningen af mærkerne og for tinglysningsmyndighedernes virksomhed med hensyn til disse.

Stk. 4. Finansministeren kan bestemme, at tinglysningsmyndighederne i stedet for mærker skal benytte maskinel stempeling, for så vidt dette måtte findes hensigtsmæssigt og forsvarligt.

Stk. 3. Den regnskabsaflæggelse med hensyn til de enkelte afgifter, som hidtil har påhvilet tinglysningsmyndighederne, bortfalder.

§ 11.

Stk. 1. Ansvarlig for afgiften er den, der har anmeldt dokumentet til tinglysning, hvad enten han har optrådt i egen interesse eller som befuldmægtiget for den interesserede. I sidste fald er tillige den interesserede ansvarlig.

Stk. 2. Afgiften kan inddrives ved udpantning.

§ 12.

Efter dokumentets udlevering i tinglyst stand kan tinglysningsdommeren ikke ændre sin afgiftsberegning i skærpende retning, medmindre parterne eller disses repræsentant har afgivet urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger. I øvrigt kan ændring i skærpende retning kun ske, når afgiftsberegningen påklages for finansministeriet, eller dettes afgørelse indbringes for domstolene.

§ 13.

Stk. 1. Tinglysningsdommernes afgørelser med hensyn til afgiftsberegningen er ikke genstand for kære, men kan påklages til finansministeriet. Klagefristen er 6 uger regnet fra datoen for afgiftspligtens indtræden. Sker påklage ikke inden fristens udløb, er tinglysningsdommerens afgørelse bindende, medmindre finansministeriet efter omstændighederne finder

anledning til at bortse fra, at fristen er oversiddet.

Stk. 2. Den af finansministeriet truffene afgørelse kan inden 4 uger efter datoen for ministeriets resolution indbringes for domstolene eller begæres indbragt for domstolene ved finansministeriets foranstaltning. Oversiddes fristen, er parterne bundet ved ministeriets afgørelse.

§ 14.

Stk. 1. Når en tinglyst overdragelse af fast ejendom er gået tilbage, og der angående tilbagegangen har fundet tinglysning sted, kan der tilstås hel eller delvis godtgørelse af de erlagte tinglysningsafgifter, dog at der mindst fastholdes 10 kr. for hver tinglysning. Er afgift for tinglysning af tilbagegangen endnu ikke betalt, kan der tilstås nedsættelse af denne afgift i overensstemmelse med foranstående.

Stk. 2. Sager angående godtgørelse eller nedsættelse af afgift i medfør af nærværende paragraf henhører under stempelmyndighederne.

§ 15.

Stk. 1. Dokumenter, der er fritaget for stempelafgift i medfør af lov om stempelafgift § 79, stk. 1, og § 85, stk. 1, er tilsvarende fritaget for tinglysningsafgift.

Stk. 2. Dokumenter, der i medfør af lov om stempelafgift § 80 eller § 85, stk. 2, er blevet helt eller delvis fritaget for stempelafgift, er tilsvarende fritaget for tinglysningsafgift.

Stk. 3. Finansministeren er bemyndiget til under forudsætning af gensidighed at meddele fritagelse for tinglysningsafgift af dokumenter, hvorved en fremmed stat erhverver eller lejer fast ejendom til brug som embedslokaler eller som boliger for statens diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Stk. 4. Bestemmelser om fritagelse for tinglysningsafgift, der hviler på internationale overenskomster, berøres ikke af nærværende lov.

§ 16.

Alle i den øvrige lovgivning hjemlede begunstigelser med hensyn til tinglysningsafgift bortfalder for dokumenter, der anmeldes til tinglysning senere end 1 år efter nærværende lovs ikrafttræden.

§ 17.

Når et dokument om overdragelse af fast ejendom indleveres til tinglysning, skal det

være forsynet med vedkommende oppebørselsmyndigheds påtegning om ejendomsværdien og afgiftspligtig grundstigning på dokumentets oprettelsestid, eventuelt med påtegning om, at ejendommen på nævnte tidspunkt ikke var selvstændigt vurderet. Tinglysningsdommeren skal nægte at modtage dokumentet til tinglysning, såfremt sådan påtegning mangler. For meddelelse af denne påtegning betales 1 kr., der tilfalder oppebørselsmyndigheden, for amtstuernes vedkommende amtsforvalteren.

§ 18.

For bekræftelse af genparter tilkommer der den bekræftende myndighed, jfr. tinglysningslovens § 14, stk. 4, et særligt vederlag af stats-

kassen. Vederlagets størrelse fastsættes af finansministeren efter forhandling med justitsministeren.

§ 19.

Stk. 1. Nærværende lov træder i kraft den og dermed bortfalder lov om afgift ved tinglysning m. m. nr. 112 af 1. april 1922 med ændringer. Spørgsmålet om, hvorvidt tinglysningsafgift skal svares og da med hvilket beløb, afgøres efter de hidtil gældende regler, såfremt det pågældende dokument er anmeldt til tinglysning inden lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Finansministeren giver de for lovens gennemførelse fornødne nærmere regler.

Stk. 3. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer i forslaget til lov om afgift for tinglysning

Til § 2.

Med hensyn til denne paragraf, der afløser § 1 i den gældende tinglysningsafgiftslov, henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Tinglysningsafgift« punkt 5.

Yderligere skal her bemærkes:

I den gældende stempelovs § 64 gives der regler angående forhøjelse af den for dokumenter om overdragelse af fast ejendom foreskrevne stempelafgift, når overdragelsen sker til offentlige eller private stiftelser eller deslige institutioner, til aktieselskaber eller andre selskaber med begrænset ansvar eller til selskaber eller foreninger med vekslende kapital eller medlems-tal.

I den gældende tinglysningsafgiftslovs § 1, stk. 9—11, gives der regler angående tilsvarende forhøjelse af tinglysningsafgiften for de pågældende dokumenter.

Da bestemmelserne angående forhøjelse af stempelafgiften imidlertid er udgået i forslaget til lov om stempelafgift, er bestemmelserne angående forhøjelse af tinglysningsafgiften også udgået i nærværende lovforslag. Der henvises til forslaget til lov om stempelafgift § 44 og bemærkningerne hertil.

Som eksempler på tilfælde, hvor tinglysningsafgiften i henhold til forslaget vil blive 10 kr., kan nævnes:

a) tinglysning af skøder, der i anledning af separation eller skilsmisse udstedes af den

ene ægtefælle til den anden, idet sådanne skøder efter forslaget til lov om stempelafgift § 39 vil være stempelfri, og

b) tinglysning af arveudlægsskøder, for så vidt disse vil være stempelfri i medfør af nævnte lovforslags § 41.

Til § 3.

Ad stk. 1.

Dette stykke afløser den gældende tinglysningsafgiftslovs § 7, stk. 1. Den foreslåede regel om, at afgiften skal svares af det beløb, for hvilket lysning sker, er i overensstemmelse med praksis.

I den gældende lov nævnes ved siden af pantstiftende dokumenter også dokumenter, hvorved grundbyrder stiftes. For lysning af sådanne dokumenter må der svares afgift efter den foreslåede § 3, såfremt dokumentet lyses som pantstiftende, i andet fald må der svares afgift efter lovforslagets § 6.

Med hensyn til den foreslåede forhøjelse af afgiftssatsen fra 1 promille til 2 promille henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Tinglysningsafgift« punkt 7.

Er det pantsiftende dokument stempelfrit, skal tinglysningsafgiften kun være 10 kr. Dette kan dog ikke gælde, såfremt stempelfriheden alene skyldes reglerne i forslaget til lov om stempelafgift § 10, stk. 3, idet dokumentets stempelpligt dækkes af stemplet til et tidligere

oprettet dokument angående samme retsforhold. Hvor dette er tilfældet, må tinglysningsafgiften svares efter hovedreglen. Tinglysningsafgiften, 10 kr., vil f. eks. finde anvendelse på skifteekstrakter, der efter forslaget til lov om stempelafgift vil være stempelfri.

Ad stk. 2.

Ifølge den gældende tinglysningslovs § 7, stk. 2, beregnes, afgiften for tinglysning af udlæg og arrest for faste ejendommens vedkommende af ejendomsskyldværdien, for andre genstande eller rettigheder af den på samme under forretningen satte værdi. Denne regel må forekomme u hensigtsmæssig under hensyn til, at ejendomsskyldværdien (nu ejendomsværdien) er ejendommens bruttoværdi, og til den usikkerhed, der præger værdiansættelsen af andre genstande eller rettigheder under udlægs- eller arrestforretning. Som en rimelig ordning, der vil være let at praktisere, foreslås det, at afgiften for tinglysning af udlæg, udpantning og arrest fastsættes til 10 kr.

Til § 4.

Bortset fra forhøjelsen af afgiftssatsen fra 1 promille til 2 promille svarer paragraffen i det store og hele til § 9 i den gældende tinglysningsafgiftslov. Tinglysningsafgiften, 10 kr., vil f. eks. komme til anvendelse ved lysning af vederlagsfri brugsret, der er stempelfri.

Til § 6.

Paragraffen afløser den gældende tinglysningsafgiftslovs § 12. Denne sidstnævnte paragrafs stk. 2 er udgået som overflødig, og dens stk. 3 er optaget i lovforslagets § 7.

Som eksempel på tilfælde, hvor den foreslåede § 6 kommer til anvendelse, kan nævnes relaxations- og moderationspåtegninger (der nu falder ind under den gældende lovs § 13, sidste punkt). Endvidere kan nævnes lysning af almindelige servitutter, af transport på pantebreve, af gældsovertagelse og af ægtepagter, der alene går ud på at fastsætte, hvorledes formueforholdet mellem ægtefællerne skal være.

Til § 7.

Med hensyn til den foreslåede afgiftsfrihed for aflysninger henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Tinglysningsafgift« punkt 3.

Til § 8.

Paragraffen svarer i det store og hele til den gældende tinglysningsafgiftslovs §§ 18—20.

Et mindretal (Steffensen) kan ikke tiltræde den foreslåede paragrafs stk. 1, idet mindretallet anser det for uheldigt at opgive den i lovens § 20 hjemlede forenkling af afgiftsberegningen. Efter det for revisionen satte mål bør denne forenkling tværtimod søges videreført.

Mindretallet foreslår den nævnte paragrafs stk. 1 formuleret således :

»Tinglyses et dokument til sikring af flere rettigheder, beregnes kun afgift efter den af de foranstående bestemmelser, der fører til den højeste afgift. Sker tinglysnings på flere ejendomme, gælder denne regel dog kun i den udstrækning, tinglysning sker i samme omfang på de enkelte ejendomme.«

Til § 9.

Denne bestemmelse, der afløser § 1, stk. 8, i den gældende tinglysningsafgiftslov, svarer ganske til § 46 i forslaget til lov om stempelafgift. Der henvises til denne paragraf og bemærkningerne hertil. Når godtgørelsen af tinglysningsafgift er henlagt til vedkommende stempelmyndighed, er grunden den, at der i de pågældende tilfælde også altid vil blive spørgsmål om godtgørelse af stempelafgift.

Til § 10.

Paragraffen afløser den gældende tinglysningsafgiftslovs § 21 og § 25, stk. 1.

Med hensyn til den foreslåede benyttelse af afgiftsmærker ved berigtigelsen af tinglysningsafgiften henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Forholdet mellem stempelafgift og tinglysningsafgift«. De almindelige stempelmærker vil ikke kunne benyttes hertil. Der ville alt for let kunne opstå fejltagelser og misforståelser, hvis samme slags mærker skulle bruges både til stempelafgift og til tinglysningsafgift af et dokument. Forøvrigt ville en sådan benyttelse af de almindelige stempelmærker medføre, at der ikke kunne foretages særskilt opgørelse af indtægten af stempelafgift og af indtægten af tinglysningsafgift. Det ville heller ikke kunne undgås, at staten kom til at yde forhandlervederlag for salg af stempelmærker, der gik til tinglysningsafgift, hvad der ikke ville

være rimeligt. De afgiftsmærker, der skal bruges ved tinglysningsafgiften, skal ikke være til salg, de skal kun kunne påsættes de pågældende dokumenter af vedkommende tinglysningsmyndighed.

Reglen i den gældende lovs § 25, stk. 1, om, at afgiften kan kræves forudbetalt, er bibeholdt. Denne ret for tinglysningsmyndigheden til at kræve afgiften betalt forud skal kun betragtes som et værn mod uefterrettelige betalere at anvende i tilfælde, hvor adgangen til eventuelt at begære udpantning for afgiften ikke kan anses tilstrækkelig betryggende, eller hvor den pågældende anmelder tidligere gentagne gange har undladt rettidig betaling af afgifter. Når forudbetaling finder sted, kan påsætningen af afgiftsmærker ikke vente, til tinglysning er sket, men mærkerne må påsættes ved afgiftsbeløbets modtagelse. Dette er nødvendigt, hvis man i det hele taget skal have en ordening med afgiftsmærker, som muliggør bortfald af tinglysningsmyndighedernes regnskabsaflæggelse med hensyn til de enkelte afgifter. Den tilbagebetaling af forudbetalt afgift, der må foretages, hvis det anmeldte dokument bliver afvist fra tinglysning, skal naturligvis ske kontant. Man har fundet det rettest, at de nærmere regler for denne tilbagebetaling fastsættes af finansministeren i medfør af lovforslagets § 19, stk. 2.

Det tinglyste dokument må ikke udleveres til rekvirenten, forinden den skyldige afgift er betalt, og dokumentet er forsynet med afgiftsmærker. Dette udelukker kreditgivning med hensyn til tinglysningsafgift, men det udelukker ikke, at afgiftsbeløbet tages på efterkrav, således at det med afgiftsmærker forsynede dokument kun bliver udleveret af postvæsenet mod betaling af afgiftsbeløbet.

Til §§ 12 og 13.

Bestemmelserne i disse paragraffer, der afløser den gældende tinglysningsafgiftslovs § 25, stk. 3—6, svarer til, hvad der i forslaget til lov om stempelafgift (jfr. dette lovforslags § 22, stk. 1, og § 24) er bestemt med hensyn til ændring af stempelmyndighedernes stempelresolutioner. Reglen i den gældende lov om, at tinglysningsdommernes afgørelser med hensyn til afgiftsberegningen ikke er genstand for kære, er altså bibeholdt. En modsat regel ville også være meget upraktisk, eftersom man da kunne komme ud for at have to afgiftssager henholdsvis om stempelafgift og om tinglysningsafgift løbende jævnsides, uanset at det

afgiftspligtige beløb var det samme ved de to afgifter.

Til § 14.

Paragraffen, der afløser den gældende tinglysningsafgiftslovs § 22, svarer til § 28 i forslaget til lov om stempelafgift.

De heromhandlede sager er henlagt til stempelmyndighederne af samme grund som de i lovforslagets § 9 nævnte godtgørelsessager.

Til § 15.

Paragraffen afløser den gældende tinglysningsafgiftslovs § 26, stk. 1.

Paragraffens stk. 3 og 4 svarer til § 79, stk. 3, og § 86 i forslaget til lov om stempelafgift.

Til § 16.

Med hensyn til denne paragraf, der afløser den gældende tinglysningsafgiftslovs § 26, stk. 2, henvises til de almindelige bemærkninger under afsnittet »Stempelafgift« punkt 8.

Til § 17.

Paragraffen afløser den gældende tinglysningsafgiftslovs § 23, stk. 1 og 2.

De myndigheder, der skal meddele påtegningen, må være dem, der oppebærer statsejendoms-skatte, og som derfor er i besiddelse af eksemplarer af vurderingsfortegnelserne, d. v. s. i byerne vedkommende kommunale myndighed, uden for byerne amtskruerne.

Vederlaget til amtsforvalterne hører til disse uvisse indtægter, hvoraf de i henhold til § 22 i loven om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger skal afgive $\frac{3}{4}$ som tilskud til lønnings- og kontorudgifterne.

Vederlagsbeløbet efter den gældende lov, 25 øre, der stammer fra tinglæsningsafgiftsloven af 13. maj 1911, foreslås forhøjet til 1 kr.

Endnu bemærkes, at den gældende lovs § 23, stk. 3, ingen betydning får ved siden af lovforslagets § 2.

Til § 18.

Paragraffen afløser den gældende tinglysningsafgiftslovs § 14, stk. 2, der lyder således:

»For genpartens bekræftelse svares et vederlag, hvis størrelse fastsættes af justitsministeren, og som tilfalder den bekræftende myndighed efter justitsministerens nærmere bestemmelse. Vederlaget kan ikke overstige 2 kr. (nu 3 kr.) for hvert dokument«.

Ifølge tinglysningslovens § 9, stk. 1, skal der

ved indlevering af et dokument til tinglysning medfølge en genpart af dokumentet, og ifølge samme lovs § 14, stk. 4, skal genpartens rigtighed bekræftes af dommeren, i København af en af tinglysningskontorets embedsmænd efter justitsministeriets nærmere bestemmelse.

I tilslutning til disse bestemmelser i tinglysningsloven og til afløsning af dommerens hidtidige indtægt gennem kopipengene blev bestemmelsen om bekræftelsesvederlaget sat ind i tinglysningsafgiftsloven ved ændringslov nr. 78 af 31. marts 1926. Efter denne bestemmelses ordlyd skal bekræftelsesvederlaget tilfalde den bekræftende myndighed. Bestemmelsen er imidlertid blevet praktiseret således, at kun en del af vederlaget er tilfaldet denne myndighed, medens resten er gået i statskassen. Justitsministeriet har senest ved bekendtgørelse nr. 280 af 12. december 1957 truffet bestemmelse om størrelsen af bekræftelsesvederlaget i forskellige tilfælde og om beregningen af den de bekræftende myndigheder tilfaldende andel af vederlaget.

Da bekræftelsesvederlaget skal udredes af anmelderen, må det betragtes som en afgift ganske som de andre afgifter, der erlægges som vederlag for tinglysningen.

Som anført i de almindelige bemærkninger under afsnittet »Tinglysningsafgift« punkt 1, må det blive et naturligt led i en forenkling og rationalisering af tinglysningsafgiftsloven, at denne afgift falder bort sammen med opbevaringsafgiften efter lovens § 14, stk. 1.

Afgiftens bortfald er også forudsat ved udvalgets forslag om ophævelse af aflysningsafgiften og om forhøjelse af afgiften for tinglysning af pantstiftende dokumenter og leje- og forpagtningskontrakter, jfr. ovennævnte afsnits punkt 3 og punkt 7.

Dertil kommer, at opretholdelsen af bekræftelsesvederlaget som en afgift, der indbetales til tinglysningsmyndigheden for derefter at blive fordelt mellem den bekræftende myndighed og statskassen, i hvert fald vil nødvendiggøre anvendelse af særlige afgiftsmærker for be-

kræftelsesvederlagets vedkommende. Men en sådan mærkeordning ville ikke kunne accepteres. Den måtte forekomme for upraktisk og ville jo også medføre forøgelse af arbejdet med forvaltningen og fordelingen af afgiftsmærkerne og regnskabsaflæggelsen med hensyn til disse, ligesom udgiften til mærkernes anskaffelse ville blive forøget.

Udvalget vil derfor foreslå, at vederlaget til de bekræftende myndigheder, der jo i realiteten er et tillæg til de pågældendes løn, fremtidig udredes af statskassen i henhold til bestemmelse herom enten i lønningslovgivningen eller i tinglysningsafgiftsloven. I sidste fald må bestemmelsen gå ud på, at størrelsen af vederlaget fastsættes af finansministeren efter forhandling med justitsministeren. Det giver sig af sig selv, at der ikke vil blive truffet afgørelse med hensyn til vederlagets størrelse, forinden lønningsrådet har haft lejlighed til at udtale sig.

Endnu skal bemærkes, at der i § 101 i loven om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger er tillagt de dommere i 26. og 27. lønningsklasse, der ikke har bekræftelsesvederlag, et bestillingstillæg.

For finansåret 1958/59 har bekræftelsesvederlaget indbragt ialt 1.783.206 kr., der fordeler sig med 938.133 kr. til de bekræftende myndigheder og 845.073 kr. til statskassen. De beløb, der er tilgået de bekræftende myndigheder, varierer stærkt for de forskellige retskredse.

Et mindretal (Lund-Andersen og Steffensen) henviser til dets udtalelser under de almindelige bemærkninger, afsnittet »Tinglysningsafgift« punkt 1, hvor mindretallet foreslår, at bestemmelsen i den nugældende tinglysningsafgiftslovs § 14, stk. 2, bevares. Mindretallet tilføjer, at nogen vanskelighed med opkrævningen vil ikke foreligge, så længe tinglysningsafgiften ikke berigtiges under anvendelse af afgiftsmærker, og at opstående vanskeligheder som følge af indførelse af afgiftsmærker mi kunne overvindes.

BILAG A

Afskrift af 1. betænkning fra forvaltningskommissionen af 1946, pag. 14—18, afsnit V, „Vedrørende stempelpapirforhandlingen m. m.”

I henhold til finansministeriets bekendtgørelse nr. 202 af 20. sept. 1911 sker forhandling af stempelpapir og stempelmærker uden for København og Frederiksberg gennem amtstuerne og særlige forhandlere, der underlægges amtstuerne som filialforhandlere. Skattedepartementet bestemmer, på hvilke steder uden for København og Frederiksberg der skal findes filialforhandlere; disse antages af amtmanden over vedkommende amt efter forudgående indstilling fra amtsforvalterne. Amtmanden foretager ligeledes eftersyn af beholdningen samt af kontante penge hos filialforhandlerne, jfr. instrukt nr. 118 af 9. april 1912. Efter amtsforvalternes forslag skulle udnævnelsen af filialforhandlere og eftersynet hos disse henlægges til amtstuerne, under hvem forhandlerne sorterer, og hvortil de aflægger månedligt regnskab.

Skattedepartementet har givet udtryk for, at udnævnelsen af forhandlere burde overgå til departementet, men man har intet at erindre imod, at eftersynet samtidig overdrages amtsforvalterne.

Under kommissionens drøftelser af disse spørgsmål er det fremhævet, at det ikke er i overensstemmelse med ønskerne om decentralisation at henlægge udnævnelsen af filialforhandlerne fra amtmændene til skattedepartementet. Den lokale myndighed vil i forhold til departementet i højere grad være i besiddelse af kendskab til de personer, der kan komme i betragtning som forhandlere, ligesom muligheden for at følge filialforhandlerens optræden i almindelighed alene ligger hos den lokale myndighed. Disse betragtninger må føre til, at afgørelsen bør træffes lokalt, og da der her er tale om et forvaltningsområde, der efter sin karakter henhører under amtstuerne, som i forvejen har stempelpapirforhandlingen under sig, taler meget for, at det bliver amtsforvalterne og ikke amtmændene, der antager filialforhandlerne.

Et flertal (kommissionens medlemmer bortset fra nedennævnte mindretal) indstiller her-

efter, at antagelsen af filialforhandlere fremtidig henlægges til amtsforvalterne. Et mindretal (Clausen, Løn, Pinholt, Seidenfaden og Wedeil Wedelsborg) kan tiltræde betragtningen om, at afgørelsen af, hvem der skal antages til filialforhandler bør træffes lokalt, men da amtmanden må antages at være den embedsmand i amtet, der har den letteste adgang til at skaffe sig kendskab til de personer, der kan komme i betragtning som filialforhandlere, og da amtmanden tillige i embeds medfør i anden anledning har forbindelse med de fleste filialforhandlere, finder man ikke anledning til at foreslå ændring af den bestående ordning.

Vedrørende kasseeftersynet er det gjort gældende, at det af kontrolmæssige grunde ikke er hensigtsmæssigt at lade amtsforvalterne, der er indehavere af hovedforhandlingen, foretage eftersynet hos filialforhandlerne, men da regnskabsaflæggelsen i forvejen er henlagt til amtsforvalterne, hvilken ordning er den naturlige og efter det oplyste fungerer tilfredsstillende, kan det ikke af den anførte grund anses for betænkeligt også at lade disse foretage eftersynet. — Imidlertid er et væsentligt antal af filialforhandlerne dommere og politimestre, og man må gå ud fra, at amtmændenes kasseeftersyn hos disse vil blive opretholdt uafhængigt af nærværende spørgsmåls løsning. Under dette eftersyn må en eventuel stempelkasse også efterses, således at amtmændene i sådanne tilfælde fortsat må foretage eftersyn også af stempelbeholdningen. Endvidere vil det, hvis amtmændenes kasseeftersyn bortfalder, blive nødvendigt at lade hovedrevisoratet foretage eftersyn også hos filialforhandlerne, hvilket menes at ville medføre ikke helt uvæsentligt forøgede arbejdsopgaver for hovedrevisoratet, bl.a. under hensyn til, at filialforhandlerne ofte vil have andre kasser under sig, som også må gennemgås ved et sådant eftersyn. — Under hensyn til, at en henlæggelse af kasseeftersynet til amtsforvalterne således ikke vil medføre nogen forenkling, men snarere det modsatte, og da amtmændenes kasseeftersyn også af andre

grunde ikke er uden værdi, foreslår kommissionen ikke nogen ændring i den hidtil gældende ordning.

Under behandlingen af de herhenhørende spørgsmål er det af skattedepartementet oplyst, at man ved den forestående revision af stempel- loven vil overveje spørgsmålet om at gøre amtsforvalterne til stempelmyndighed i første instans. Ordningen er ifølge stempeloven nu således, at stempelpligtige dokumenter, der ikke inden stempelfristens udløb har kunnet forsynes eller er blevet forsynet med tilstrækkeligt stempel, skal indsendes til stempelmyndighederne til berigtigelse, i København skattedepartementet, udenfor København vedkommende amtskontor. Når afgørelse om stempelingen er truffet, meddeles der den pågældende underretning herom, og dokumentet henlægges derefter på pågældende amtstue til indløsning af stempelbeløbet samt eventuel bøde.

Over for forslaget om at overdrage amtsforvalterne stempelmyndigheden i første instans er det gjort gældende, at udfærdigelse af stempelresolutioner i mange tilfælde kræver en ikke ubetydelig juridisk indsigt og derfor næppe kan overdrages amtsforvalterne, der udnævnes efter andre principper og ofte ikke er jurister. Stempelresolutionerne fremtræder i praksis ofte som en afgørelse af et juridisk tvistespørgsmål mellem vedkommende underrettsdommer og en sagfører, der indleverer et dokument til tinglysning eller fremlægger det under en retssag. Der er derfor givet udtryk for betænkeligheder ved at overlade afgørelsen af sådanne spørgsmål til en embedsmand, der ikke er jurist, i hvilken forbindelse man har gjort opmærksom på, at der blandt personalet på amtstuerne i modsætning til amtskontorerne ikke findes jurister. Endvidere er det hævdet, at det af kontrolmæssige grunde ikke er tilfredsstillende at lade den myndighed, der oppebærer stempelafgiften, selv udfærdige resolutionerne om dennes størrelse og herved give indtægtsordrer for de beløb, som den selv skal opkræve.

Under drøftelsen af denne sag har man forelagt kommissionen en i denne anledning foretaget undersøgelse vedrørende oprindelsen af de i de sidste 4 år udstedte stempelresolutioner. Denne undersøgelse viser, at 55 procent af de til amterne til stempelresolution indsendte dokumenter fremkom fra dommerne og 67 procent fra disse og andre juridiske myndigheder (navnlig aktieselskabsregistret og skibsregistreringskontoret). Når hensyn derhos tages til

den indirekte virkning af de pågældende myndigheds anholdelsespligt, skønnes det, at mindst 80 procent af samtlige stempelresolutioner ville kunne undgås, såfremt dommerne og tilsvarende juridiske myndigheder var bemyndigede til at efterstemple dokumenterne uden at skulle sende dem til stempelresolution. Det er derfor foreslået, at der tillægges samtlige dommere en sådan bemyndigelse, men at den hidtil gældende ordning på dette område i øvrigt opretholdes uændret. Efterstempelingen skulle eventuelt finde sted ved anvendelse af særlige stempelmærker og måske tillige mod tillæg af en mindre bøde.

I tilknytning til de herefter stedfundne drøftelser er det endvidere foreslået, at man skulle gå et skridt videre i den angivne retning og gøre dommerne til stempelmyndighed i første instans.

Fra kommissionens side er der forhandlet med justitsministeriet angående de pågældende forslag, og justitsministeriet har, før man tog stilling til spørgsmålet, søgt føling såvel med Den danske Dommerforening som med repræsentanter for de kollegiale retter. Justitsministeriet har herefter givet udtryk for, at man må nære afgørende betænkeligheder ved at gøre dommerne til stempelmyndighed i 1. instans. Som almindeligt synspunkt er det fremhævet, at man må anse det for principielt mindre heldigt at forøge antallet af dommernes administrativt betonede opgaver, som man snarere bør søge indskrænket. Der er dernæst under henvisning til stempelovens § 26, stk. 2, hvor der gives rekurs til domstolene, peget på den skævhed, der kan fremkomme i en retssag, hvis samme dommer forud har truffet afgørelse som stempelmyndighed. Hertil kommer, at dommerne iøvrigt ikke beskæftiger sig med at fastsætte stempelafgifter og derfor ikke kan forudsættes at have så nøje kendskab til de stempelretlige reglers anvendelse i praksis som den, der sidder i administrationen og har større kredse at arbejde med.

Heller ikke forslaget om at bemyndige dommerne til at foretage efterstempeling kan justitsministeriet i og for sig anbefale, bl. a. fordi man mener, at der her er tale om administrative hverv, som efter deres karakter ikke bør henlægges til dommerkontorerne. Man har dog henstillet, at det blev tilladt underrettsdommerne uanset stempelfristens udløb at kassere stempelmærker på dokumenter, for hvis vedkommende det er ganske klart, at de inden

for ret korte frister ville blive forelagt en anholdelsespligtig myndighed, og hvor manglende stempeling derfor er mere undskyldelig, således at bøde normalt ikke anvendes. Endvidere vil justitsministeriet kunne gå med til, at det bliver tilladt underrettsdommerne at efterstemple småbeløb, forsåvidt der kan findes en praktisk ordning uden for stort regnskabsbesvær. Måske kunne man bruge den form, at der gives dommeren (tinglysningsdommeren, fogden, skifteforvalteren, notarius publicus) adgang til at undlade anholdelse af stempelpligtige dokumenter, forsåvidt det manglende stempel ikke overstiger et nærmere fastsat beløb for hvert dokument, og vedkommende part inden domsafsigelsen eller en af dommeren fastsat frist afleverer det skyldige stempelbeløb til dommeren, som derefter påsætter det og kasserer det. Ordningen kunne eventuelt suppleres med forskrift om tillæg af et vist fast bødebeløb som inkluderes i stemplet. For udøvelsen af disse beføjelser, som overhovedet ikke nødvendiggør noget regnskab for dommerkontoret, men som efter justitsministeriets opfattelse vil bringe en række småsager ud af verden på let og simpel måde, kunne almindelige retningslinier gives af skattedepartementet efter forhandling med justitsministeriet.

Den nugældende ordning på dette område må betragtes som unødigt kompliceret og ikke særlig praktisk. Reelt er der tale om beregning og opkrævning af en omsætningsafgift af væsentlig samme karakter som mange andre afgifter, og det kan ikke erkendes, at det skal være nødvendigt at lægge beslag på særlig kvalificeret arbejdskraft fra tre forskellige statsmyndigheder til denne opgaves løsning. Det må indrømmes, at stempelspørgsmål under den nugældende ordning kan være endog særdeles indviklede, men det må på den anden side fremhæves, at de ikke behøver at være det. Når de nugældende regler på stempellovgivningens område fører til sådanne resultater, bør reglerne ændres og simplificeres. Dette er påkrævet ikke alene af hensyn til borgerne, men også af hensyn til misforholdet mellem den anvendte arbejdsindsats på stempelresolutionernes område og disses økonomiske betydning. Fra landets 31 amtstuer opkræves årlig ca. 3.900 stempelordrer til et samlet beløb af ca. 200.000 kr. Af disse ordrer ligger ca. 24 procent under 2 kr., ca. 60 procent ligger under 10 kr. og ca. 83 procent under 50 kr. Til sammenligning kan anføres, at de almindelige

stempelafgifter i 1946—47 udgjorde ca. 24,5 millioner kr.; stempelresolutionernes samlede beløb udgør altså under 1 procent af den samlede stempelafgift.

Efter den stilling, justitsministeriet og retternes repræsentanter har indtaget i spørgsmålet, mener kommissionen ikke at kunne stille forslag om at gøre dommerne til stempelmyndighed i 1. instans eller at bemyndige dem til at foretage egentlig efterstempeling, medens den foreslåede forlængelse af stempelfristen med den foran foreslåede udvidede adgang til stempelberigtigelse på visse begrænsede områder skønnes at frembyde sådanne praktiske fordele, at en ændring af stempelreglerne i overensstemmelse hermed henstilles gennemført.

I spørgsmålet om hvorvidt amtsforvalterne bør gøres til stempelmyndighed i 1. instans, anser kommissionens flertal (kommissionens medlemmer bortset fra Clausen, Pinholt og Seidenfaden) ikke de indvendinger, der er fremført herimod, som afgørende. Amtstuerne vil som hovedforhandlere af stempelpapir i forvejen være i besiddelse af et omfattende kendskab til stempelreglerne og disses anvendelse. Løvrigt har man på andre områder, hvor juridiske overvejelser også fremkommer, og hvor det drejer sig om store beløb, overladt både beregningen og opkrævning af afgifter til amtstuerne, f. eks. gaveafgift og udbytterate af aktieselskaber, ligesom man også inden for andre forvaltningsgrene, f. eks. politiet, har ikke-juridisk uddannet personale beskæftiget med behandlingen af juridiske spørgsmål. Betragter man derhos et så vigtigt område som kommunalforvaltningen, hvor der administreres beløb af betydelig større omfang end de her omhandlede, udføres denne af et personale, der kun for et fåtals vedkommende har akademisk uddannelse.

Vedrørende de kontrolmæssige hensyn kan det fremhæves, at den langt overvejende ordning inden for gebyr- og afgiftsområdet er den, at een og samme myndighed foretager både fastsættelsen og opkrævningen. Forøvrigt drejer stempelafgifterne af anholdte eller til stempelresolution indsendte dokumenter sig om relativt små beløb — jfr. de fornævnte statistiske oplysninger — således at eventuelle misligheder i hvert fald ikke kan tillægges nogen finansiell betydning.

Kommissionens flertal foreslår herefter, at den af skattedepartementet nævnte reform, hvorefter amtsforvalterne bliver stempelmyndig-

hed i 1. instans, søges gennemført, men man vil samtidig indtrængende henstille til skatte-departementet, at der snarest muligt søges gennemført en simplificering og forenkling af de gældende stempelregler. Herunder bør det for-an omtalte forslag om udvidet adgang for dommere til kassation af stempelmærker efter den sædvanlige stempelfrists udløb optages til behandling, eventuelt med begrænsning i hen-seende til kassationsbeløbets størrelse. Endvi-dere henstilles det til skattedepartementet, at selve den måde, hvorpå stempelgebyrer berig-tiges, optages til revision med eventuel forenk-ling for øje.

Et mindretal (Clausen, Pinholt og Seiden-faden) er enig i, at det er meget ønskeligt, at stempellovgivningens regler simplificeres, og at adgangen til stempelberigtigelse i alle småsager søges gjort så let og så enkel som muligt. Da det imidlertid efter sagens natur vil være umul-igt at udforme en lovgivning om dokumenters stempeling, som ikke i et meget betydeligt antal tilfælde vil rejse tvivlsspørgsmål af særdeles

indviklet art, må mindretallet af de oven for side 17 anførte grunde finde det rettest, at am-terne bibeholdes som stempelmyndighed i 1. instans. Hvis man i overensstemmelse med det ovennævnte af justitsministeriet tiltrådte for-slag letter publikum adgang til stempelberigtig-else i oplagte tilfælde og i småsager, hvor stempel + bøde ikke vil overstige f. eks. 20 kr., vil en meget væsentlig forenkling af den be-stående ordning være gennemført, og der vil efter mindretallets opfattelse ikke kunne opnås yderligere administrative fordele ved at gøre amtsforvalterne til stempelmyndighed i 1. in-stans, i hvert fald ikke så længe, der ikke på samtlige amtsstuer står juridisk sagkundskab til rådighed. Derimod må det forventes, at skatte-departementet ved en nyordning, hvorved amtsforvalterne gøres til stempelmyndighed i 1. instans, vil få forelagt et betydeligt større antal sager, end tilfældet er under den bestående ordning, hvilket formentlig må anses for en lidet ønskelig udvikling.

BILAG B

Fortegnelse over bestemmelser om afgiftsbegunstigelser med hensyn til stempel- og tinglysningsafgift i lovgivningen uden for stempeloven og tinglysningsafgiftsloven

ministeriet for offentlige arbejder.

Lov nr. 44 af 31. marts 1891 om anlæg af en frihavn ved Kjøbenhavn, §§6 og 11.

Lov nr. 134 af 23. marts 1939 om inddæmning af Kalvebod Strand m. v. og om anlæg af en dæmning til Rømhø, § 8.

Lov nr. 454 af 14. august 1946 om foranstaltninger til sikring af Limfjordstangerne, Thyborøn havn og Thyborøn kanal, § 3.

Lov nr. 213 af 7. juni 1952 om udlån til elektricitetsværker, telefonselskaber, købstads-kommunale havne samt Kjøbenhavns Frihavns-Aktieselskab og Det Danske Luftfartsselskab, § 9.

Lov nr. 33 af 14. marts 1931 om statshjælp til privatbanerne, § 1, stk. 3.

Lov nr. 130 af 23. marts 1948 om statsstøtte til modernisering af privatbanerne, § 2, stk. 3.

Lov nr. 151 af 11. maj 1954 om jernbane-driften på Lolland, § 7.

Lov nr. 35 af 3. marts 1955 om midlertidige driftslån til vanskeligt stillede privatbaner, § 6.

Lov nr. 54 af 16. marts 1956 om visse foran-staltninger til støtte for privatbanerne samt om ændring i lov nr. 187 af 12. april 1949 om dækning af vanskeligt stillede privatbaners under-skud, § 10.

Lov nr. 493 af 20. december 1950 om Dan-marks deltagelse i det skandinaviske luftfarts-samarbejde, § 6.

Lov nr. 147 af 29. april 1955 om fortsat ydelse af den i § 3 i lov nr. 493 af 20. december 1950 om Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde omhandlede statsgaranti, § 2.

Lov nr. 275 af 28. november 1928 om bygge-linier ved veje og gader, § 4.

Lov nr. 191 af 17. april 1941 om anlæg af en motorvej fra Rødby havn til Storstrømsbroen, § 6.

Lov nr. 168 af 11. april 1942 om anlæg af en motorvej vest om København samt udbygning af Hørsholmvejen, § 6.

Lov nr. 22 af 11. juni 1954 om ændring af de fornævnte love nr. 191 af 17. april 1941 og nr. 168 af 11. april 1942.

Lov nr. 223 af 11. juni 1954 om etablering af en færgefart over Store-Bælt, § 5, stk. 2.

Lov nr. 595 af 13. november 1940 om sti-anlæg m.v. i Københavnsegnens grønne områder, § 9.

Lov nr. 377 af 30. juni 1919 om udfærdigelse af nye telefonkoncessioner, § 1 h.

Lov nr. 77 af 13. marts 1922 om koncession på anlæg og drift af telefoner i Jylland m. m., § 1 h.

Lov nr. 187 af 20. marts 1918 om forskellige statsbaneanlæg, § 3.

Lov nr. 61 af 12. februar 1919 om anlæg af en dobbeltsporet godsbane mellem Vigerslev og Nørrebro m. v. samt anlæg af et 3die og 4de spor fra Hellerup til Klampenborg, § 4.

Lov nr. 75 af 29. marts 1924 om tilvejebringelse af en dobbeltsporet jernbanebro over Lille-Bælt m. v., § 3.

Lov nr. 203 af 16. juli 1927 om udvidelse af den i lov nr. 75 af 29. marts 1924 omhandlede dobbeltsporede jernbanebro over Lille-Bælt med en færdselsbro, § 3.

Lov nr. 158 af 26. april 1930 om elektrificering af Københavns nærtrafik, § 3.

Lov nr. 115 af 8. april 1932 om tilvejebringelse af en fælles vej- og jernbanebro over Storstrømmen m. v. dels over Oddesund, § 7.

Lov nr. 198 af 20. maj 1933 om nedlæggelse af jernbanerne Frederikssund—Hvalsø—Ringsted, Skern—Videbæk, Røde Kro—Bredebro og Tønder—Højer samt om erhvervelse af ejendomsretten til og nedlæggelse af Sorø—Vedde jernbane, § 4.

Lov nr. 132 af 2. maj 1934 om nedlæggelse af jernbanen Middelfart—Strib for persontrafik og afhændelse af færgelejerne i Strib og Fredericia m. v., § 2.

Lov nr. 124 af 21. april 1936 om bemyndigelse til foretagelse af visse ekspropriationer, § 4.

Lov nr. 125 af 7. maj 1937 om bemyndigelse til foretagelse af visse ekspropriationer, § 3.

Lov nr. 223 af 1. maj 1941 om bemyndigelse til foretagelse af visse ekspropriationer, § 8.

Lov nr. 6 af 3. januar 1941 om tilvejebrin-

gelse af en jernbane- og automobilfærgeart over Ferner Bælt, udgående fra Rødby havn, med tilhørende jernbaneforbindelse, § 6.

Lov nr. 169 af 11. april 1942 om bemyndigelse til foretagelse af visse ekspropriationer,

Lov nr. 212 af 16. maj 1942 om bemyndigelse for ministeren for offentlige arbejder til foretagelse af ekspropriation til anlæg af 2det spor på strækningen Lunderskov—Tinglev, § 2.

Lov nr. 156 af 26. marts 1943 om bemyndigelse til foretagelse af visse ekspropriationer, § 4

Lovanordning nr. 192 af 31. maj 1944 om bemyndigelse til foretagelse af visse ekspropriationer m. v., § 7.

Lovanordning nr. 195 af 23. april 1945 om bemyndigelse til foretagelse af visse ekspropriationer, § 4.

Lov nr. 345 af 14. juni 1946 om bemyndigelse til foretagelse af visse ekspropriationer, § 3.

Lov nr. 141 af 16. april 1947 om bemyndigelse til foretagelse af visse ekspropriationer m. v., § 5.

Lov nr. 89 af 15. marts 1948 om statens overtagelse af Slangerupbanen m. v., § 3.

Lov nr. 284 af 18. juni 1948 om bemyndigelse for ministeren for offentlige arbejder til ekspropriation til anlæg af en dobbeltsporet banelinie fra København til Solrød Strand og tilsluttende enkeltsporede banelinier mod Avedøre Holme, § 2.

Lov nr. 257 af 27. maj 1950 om nedlæggelse af Dalmose—Skælskørbanen, § 2.

Lov nr. 180 af 4. april 1951 om bemyndigelse for ministeren for offentlige arbejder til ekspropriation til anlæg af en dobbeltsporet banelinie fra Jægersborg til Lundtofte og Nærum, § 2.

Lov nr. 94 af 31. marts 1954 om nedlæggelse af statsbanestrækningen fra Farum til Slangerup, § 2.

Lov nr. 223 af 11. juni 1954 om etablering af en ny færgefart over Store-Bælt, § 5.

Endelig findes der i den årlige »lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.« en hjemmel for fritagelse for de omhandlede afgifter, for så vidt angår dokumenter, der udfærdiges i forbindelse med de i loven omhandlede baneanlæg m. v.

handelsministeriet.

Lov nr. 218 af 30. april 1940, jfr. lov nr. 261 af 24. juni 1942 og lov nr. 346 af 8. juli 1943 om krigsforsikring af privat indbo, § 20.

Lov om krigsforsikring af landbrugets løsøre, jfr. lovbekendtgørelse nr. 368 af 20. juli 1943 og lov nr. 72 af 3. marts 1948, § 21.

Lov om krigsforsikring af løsøre, jfr. lovbekendtgørelse nr. 367 af 20. juli 1943 og lov nr. 197 af 16. maj 1950, § 22.

Lov nr. 184 af 4. maj 1939 om forsikring af varer og fragt mod krigsfare til søs, jfr. lov nr. 212 af 29. april 1940, lov nr. 651 af 17. december 1940, lov nr. 495 af 19. december 1951 og lov nr. 140 af 29. april 1955, § 9.

Lov nr. 141 af 29. april 1955 om danske skibes forsikring mod krigsfare, § 12.

Lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser, jfr. lovbekendtgørelse nr. 307 af 6. oktober 1954, § 15.

Lov nr. 132 af 30. marts 1946 om konfiskation af tysk og japansk ejendom § 8, første stk., § 9, første stk., § 10, 4. stk. og § 11, 2. stk.

Lov nr. 2:63 af 9. juni 1948 om ændring i og tillæg til lov nr. 132 af 30. marts 1946 om konfiskation af tysk og japansk ejendom § 2, stk. 2.

Lov nr. 129 af 15. marts 1939 om beværtning og gæstgiveri samt om handel med stærke drikke, jfr. lov nr. 261 af 27. maj 1950, lov nr. 123 af 28. marts 1951 og lov nr. 286 af 18. juni 1951, § 5, stk. 2, § 5, stk. 3, og § 43, stk. 4.

Lov nr. 65 af 17. marts 1954 om udlån til visse rederi virksomheder, § 8.

Lov nr. 211 af 7. juni 1952 om udlån til visse rederivirksomheder, § 8.

Lov nr. 237 af 27. maj 1950 om udlån til industri- og håndværksvirksomheder m. v., § 9.

Lov nr. 212 af 7. juni 1952 om udlån til visse industrivirksomheder, § 9.

Lov nr. 116 af 7. april 1936 om Danmarks Nationalbank, jfr. lov nr. 166 af 13. april 1938 og lov nr. 88 af 15. marts 1939, § 22.

Checkloven nr. 69 af 23. marts 1932, § 67.

Patentloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 192 af 1. september 1936, lov nr. 515 af 22. december 1947, lov nr. 304 af 26. november 1953 og lov nr. 142 af 29. april 1955, § 12.

Lov nr. 196 af 16. maj 1950 om uddannelse af skibskokke, § 5.

Lov nr. 97 af 7. april 1936 om dykkernæring og betryggelse af dykkerarbejde § 9 og samme lovs § 3 sammenholdt med stempelovens § 119.

Lov om sønæring, jfr. lovbekendtgørelse nr. 74 af 31. marts 1928, § 23, stk. 2, og stempelovens § 119.

landbrugsministeriet.

Lov nr. 290 af 31. marts 1949 om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme, § 43.

Lovbekendtgørelse nr. 11 af 13. januar 1956 (statshusmandsloven) § 47.

Lovbekendtgørelse nr. 125 af 25. april 1955 (lov om opførelse af arbejderboliger på landet), § 27.

Lov nr. 129 af 28. april 1955 (jordfordelingsloven) § 8.

Lov nr. 357 af 22. december 1954 om udlån til visse landbrugsejendommers overtagelse til selveje, § 3.

Lov nr. 164 af 11. maj 1935 om skove, § 4, stk. 2 og § 32.

Lov nr. 94 af 7. april 1936 om reservater for pattedyr og fugle, § 19.

Lov nr. 145 af 28. april 1931 om jagten, § 2, jfr. lov af 4. juli 1850 angående afløsningen af husmændenes pligtarbejde, § 11.

Lov af 29. december 1857 angående sandflugtsstrækningernes behandling m. m., § 3.

Lov af 29. marts 1867 angående sandflugtens dæmpning m. v., § 23.

Lov nr. 505 af 28. september 1918 om afløsning af grundbyrder, § 4.

Lovbekendtgørelse nr. 151 af 6. april 1940 om mergelselskaber, § 10.

Lov nr. 214 af 11. april 1949 (vandløbsloven) § 97, stk. 1.

Lov nr. 213 af 31. marts 1949 om landvæsensretter § 45, stk. 1.

Lov nr. 238 af 27. maj 1950, jfr. lov nr. 36 af 13. februar 1952 om udlån til modernisering og rationalisering af erhvervsvirksomheder indenfor landbrug, gartneri og frugtavl, § 13.

Lov nr. 210 af 7. juni 1952 om udlån til mejerier, slagterier og lignende til landbruget knyttede erhvervsvirksomheder, § 5.

Lov nr. 107 af 31. marts 1953 om mark- og vejfred, § 30.

Hegnsloven nr. 259 af 27. maj 1950, § 49.

Lov nr. 50 af 14. februar 1951 om høstpantebreve, § 7.

Lov nr. 111 af 13. april 1954 om beskyttelse af bier mod giftige plantebeskyttelsesmidler, § 17.

Lov nr. 138 af 23. marts 1948 om voldgift i tvistigheder angående krydsbefrugtning i frøavl og sygdomssmitte på markafgrøder, § 8.

Lov nr. 240 af 25. april 1949 om grundforbedring, som ændret ved lov nr. 130 af 28. marts 1951 § 2, stk. 1, sidste punktum, § 2, stk. 3, 3. punktum, § 5, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Bekendtgørelse nr. 46 af 19. februar 1952 om udlån til modernisering og rationalisering af erhvervsvirksomheder indenfor landbrug, gartneri og frugtavl § 13, stk. 1—3.

Bekendtgørelse nr. 153 af 30. april 1953 af lov om landvinding, § 10, stk. 1—2.

Bekendtgørelse nr. 164 af 20. maj 1954 om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere, § 9.

Lov nr. 71 af 7. marts 1952 om fremskaffelse af indenlandske brændselsmaterialer § 2, sidste stykke.

indenrigsministeriet.

§ 13 i lov nr. 377 af 12. juli 1946 om rådgivningen over visse faste ejendomme, der er overgået i statens eje (skødeklausejendomme).

§ 5 i lov nr. 205 af 4. juni 1947 om ombygning af sindssygehospitalet i Viborg, opførelse af et nyt sindssygehospital i Brønderslev og udvidelse af sindssygehospitalet ved Aarhus.

§ 10 i lov nr. 88 af 31. marts 1953 om opførelse af sindssygehospitaler i Aalborg og Glostrup og om opførelse af plejehjem for sindssyge i Ballerup-Maaløv kommune og i Viborg samt om ændring af lov nr. 205 af 4. juni 1947 om opførelse af et nyt sindssygehospital i Brønderslev m. v.

§ 15 i lov nr. 171 af 31. marts 1953 om valg til folketinget.

§ 15 i lov nr. 92 af 28. marts 1956 om folketingsvalg på Færøerne.

§ 7, stk. 2 i lov nr. 209 af 11. juni 1956 om apotekervæsenet.

økonomi- og arbejdsministeriet.

Lov nr. 324 af 7. juli 1945 om opfyldning af tankgrave m. v., § 7, stk. 1.

statsministeriet.

Lov nr. 140 af 7. maj 1937 om naturfredning, § 33, stk. 6.

undervisningsministeriet.

Lov nr. 170 af 13. april 1942 om ekspropriation til offentlige højere almenskoler, § 2.

socialministeriet.

Lov nr. 182 af 20. maj 1933 om folkeforsikring, jfr. lovbekendtgørelse nr. 218 af 11. juli 1953, § 81, stk. 2.

Lov nr. 183 af 20. maj 1933 om forsikring mod ulykkestilfælde, jfr. lovbekendtgørelse nr. 198 af 12. april 1949, § 79.

Lov nr. 179 af 23. juni 1932 om arbejdsansvining og arbejdsløshedsforsikring, jfr. lovbekendtgørelse nr. 43 af 18. februar 1952, §§26 og 33, stk. 4.

Anordning for Færøerne, nr. 59 af 21. februar 1930, hvorved lov nr. 144 af 10. maj 1915 om anerkendte sygekasser sættes i kraft på Færøerne, § 17.

Anordning for Færøerne nr. 161 af 29. marts 1939 om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, § 77.

fiskeriministeriet.

Lov nr. 97 af 31. marts 1954 om støtte til nybygning af fiskerfartøjer m. v., § 10.

Lov nr. 98 af 31. marts 1954 om udlån til afsætningsvirksomheder m. v. indenfor fiskerierhvervet, § 8.

Lov nr. 173 af 24. maj 1955 om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v., § 11.

justitsministeriet.

Arveforordningen af 21. maj 1845, § 25.

Lov nr. 89 af 22. april 1904 om navneforandring, § 4.

Lov nr. 131 af 7. maj 1937 om børn uden for ægteskabet, § 33, stk. 2.

Lov nr. 254 af 27. maj 1950 om overformyndriet, § 16.

Lov for Færøerne nr. 309 af 21. december 1955 om pantsætning af fangst i årene 1956-59,

boligministeriet.

Bekendtgørelse nr. 129 af 13. april 1954 af lov om regulering af bymæssige bebyggelser, § 4, stk. 5.

Bekendtgørelse nr. 312 af 21. oktober 1954 af lov om byggeri med offentlig støtte, §§62 og 63.

Lov nr. 107 af 14. april 1955 om byggeri med offentlig støtte, § 74.

Bekendtgørelse nr. 116 af 15. april 1955 af lov om leje, § 37, stk. 1.

forsvarsministeriet.

Lov nr. 225 af 11. juni 1954 om ekspropriation i militære øjemed, § 3.